ATFK :: BPFK :: EMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

2004 : 5. szeptember - október

"A Nyugat-Magyarországi Egyetem polgárává fogadom!" Képes beszámoló a 2004-es évnyitókról

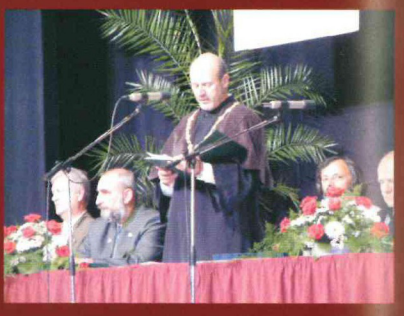

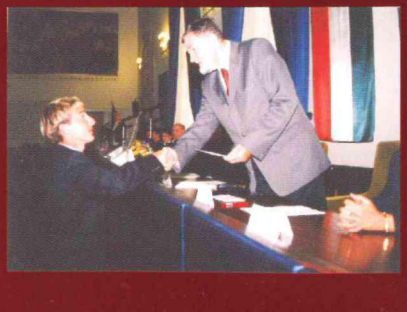

TARTALOM

2 Hiteles oktatás csak igényes kutatómunkán alapulhat - interjú Dr. Mészáros Károly dékánnal
4 Emlékezés Dr. Fodor Lászlóra
5 Új mementó a botanikus kertben
6 Öt évtized a tudomány szolgálatában
8 Az Erdőmérnöki Kar tiszteletbeli doktora
9 Tudósok egy békésebb világért
10 Új pénzügyi rendszer a hallgatók részére
11 Mezőgazdasági szakkiállítás Nyitrán
12 Amit az oeconom közgazdasági szaknyelvi vizsgáról tudni érdemes
13 Soproni-Walesi tudományos kapcsolatok
Hűséggel Sopronban - Lipták József írása
14 A művészeti nevelés szerepe és jelentősége az ATFK-n
15 Apáczai Csere János - Magyar encycloaedia
17 Ünnepélyes tanévnyitó az ATFK-n
18 Ágfalvi megemlékezés
Soproni doktorandusz sikere
Régi diákok adománya az Alma Maternek
19 Egy találkozó margójára
Benedek Elek - Nap a NYME Pedagógiai Főiskolai Karán
20 TK-s gólyatábor 2004
21 Karrier keksz 5. - önéletrajz II.
22 Tassonyi Ernő (1881-1942)
23 A kopott kőmadár II.
25 "Aludj máskor!"
26 Tudományos konferencia a határon túl
28 III. Magyar Faépítészeti Konferencia
29 Ligno Novum - WoodTech Faipari szakkiállítások 2004.
31 Éliás!... Tóbiás!... Rax
32 Képek Oroszországból
34 A láthatatlan univerzum II.
35 Tanévnyitó a GEO-n
36 Találkozás önmagunkkal - az aikido útján
38 100 éve született ifj. Rázsó Imre
39 Dr. Tóth László professzor úr emlékére
40 Kuktató - Slambucparti a kertben

Megjegyzem...

A Vivat Academia 2004 januárjától új külsővel, arculattal rendelkezik. A címlapokon az aktuális évszak természeti csodáit jelenítjük meg, amellyel szeretnénk megerősíteni azt az imázst, amit a küldetésnyilatkozatunk szerzői szépen fogalmaztak meg: Egyetemünk "zöld egyetem".

Ezzel a kifejezéssel az Egyetem azt kívánja sugallni, hogy szellemiségére a természet feltétlen tisztelete, szeretete, jövőképére egy lakható környezet, belélegezhető levegő, emberséges társadalom jellemző. Ehhez kívánunk csatlakozni, amikor címlapunkra természeti képet teszünk.

Nem kívánunk konkurrálni semmilyen más újsággal, egyszerűen egy olyan elképzelést valósítunk meg, amelyet valamennyi karunk nyugodt lélekkel magáénak vallhat.

Hargitai Gábor főszerkesztő

Vivat Academia
A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Főiskolai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

II. évfolyam, 5. szám
2004. szeptember-október

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, be@geo.cslm.hu (GFK)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, nnika@ktk.nyme.hu (KTK)
Gecseyné dr. Papp Katalin, papp@atif.hu (ATIF)
Hajnal János, janika@fmk.nyme.hu (FMK)
Horváth Balázs. elnok.fmk.hok@fmk.nyme.hu (FMK)
Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna. lanczendorfer@atif.hu (ATIF)
Lengyel Zita zitalengyel@777westel.hu (EMK)
Raffai Balázs raphi@freemail.hu (FMK)
Szemerey Tamás tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth András toth.andras@bepf.hu (BEPF)
Állandó munkatársaink:
Bősze Viktória karrierelemző, karier@nyme.hu
Dr. Fónayné dr. Tihanyvári Éva jogtanácsos, jogasz@nyme.hu
Címlapfotó: Pócza Gábor

A szerkesztőség címe:
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-357; 518-365

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.

Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történt
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető

Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

HITELES OKTATÁS CSAK IGÉNYES KUTATÓMUNKÁN ALAPULHAT

Beszélgetés Dr. Mészáros Károllyal, az Erdőmérnöki Kar dékánjával

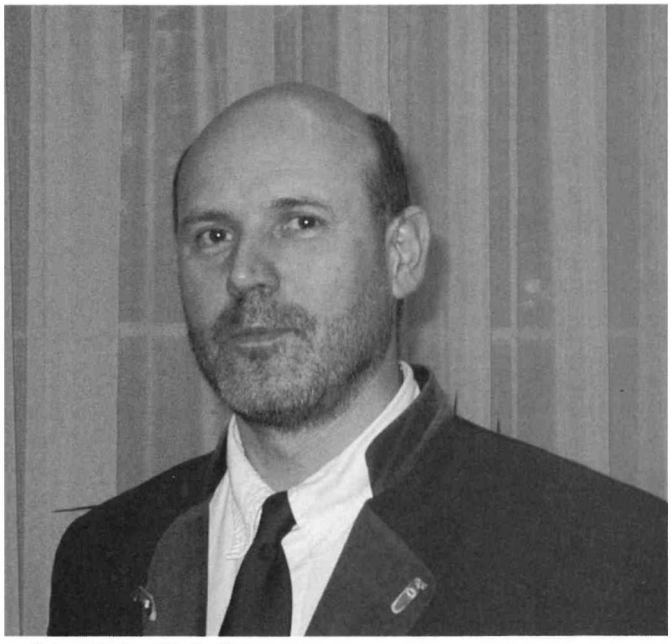

Prof. Dr. Mészáros Károly dékán

"Anyám kún volt, az apám félig székely,
félig román, vagy tán egészen az.
Anyám szájából édes volt az étel,
apám szájából szép volt az igaz."

Nemcsak József Attilában folyt szomszédaink vére, kevesen vagyunk, akikben semmi nem lenne. Mészáros Károly édesanyja Székelyföldről, édesapja a Felvidékről származott. Én is, (bár a beszélgetés most nem rólam szól), pontosan ilyen ősöktől születtem. Trianon vihara sodort egy helyre bennünket, arra a Magyarországra, amely nemrégen az Európai Unió tagja lett.

- Dékán Úr most 50 éves. Ekkor már számvetést csinál az ember. Mi volt élete legnagyobb élménye, mire emlékszik vissza legszívesebben?

- Kis évszámmódosítással - Móra Ferenc szavaival - így köszöntöttek születésnapomon:

"50 évvel hazafelé,
ha nem néz is visszafelé,
köd száll már az ember elé,
hogy a fene essen belé!"

Természetesen a számvetés ilyenkor már kötelező. Úgy érzem, nem kell szégyenkeznem. Általában mindenkinek az ifjúkori élményei a legkedvesebbek. Nekem is: életem legszebb szakasza a soproni diákélet volt, ehhez számos élmény fűződik. Az ifjúkori élményekben nem annyira a konkrétumok a fontosak, hanem a hangulatok, amelyek hozzájuk kötődnek. Ezért én is legszívesebben nem annyira magukat a történéseket, hanem azokat a hangulatokat idézem vissza, amelyek életem e szakaszát végigkísérték.

- A napokban járt nálam egy kolléga a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemről. Lelkendezve említette, ahogy belépett az Egyetem kapuján, szinte záporoztak rá a "Jó szerencsét!" köszönések. Pedig itt nem ismerte senki. Mondja, náluk már megszokott, hogy hallgatóik az oktató terembe lépésekor fel sem állnak. Valahol ez is a selmeci szellem továbbélése, éppúgy, mint - sok más mellett - a szakestélyek. Dékán Úr rendszeresen személyesen is részt vesz hallgatói rendezvényeken. Így a hallgatók Szalag- és korsóavató szakestélyein gyakran felkérik elnöknek, s ezt jól is csinálja. Hogyan?

- Már hallgató koromban is nagy hatást tettek rám a diákhagyományok, szívesen vettem részt szakestélyeken, tagja voltam évfolyamunk, az 1978-as évfolyam Valéta Bizottságának is. Oktatóként is nagy fontosságot tulajdonítok a diákság selmeci szellemben történő neveltetésének, s ha lehetőség nyílik rá, személyes részvételemmel is támogatom azt. Nagy örömömre szolgál, hogy az utóbbi években, '96-ban, '97-ben, '98-ban, 2002-ben és 2004-ben is a Szalagavató Szakestély elnöke lehettem, amelyen való részvételemet segíti a diákhagyományokhoz való kötődés, de az oktatói munka során megszerzett szereplési rutin is. A "jól csinálja" minősítés biztosan nem érvényes éneklésemre, dalokat inkább szavalni szoktam, számból az Elnök dala is inkább versként, mint dalként hangzik.

- Hát az énekléssel én még kevésbé dicsekedhetem. Egyetlen szakestélyen vállalkoztam csak erre, meg is bántam utólag. De térjünk rá - nem kerülhetjük meg - prózai dolgokra: milyen a Kar helyzete jelenleg?

- Az Erdőmérnöki Kar, mint a Selmeci Akadémia egyetlen Sopronban maradt jogutód kara, mindig is igényes volt oktatására, amelyben kiemelkedő szerepet kap a gyakorlati oktatás fontossága. Jól tudjuk, hogy hiteles oktatás csak igényes kutatómunkán alapulhat, ezért a Kar oktatóival szemben kettős elvárás merül fel igényként. Ezen felül a selmeci tradíciók ápolása szintén meghatározó, amely elvárásnak - úgy érzem - karunk oktatói megfelelnek, képesek az általunk oktatott szakok nemzetközi mércével is elismert oktatására, amit a 90-es években végzett amerikai akkreditáció is elismert. Az oktatott szakok tekintetében az Erdőmérnöki Kar dinamikus fejlődésben van, hiszen 2 főiskolai és 3 egyetemi szakon oktatunk. A nappali tagozatos hallgatói létszám jövőre áll be és - a becsült kimaradásokat figyelembe véve is - meg fogja közelíteni a 800 főt. Ez mintegy másfélszerese a hallgatókorombeli egész egyetemi létszámnak és közel háromszorosa a Kar akkori létszámának. És akkor még nem beszéltem a doktorandusz és a levelező hallgatókról. A hallgatói létszámnövekedés és a felfutó szakok gondozása mellett alapvető kérdés a bolognai folyamat

keretében a 4 szintű oktatás kialakítása, amely az erdész képzés esetében idegen BSc képzés bevezetését is jelenti. E képzés munkaerő-piaci kockázatait teljes mértékben még nem látjuk, de azt biztosan állíthatjuk, hogy még sok problémára kell számítanunk. A többi szak esetében ez kevésbé kritikus, eredményként fogadjuk el, hogy sikerült a természetvédelmi és a vadgazda mérnök képzést önálló szakként indítani.

2006-ra alakul ki a Karnak az a talán hosszabb időszakra állandónak mondható oktatási szerkezete, amely integrálódik az európai oktatási térbe, de magán viseli a hazai sajátosságokat is.

- Az állandó - s szinte már velünk élő - költségvetési megszorítások miatt komoly infrastrukturális gondokkal kell nap mint nap szembesülnünk. A Karon mi a helyzet?

- A Kar infrastrukturális helyzetét alapvetően a saját és a társkarokon bekövetkezett hallgatói létszámnövekedés befolyásolja hátrányosan, amelynek legfontosabb jellemzője a kínzó teremhiány és az alacsony kollégiumi ellátottsági szint. A jövőre tekintve megnyugtatónak érezzük azt, hogy elfogadásra került az új oktatási épület finanszírozása, amely az Erzsébet Kertben, tehát az eredeti campus közelében kerül kialakításra. Anyagi szempontból a Kar helyzete stabil, amelyet elsősorban a kari és intézeti kutatási bevételek alapoznak meg. Arányait tekintve mindenképpen, de számszerűségében is az EMK kutatási bevétele a legmagasabbak közé tartozik, számos sikeres pályázatot írtak a kollégák, pl. több mint 700 MFt értékű NKFP pályázatunk fut.

A valamikor az ősember kovabányájaként fungáló, az Állami Földtani Intézettől átvett sümegi oktatási bázisunkat már sok hallgatónk ismeri. Legutóbb az Erdőrendezési nagygyakorlat helyszíne volt.

- Csatlakozni kell a bolognai folyamathoz. A Kar újabban alakult szakjai esetében - részben a kisebb kötődések miatt is - kevesebb a gond, de az erdőmérnöki szakma esetén nem könnyű megvalósítani. Melyek a BSc képzés prioritásai és miért? Hogyan képzeli el a 3 és az 5 éves képzés egymásra épülését?

- A bolognai folyamathoz való csatlakozás ténykérdés és szükségszerűség is, amelyben meg kell találni azokat a lehető legjobb megoldásokat, amelyek az egyes szakok sajátosságait tükrözik és lehetőséget adnak a minőségi oktatásra. Az erdészeti képzés tekintetében több tényező egyidejű összehangolása szükséges, meg kell említenünk az erdészeti középfokú és felsőfokú képzés összehangolásának fontosságát, amelyben az erdészeti szakiskolákkal közösen új koncepciót alakítottunk ki az akkreditált felsőfokú szakképzés indítására erdőgazda néven. A struktúrában ezt követi a BSc képzés, amelynek szakalapítási kérvényét a Magyar Akkreditációs Bizottság már elfogadta. Most folyik a szakindítási kérelem előkészítése. Itt számos kérdés még tisztázásra szorul, jelentősek az érdekellentétek mind a képzési, mind a munkaerőpiac oldalán, de tudomásul kell vennünk az illeszkedési kényszert. A BSc és MSc képzés koncepcióját egyidejűleg készítjük el, amelynek kidolgozásában dr. Koloszár József professzor úr, mint szakfelelős meghatározó szerepet játszik. Az 5 éves képzésnek már a gyakorlatban is alkalmazható kompetenciák továbbfejlesztésére kell fókuszálnia. Ez egyrészt szintetizáló jellegű, másrészt a kreativitást növeli, pl. kiemelten kezeli a kutatási kompetenciák fejlesztését, a felső szintű vezetői-irányítói munkához szükséges képességek erősítése mellett. Itt kell megemlítenem azt az egyedülálló lehetőséget is, amely során angol nyelvű erdész BSc képzést valósíthatnánk meg a Vancouveri Egyetemmel közösen. A Vancouveri Egyetem befogadta az 1956-ban külföldre kényszerült magyar diákokat. A közös képzés így együttes szakmai és érzelmi kérdés: volt diákjaink teljesítménye és a jelenlegi vezetés szándéka alapozza meg, lehetőséget teremtve egy Európában és Amerikában egyaránt jól használható diploma megszerzésére.

- Néhány évvel ezelőtt Székesfehérvári karunk évfordulóját ünnepeltük. A fárasztó nap után mikrobusszal együtt utaztunk haza. Én már bóbiskoltam, Dékán Úr pedig - akkor még nem dékánként - a soron következő teendőket latolgatta. Ha a Kar és az Intézete ügyintézésében elfárad, mivel piheni ki magát? Vagy sohasem fárad el? Mi a hobbija?

- Hobbim részben kapcsolódik választott hivatásomhoz, szabadidőmben szívesen vadászom, örömmel töltenek el a szabadban, erdőben töltött órák akkor is, ha a vadászat eredménye nemleges vagy csekély. Ez lehetőséget teremt a pihenésre is, amelyre egyre több szükségem van.

- A vadászat örömét egyébként néhány éve megosztja a Kar dolgozóival, a decemberben megrendezésre kerülő egyre népszerűbb vadászvacsorákon. Az egyre rohanóbb és feszítettebb munkatempó mellett ilyenkor egymásra is marad kis időnk.

- Örömömre szolgál, ha valóban népszerűnek látják a kollégák. Az idén december 17-én rendezzük meg a már lassan hagyománnyá váló összejövetelt. Az eseményt vaddisznóhajtás előzi meg, amelyre a társkarok és egyetemek vadászó oktatóit is meg szoktuk hívni.

- Köszönöm a beszélgetést és sok sikert kívánok Dékán Úr további munkájához.

Bácsatyai László

Nyelvtanfolyam

Az Idegen Nyelvi Központ kezdő-álkezdő tanfolyamot indít oktató, nem-oktató egyetemi dolgozóknak, angol nyelvből heti 1x2 órában!

Oktató: Dr. Richard von Fuchs
Időpont: megegyezés szerint
Ár: 18.000,- Ft
Létszám: 8-10 fő

További információ: INYK, Fülesi u. 2.
Tel.: 511-190
Személyesen von Fuchs tanár úrnál

EMLÉKEZÉS DR. FODOR LÁSZLÓRA, A SELMECBÁNYAI MAGYAR KIRÁLYI BÁNYÁSZATI ÉS ERDÉSZETI FŐISKOLA ELSŐ REKTORÁRA

1904-ben a selmecbányai M. kir. Bányászati és Erdészeti Akadémia Főiskolává vált. A Főiskola első rektora az 1904/06. tanévekben Dr. Fodor László volt. Még egyszer, az 1910/12. tanévekben is betöltötte ezt a jelentős tisztséget. A 100. évforduló kapcsán az NyME Erdőmérnöki Kara szobrot állított az egyetem Botanikus Kertjében az Akadémia és a Főiskola e jelentős személyiségének.

Kutas László szobrászművész alkotásánál Prof. Dr. Mészáros Károly dékán és Dr. habil Varga Szabolcs dékánhelyettes helyezi el az emlékezés koszorúját

Fodor László 1855. január 25-én született a Nyitra megyei Szakolcán. Középiskolai tanulmányait Szakolcán a gimnáziumban kezdte el, majd Pozsonyban a Királyi katolikus gimnáziumban végezte. 1873-ban érettségizett kitüntetéssel.

Budapesten a Műegyetemen kezdte meg felsőfokú tanulmányait, melyeket egy év múlva a bécsi Műegyetemen folytatott. Először mérnöki szakon tanult, majd mennyiségtant és ábrázoló geometriát. Középiskolai tanári oklevelet szerzett az előbbi tárgyakból 1878-ban Bécsben, majd 1883-ban Budapesten.

1878-tól a besztercebányai főgimnázium tanára. Színvonalasan oktatta a rajzoló geometriát, a díszítményes rajzot és a szabadkézi rajzot. Több könyvet írt társszerzővel középiskolások számára.

A kolozsvári egyetemen doktorált matézisből, kísérleti fizikából és elméleti asztronómiából, 1887-ben bölcseleti doktorrá avatták. Legjelentősebb matematikai eredménye ebből az időszakból származik. A körkonoid metszete lappal c. cikke a körkonoidfelület síkmetszeteit osztályozza. A vizsgálat módszere analitikus. Ábrázoló geometriai vonatkozások is szerepelnek, a metszetgörbe pontjait és a pontokban vett érintőket vetületben szerkeszti.

1887-től a Bányászati és Erdészeti Akadémia Ábrázoló mértan Tanszék vezetője. A vezetői pályázatához szükséges bizonyságlevélben a besztercebányai gimnázium igazgatója többek között ezt írta. "Igen alapos szakember, kinek dr. Wagner Alajossal együtt kiadott rajzoló geometriai tankönyvei közelismerésben részesülnek. Tehetséges, igen szorgalmas s önálló munkálatokra is képes mathematikus." "Előadási képessége minden tekintetben megfelelő; folyékonyan, szabatosan, értelmesen és világosan beszél. Hivatali buzgalma kifogástalan. Erkölcsi, társadalmi és politikai magatartása minden tekintetben korrekt. Egészében véve kiváló erőnek tartom, ki az akadémiai tanszék igényeinek teljesen meg fog felelni."

Az Akadémián ábrázoló geometriát és rajzot, grafosztatikát, elemző térmértant, térképrajzot és szabadkézi rajzot tanított. Ábrázoló geometriából tankönyvet írt az Akadémián tanuló diákok számára, egy szilárdságtan témájú tankönyvben a grafostatika részt írta, valamint az ábrákat rajzolta.

Közéleti szereplése igen jelentős. 1904-ben az Akadémia 4 éves Főiskolává alakult, melynek élén rektor állt. Az 1904-től 1906-ig terjedő időszakban ő lett a Főiskola első rektora. 1906-1908. között prorektor volt. A Főiskola vezetőjeként is küzdött a magas színvonalú oktatás fenntartásáért. A selmecbányai m. kir. Bányászati és erdészeti főiskola tanári emlékirata a főiskola székhelyének áthelyezése tárgyában című cikkében, mely egyben a tanári testület állásfoglalása is volt, a következőket írja. "A főiskola feladata eszerint: lerakni azt az alapot, mely a későbbi gyakorlati ismereteknek biztos látással való megszerzésére és tudatos fejlesztésére képesít. Minél erősebb, minél szélesebb az alap, annál biztosabb, annál tágabb a rajtanyugvó épület: minél többet képes a tudományos kiképzés a főiskolán nyújtani, annál élesebb lesz a szemünk, tágabb a látókörünk, biztosabb az ítéletünk és termékenyebb az alkotóképességünk.

Más szóval: a tudományos nevelésnek a főiskolán többet kell felölelnie, mint amennyit a későbbi speciális tevékenység megkíván."

Mint rektor szorgalmazza a Főiskola fejlesztését: "... egy mindenképen egyetemi színvonalon álló és minden szükséges segédeszközzel felszerelt intézetté fejlesztessék ki." Rektorsága idején nyílik meg a főiskolán egy 40 fős könyvtári olvasóterem.

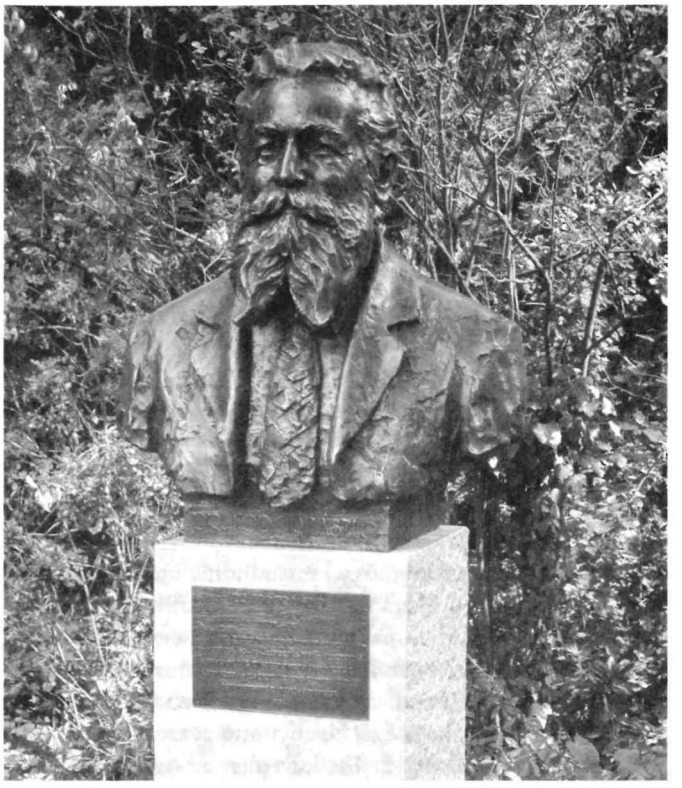

Az 1910/12. tanévekben ismét rektor, majd az ezt követő két évben prorektor.

Selmecbánya társadalmi életében is részt vesz, a Katolikus Egyházközség elnöke, az Atlétikai Klub ügyvezetője, a Pisztolylövészeti Egyesület elnöke.

1919-ben a cseh megszállás miatt a Főiskolával együtt elhagyja Selmecbányát. 1919-től 1922-ig a Főiskola a Károly laktanyában működött. Ezekben a nehéz időkben is vállalt köztisztséget, a Főiskolai Segélyező Egyesület és a Menza-segélyek és internátus helyeket kiosztó Bizottság elnöke volt. 1922-ben került át a Főiskola a Katonai Főreáliskola épületeibe. Utolsó tanéve az 1923/24-es tanév volt. 1924. augusztus 17.-én halt meg Sopronban. Budapesten temették el.

Dr. Fodor László a hazai középiskolai és főiskolai ábrázoló geometriai oktatás úttörője, jelentős személyisége volt. Tankönyveit többször, némelyiket 20-szor is kiadták és idegen nyelvre is lefordították. Munkáit nagy didaktikai érzékkel írta meg, nyelvezete tiszta, érthető a mai olvasó számára is. Magas színvonalon oktatott, nagy tanáregyéniség volt. Ezen kívül jelentős, vezető szerepet játszott az Akadémia, majd a Főiskola közéletében Selmecbányán és Sopronban.

Mihalovits János főiskolai rendes tanár méltatásából idézünk. " S ha majd kihültek e szivek s velük sírba száll a mulandó egyéni emlékezet, dr. Fodor László nevét akkor is hirdetni fogják irodalmi termékeiben lefektetett elvei s a főiskola intézményében testet öltött modern eszményei."

Dr. H. Temesvári Ágota

ÚJ MEMENTÓ A BOTANIKUS KERTBEN

"Volt egyszer egy ember, aki szépnek látta a világot, akinek nem voltak ellenségei és aki azt hitte, hogy megelégedett..."

A fenti sorok jutottak eszembe,amikor 2004. szeptember 8-án Prof. Dr. Mészáros Károly dékán úr felavatta a Koch Gyula emékpadot. Lehet hogy tiltakozna az Idegen Nyelvi Központ egykori vezetője, erdő-és faipari mérnökgenerációk népszerű nyelvtanára, s azt mondaná, nem illenek hozzá Wass Albert szavai. Az is valószínű, hogy maga az emlékpad szintén kiváltaná ellenállását. Krisch Imre -az utód-, szuggesztív, nagyon személyes hangvételű beszédében utalt is erre. Hogy miért?.

Koch tanár úr vagy ahogy sokan szólították, Gyuszi bácsi, a "perpétuum mobile" megtestesítője volt. Az utcán sietősen, a lépcsőn kettessével járt, a vívóteremben szélsebesen riposztolt, s neggyvenöt percben kétszer annyit tanított, ráadásul még a nyugdíjazása után 20 évvel is. Tekintete egy huncut kamaszéra emlékeztetett, aki mindíg készül valamire. Készült is, a német és francia nyelv átadására, megszerettetésére.

A "B", vagy Főépület mellett - ki-ki hogy nevezi -, ezután leülhetünk két rohanás között nemcsak megpihenni, hanem arra is gondolni amire Koch Gyula emléke figyelmeztet, tanítani érdemes.

Tóth Mariann

ÖT ÉVTIZED A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Csete László, a közgazdaságtudomány kandidátusa, a GAZDÁLKODÁS c. agrárökonómiai folyóirat felelős szerkesztője, c. egyetemi tanár, az Egyetem tiszteletbeli (honoris causa) doktora, az "AGRO-21" Kutatási Programiroda vezetője 2004. szeptember 11-én volt 75 éves. Ebből az alkalomból kereste fel Szerkesztőségünk, hogy pályájáról, eddigi munkásságáról és jövőbeni terveiről kérdezze.

Dr. Dr. hc. Csete László

-Professzor Úr 1951-ben szerzett diplomát Budapesten, illetve Gödöllőn a Magyar Agrártudományi Egyetemen. Ösztöndíjas gyakornokként Mosonmagyaróváron, az akkori Növénytermesztési Kísérleti Intézetben tevékenykedett. Van-e abban valami "végzetszerű", hogy Óvártól azóta sem szakadt el, valamilyen módon mindig kapcsolódott ide?

-A kezdeti, majd a folyamatos és végig jó hangulatú kapcsolatban minden bizonnyal meghatározó az, hogy Óvár hosszú ideig a hazai agrárfejlődés fellegvára volt, tudományos és intézményi vonatkozásban egyaránt. A Növénytermesztési Kísérleti Intézetben nagyszerű szakemberek tevékenykedtek, akik innen rajzottak szét más intézetekbe. Nagyon szoros kapcsolatban álltam a tájkutatókkal, majd az Enese László vezette tanszékkel. Ezt tovább erősítette az utóbbi 10-15 évben az Agrárgazdaságtani és Marketing Tanszékhez kapcsolódó oktatói és PhD képzési tevékenységem. Az Egyetemen több Óvárról induló professzor tanított: Doby, Rázsó, Ballanegger, Páter, Kolbai, Uzonyi.

-Alig 27 évesen már egyetemi adjunktus volt. Szinte ezzel egyidejűleg az MTA továbbképzési ösztöndíjasa (aspiránsa) lett. Ebből két évet Moszkvában töltött. Hogyan emlékezik azokra az évekre?

-Lelkesen folytattam oktatói, szemináriumi- és gyakorlatvezetői tevékenységemet, törekedtem a szakma megszerettetésére, hangsúlyozva az általános műveltség, a módszerek, eljárások, szemléleti módok, a mérlegelés, a többsíkú látásmód fontosságát, a folyamatos fejlődés szükségszerűségét azon a tanszéken, melynek Vágsellyei István volt a vezetője, aki "véletlenül" szintén Óvárról került az Egyetemre.

Tanulni vágytam, ezért jelentkeztem aspiránsnak, de miután akkor Magyarországon még nem volt szakterületünkön tudományosan minősített, egy év várakozás után Moszkvába küldtek. A témám hazai és szovjetunióbeli vizsgálatokra alapozódott. A dolgozatomat három év alatt készítettem el, s a védés 1956. decemberében nagy sajtóérdeklődés mellett zajlott a Tyimirjazev Akadémián, mert a kolhozok önálló gépesítésének fontosságát és lehetőségét bizonyítottam, szemben az akkori gépállomási rendszerrel. (Ezt követően az Agrártudományi Egyetemről Erdei Ferenc akadémikus hívására átmentem az akkor szerveződő intézetébe.)

-Üstökösként robbant be a hazai agrárökonómiai tudományos életbe: 27 évesen minden idők egyik legfiatalabb közgazdaságtudományi kandidátusa. Mit jelentett az ,50-es évek közepén a tudomány kandidátusának lenni?

-Velem együtt sokan úgy érezték, hogy a kutatással-oktatással is segíteni kell az emberek, a falu, a mezőgazdaság felemelkedését. A jó szándékú igyekezet bővelkedett eredményekben, de nem kerültek el a kudarcok sem. Hol Fehér Lajos - a kor nagy tekintélyű politikusa - szólt igazgatómnak Erdei Ferencnek, hogy fogja vissza Csete Lászlót, mert valamelyik publikációm nem nyerte el a tetszését, hol a hazai termelőszövetkezetek önálló gépesítésének szorgalmazásáért revizionistának, majd a hatékonysági munkáim miatt dogmatistának tituláltak.

-1957-ben lett az MTA Agrárgazdasági Kutató Intézetének osztályvezetője. Az Intézetet akkor Erdei Ferenc vezette. Mennyire meghatározó a vezető személye egy intézmény, illetve az ott dolgozók tevékenységében?

-Erdei Ferenc lebilincselő, széles látókörű, művészi hajlamokkal is megáldott, rendkívül tehetséges ember volt, akitől a valóság megismerésének igényétől, a "transzmisszióig" az átadásra kerülő eredmények hangszereléséig sok mindent el lehetett lesni. Erdei kritikusan és tanítóan viszonyult közvetlen munkatársaihoz. Első írásaim egyikét kétszer adta vissza. Az első változat túlzottan szárazra, szakszerűre és tömörre sikerült, a második változatot lírának minősítette. A harmadik nekifutást végre siker koronázta. Erdei elvárta, hogy írásait szóban és írásban kritizáljuk meg. A kritikát mintaszerűen viselte. Kritikámat csak egyszer utasította vissza, mikor is Arany János szóhasználatával élt, amit én "avit"-nak minősítettem. Erdei tudatosan válogatta össze az intézet akkori vezetőit: Márton Jánost, Enese Lászlót, Pálinkás Istvánt és Csete Lászlót,

később Fekete Ferencet úgy, hogy ezek egymást kiegészítve - ahogy ma mondanánk - szinergikus hatást gyakoroljanak az Intézetre.

-Mint tudományos osztályvezető országos koordinátora volt a tájkutatás megszervezésének. Ebben a funkciójában három éven át "patronálta" a Mosonmagyaróvári Termelésfejlesztési Osztályt. Mi volt a szerepe a tájkutatásnak és a termelésfejlesztésnek a magyar mezőgazdaság fejlődésében? Jelenleg van-e valami hasonló, illetve szükség lenne e ilyenre?

-Az 50-es években Magyarországon két szálon folytak kutatások a mezőgazdasági termelés térbeni elrendeződéséről. Az egyik kezdeményezés az akkori Földművelésügyi Minisztérium Szervezési Intézetében folyt, míg a másik nálunk, az MTA Üzemtani Intézetében. A tájkutatás rendkívül vontatottan, költség- és időigényesen zajlott, mert a termelési adottságok részletes felmérésére irányult, míg az Intézetünkben folyó kutatások középpontjában a termelési tényezők hatására formálódó termelési szerkezet, a specializáció, a termelési körzetek és a termelési irányok típusai álltak. Súlyos kritikákat követően a tájkutatás leegyszerűsítése és befejezése átkerült az Intézetünkbe. A tájkutatás három községi részletességű alaptermék mind a mai napig értékes kincs, forrás: az 1:25 000-es talajismereti és talajhasznosítási térképek (hogy mit célszerű termelni az adott helyen), s a községi statisztikai adatok. Jelenleg az MTA TAKI-ban kidolgozott és kezelt talajinformációs rendszer az, ami rendelkezésre áll, de bizony hiányzik egy sokoldalúan hasznosítható termőhelyi kataszter, hasonlóan ahhoz, amivel az erdészek már régóta rendelkeznek.

-1957-ben Erdei Ferenccel megalapították a GAZDÁLKODÁS című folyóiratot. 1963-ig a Szerkesztő Bizottság tagja, 1973 óta pedig felelős szerkesztő. A közel fél évszázad folyamán hogyan alakult a Lap ars poeticaja és ennek megvalósításában milyen szerep hárul(t) a felelős szerkesztőre?

-A Gazdálkodás küldetése nem sokat változott az évek folyamán: ablak a valóságra, a korszerű gazdálkodás és az új tudományos eredmények terjesztése, a szakmai kör identitásának formálása, kezdők, fiatalok publikációs tevékenységének támogatása. A Gazdálkodás - akárcsak a többi tudományos szakmai folyóirat - életben tartása a rendszerváltozást követően sok nehézséggel járt és számomra sok gondot okozott.

-1951-ben szerezte meg a közgazdaságtudomány kandidátusa fokozatot. Azóta - több, mint fél évszázada - tevékeny részese a tudományos utánpótlás nevelésének. Korábban mint a TMB tagja aspiránsvezetőként, most pedig a PhD képzésben témavezetőként, opponensként és a védési (bíráló-) bizottságok tagjaként. Össze lehet e hasonlítani a régebbi és a jelenlegi tudományos képzéseket?

-Igen, összehasonlítható, de ma a széles körű hazai és nemzetközi kutatások mellett nehezebb új, újszerű eredményeket felmutatni, hozzátenni valami újat az ismertekhez. Viszont igaz az is, hogy a feltételek gyökeresen átalakultak, kedvezőbbé váltak, de ennek ellenére mintha a fokozatszerzésben tapasztalható mennyiségi törekvések miatt a mércét lejjebb állították volna.

-Úgy tartják sokan, hogy a magyar mezőgazdaság egy-másfél évtizede válságban van. Ön milyennek látja a mezőgazdaság jelenlegi állapotát és jövőbeni perspektíváját?

-A mezőgazdaság állapota aggasztó. A helyzet kialakulásában egyaránt szerepe van a régebben elért egzisztenciák megőrzésének, különösen a megnyílt vagyonszerzési lehetőségeknek, az agrárértelmiség megosztottságának és hallgatásának, a politikusok tényeket mellőző felkészületlenségének és a kormányok mezőgazdaságot, vidéket kevésbé fontosnak tartó politikájának. Az ellenkezőjére fényes bizonyíték a Johannesburgi ENSZ Világkonferencia, ahol az élelmiszert a globális problémák egyikének megoldásában stratégiai kérdésként kezelték.

A helyzetből való kilábalás a minőség-versenyképesség-fenntarthatóság-hatékonyság mentén lehetséges - amit már régóta hangoztatok - melynek megvalósításában az önszerveződés, öntevékenység és önsegély egyszerűen nélkülözhetetlen.

-Ahogy egy latin mondás tartja: "Artificem commendat opus" (Az alkotót alkotása dicséri). Professzor Úr "alkotásait" látva azt hiszem, hogy nincs miért szégyenkeznie! 25 könyv, illetve könyvrészlet, közel ezer (!) tudományos és népszerűsítő publikáció, kiterjedt szakmai és más közéleti tevékenység. Kikerülhetetlen a kérdés: a Családon belül lesz e folytatás?

Néhány kezdeményezésem és eredményem ma is jó érzéssel tölt el. Büszke vagyok a kezdeményezéseimre, hogy a kutatásokban oly fontos csoportosításokat stb. először lyukkártyán Hollerith gépekre alkalmaztam, majd legelsőként tértünk át munkatársaimmal az elektronikus korszerű számítógépek alkalmazására. Ma is jó érzéssel gondolok arra, hogy munkatársaim valamennyien gazdaságtani, módszertani és számítástechnikai ismeretekkel rendelkeztek.

Könnyű helyzetben vagyok, mert feleségem és gyerekeim is tudományos érdeklődéssel rendelkeznek, igaz a tudományos pályát az üzleti világgal váltották fel, kivéve Marika lányomat, aki a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Környezetgazdaságtan Tanszék ösztöndíjas PhD (doktorandusz) hallgatója.

-És végül: Hogyan tovább?

-Mindenekelőtt a valóságismeret, a kutatói bátorság és elhivatottság fontosságát szeretném továbbadni a pályakezdő kollégáknak, segítve képességeik kibontakozását, természetesen lehetőségeimtől függően.

-Professzor Úrnak mindenekelőtt szívből gratulálok 75. születésnapja alkalmából a magam és a Szerkesztő Bizottság nevében. Kívánjuk, hogy még nagyon sokáig szolgálhassa a tudományt erőben, egészségben. Kérjük, hogy az eddig megszokott lelkesedéssel és odaadással támogassa munkánkat az oktatásban és az ifjú tudóspalánták nevelésében egyaránt.

Köszönöm a beszélgetést!

Óvár, 2004. augusztus 26.

Tenk Antal

AZ ERDŐMÉRNÖKI KAR TISZTELETBELI DOKTORA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Egyetemi Tanácsa az Erdőmérnöki Kar Tanácsának előterjesztésére "Doctor Honoris Causa" címmel tüntette ki Prof. Dr. Horst Dieter Brabänder-t.

Prof. Brabänder magas színvonalon művelt, kiemelkedő nemzetközi szakmai, tudományos, publikációs és több évtizedes eredményes oktató, nevelő munkásságát, a göttingeni és a soproni egyetemek gyümölcsöző együttműködésének megalapozásában, támogatásában kifejtett tevékenységét, a nemzetközi szakmai együttműködésben kifejtett elévülhetetlen érdemeit és eredményes életútját ismerte el a magas kitüntetéssel az Erdőmérnöki Kar.

Prof. Dr. Horst Dieter Brabänder 1929-ben született Osnabrückben. Egyetemi tanulmányai a Humboldt-Egyetemen Berlinben és Eberswaldeban röviddel a záróvizsgák előtt 1953-ban hirtelen megszakadtak, amikor politikai okokból elhagyta az NDK-t, hogy elkerülje a fenyegető szankciókat. A freiburgi Albert-Ludwigs-Egyetemen még ugyanabban az évben erdőmérnöki oklevelet szerzett.

Hivatali gyakorlatát a Délbadeni Erdészeti Igazgatóságon teljesítette gyakornokként, és ezzel egyidőben megkezdte kutatómunkáját. Kutatásai kezdetben természettudományi jellegűek, növényvédőszerek kipróbálására irányultak. 1956 márciusában jelent meg első publikációja az erdeifenyő erdősítések módszeréről és gazdaságosságáról a Rajna-sztyepp-területen. Az őt lebilincselő kutatási tevékenység kezdetben a dendrometria területére irányult. A lombosfa állományok minőségellenőrzése tárgyban írt, üzemgazdaságilag motivált biometriai disszertációval 1957-ben szerezte meg a dr. rer. nat. doktori címet a freuburgi egyetemen Michail Prodan professzor irányításával. A hamburgi erdészeti vállalkozásnál folytatott rövid tevékenysége után a freiburgi Erdőrendezéstani és Üzemgazdaságtani Intézetben Karl Abetz professzor tanársegédjeként élénk oktatási- és kutatási tevékenységet fejtett ki az üzemgazdaságtan területén. A kutatások elsősorban a számvitel területére irányultak. Munkái a IUFRO keretében is nemzetközi elismerést aratnak, és "Számlakeret az erdészeti üzemek (erdőgazdaságok) számára" című tanulmányával 1965-ben habilitált az erdőrendezés és erdészeti üzemgazdaságtan szakterületen.

Két évvel a habilitáció után új feladatokat vett át Münsterben a Westfalen-Lippe Mezőgazdasági Kamaránál (az Észak-Rajna Westfália tartomány felsőbb erdészeti hatóságánál), de emellett nem adta fel oktatási tevékenységét Freiburgban.

Dr. Horst Dieter Brabänder 1974-ben Dr. Dietrich Mülder professzor utódaként került a göttingeni egyetem Erdészeti Üzemgazdaságtan Tanszékére, de tanácsadóként egészen nyugdíjba vonulásáig megmaradt állandó kapcsolata a westfáliai tevékenységi körrel. A kutatásban mindig az erdőgazdálkodás aktuális problémái foglalkoztatták. A '80-as években különösen az imisszió függvényében kialakuló erdőkárok értékelése és a fatermesztés bővítése erdősítések révén, legújabban pedig többek között az erdőértékelés kérdései. Sikerült növelnie az erdészeti ökonómia súlyát az erdészeti tudományok között. Az Erdészeti Üzemgazdaságtan Intézet átnevezése Erdészeti Ökonómia Intézetté, továbbá egy professzori hely és egy csoport létrehozása a fapiaci ismeretek és a környezetgazdaságtan számára a Göttingeni Egyetem Erdészettudományi szakterületén belül, szemmel látható jelei voltak programjának, amely szerint a fapiaci ismereteket, a nemzetgazdaságtant és a környezetgazdaságtant az erdőgazdaság-politikának elkötelezett erdészeti ökonómia integráns részének tekintette. A tudományos munkák motiváló irányítása során a kreativitást, s az új, illetve az erdészeti ökonómiai kutatásokban eddig nem alkalmazott módszerek és eljárások alkalmazását ösztönözte.

A Göttingeni Egyetem Erdészeti Fakultásának nemzetközi kapcsolatait Horst Dieter Brabänder mértékadóan előmozdította, különösen Magyarország, Törökország és a Kínai Népköztársaság irányába, ezen túlmenően sok országban folyamatosan ápolta a kapcsolatokat az erdészökonómusokkal. Brabänder professzor érdeklődését a soproni Erdőmérnöki Kar Üzemtani Tanszéke iránt Kató Ferenc professzor ébresztette fel, és a Somkuti professzornál tett 1986. évi első látogatást rendszeressé váló kapcsolattartás, oktatással, kutatással összefüggő diszkusszió követte, ami elkötelezett közreműködése következtében a soproni és göttingeni kollegák rendszeressé váló tanulmányútjaiban, tapasztalatcseréjében teljesedett ki. Amint a politikai viszonyok Németországban ismét lehetővé tették, felelevenítette az eberswaldei egyetemi évekből származó barátságokat és elősegítette az egykori NDK-ból származó szakmabeli kollégákkal az együttműködést a kutatás és az oktatás területén.

Több mint 30 éve (még napjainkban is) meghatározó, irányadó, vezető egyénisége a Forstökonomisches Kolloquiumoknak. A soproni erdész ökonómusok iránti nyitottsága, elkötelezettsége és szakmai tekintélye révén elérte, hogy 1994-óta a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdészeti Politikai és Ökonómiai Tanszékének munkatársai is meghívást kapnak erre a viszonylag zártkörű rendezvényre, melynek néhány éve már nem csak meghívott, hanem teljes jogú, állandó tagjaivá váltak.

Üzemgazdasági és erdőgazdaság-politikai tanácsadó funkciójában Brabänder professzor számos egyetemen kívüli grémiumban működött. Itt most csak a Német Erdőgazdasági Tanácsot említjük, mely Üzemgazdasági Bizottságának sok éven át tagja volt, és melyet 1989-1992-között elnökként irányított.

1995. március 31-én Dr. Horst Dieter Brabänder egyetemi tanár nyugállományba vonult. Ezzel azonban még messze nem zárult le a szakmai kérdések iránti érdeklődése, munkálkodása a szakmai közéletben. Erről tanúskodik számos publikációja, továbbá a freiburgi Albert-Ludwigs-Egyetem rektorától 1997-ben átvett Karl-Abetz-Díj is, amelyet az erdőgazdaságok gazdaságosságának előmozdításához való kimagasló hozzájárulás kitüntetéseként ítélnek oda.

Dr. Stark Magdolna

TUDÓSOK EGY BÉKÉSEBB VILÁGÉRT

Békekutatók világkongresszusa Sopronban

Rangos esemény színhelye volt Sopron július első hetében. A Békekutatók (International Peace Research Association) világszervezete tartotta itt a kétévenként megrendezésre kerülő világkongresszusát. Az eseménynek különös jelentőséget ad az a tény, hogy a szervezet 2004-ben ünnepelte fennállásának 40. évfordulóját és ezzel a 20. jubileumi konferenciát.

A hollandiai Groningenben bejegyzett szervezet a hidegháború idején jött létre azzal a céllal, hogy a világ tudósai Keleten és Nyugaton közösen lépjenek fel a világ nagy gondjainak megoldása érdekében. A 60-as években érthető módon az IPRA tevékenysége elsősorban a fegyverkezési verseny fékezésére, leszerelési törekvésekre irányult. Jóllehet, ekkor még nem tudta az eredetileg betöltött céljait megvalósítani, miután a szocialista országok elzárkóztak az együttműködéstől, a békekutatók tevékenységét "fellazítónak" ítélték meg.

Nagy áttörést jelentett az 1983-as év, amikor is sikerült a magyar és elsősorban a szovjet felső vezetést meggyőzni a szervezet céljainak valódiságáról és sor kerülhetett a régen várt kelet-nyugati együttműködés megvalósítására. A véletlenek szerencsés egybeesése folytán a Győrben megrendezett kongresszus szintén jubileumi időponthoz kötődött: a szervezet akkor ünnepelte fennállásnak 20., Világkongresszusának 10. évi jubileumát.

Az eltelt húsz év alatt a szervezet céljai, kutatási területei, aktivitásának hatóköre is megváltozott. Míg korábban kiemelkedő szerepet játszott a vegyi fegyverek betiltásának kezdeményezésében, valamint a SALT egyezmény szakmai előkészítésében, addig az elmúlt években a világ globális problémái kerültek a szervezet tevékenységének fókuszába. Kiemelkedő helyet foglal el a környezetvédelem, a világélelmezés, a migráció, a menekültügyi kérdések elemzése. Kiemelt szerepet kap a konfliktusmegelőzés, az ellentétek tárgyalásos rendezésére való törekvés a világ kritikus pontjain.

Így a szervezet néhány munkatársát -köztük e sorok írójá is - az ENSZ kérte fel az Öböl háború utáni békés rendezési terv kimunkálására.

Hosszas lobbizás előzte meg a világkongresszus helyszínének kijelölését. Többek között esélyesként Tajvan, az Egyesült Államok is "ringbe szálltak" a rendezési jog megszerzéséért. Az IPRA főtitkárának, Katsuya Kodama úrnak a soproni látogatása azonban egyértelműen eldöntötte a kérdést városunk javára. Rendkívül jó benyomásokkal tért vissza Tokióba.

Örömmel irhatom le, hogy sem ő, sem a világkongresszus résztvevői nem csalódtak, és méltóan a jubileumi eseményhez egy nagyon sikeres kongresszusként könyvelhették el a 40. alapítási évfordulót.

A Szieszta Hotel nyújtott otthont a kongresszusnak és kiváló szolgáltatásai, remek konyhája minden bizonnyal maradandó élményt jelentett a résztvevőknek.

Kiemelkedőnek ítélhető meg a rendezvény szakmai színvonala. Rangos, nemzetközileg elismert tudósok egész sora osztotta meg gondolatait a hallgatósággal, nagy szellemi élvezetet nyújtva mindazoknak, akik e területen tevékenykednek, de sokat mondott még a laikusoknak, vendégeknek, érdeklődőknek is.

A világkongresszusnak külön szint adott a "Mérnökök a Békéért" szervezet csatlakozása a rendezvényhez. A szervezet vezetője, David Krieger kiváló előadása osztatlan sikert aratott. Nem kevésbé volt sikeres és tartalomgazdag Prof. Köteles György gondolatsora, mivel korunk nagy problémáira világított rá. A Külügyminisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya vezetjének, Szelei Gyulának a magyar külpolitika alapvonásait elemző eszmefuttatását a hallgatóság nagy érdeklődéssel követte.

A jubileumi évforduló ürügyén a főtitkár vázolta a szervezet eddigi működését, elemezte az elért sikereket és előrevetítette azokat a megváltozott feladatokat, melyekkel az IPRA szembesül. Ennél a pontnál nagy meglepetés érte a hallgatóságát, amikor is Dr Fábián Attila dékánhelyettes jelzésére egy hatalmas "születésnapi" sziporkázó torta jelent meg az előadóteremben.

A tartalomgazdag szakmai programok mellett nagy sikerű kulturális eseményekre, a magyar folklórt bemutató rendezvényekre került sor. Ezek sorában kiemelkedő a "Vadonban" töltött este, ami minden bizonnyal Magyarországot az egyik legkellemesebb oldaláról mutatta be.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani Dr. Fábián Attila dékánhelyettesnek, aki kiváló érzékkel szervezte a világkongresszust és az ő érdeme, hogy remek "stábot" sikerült biztosítania. Dr Fábián Attilát az IPRA regionális szervezet, az Európai Békekutatók szervezete megerősítette főtitkári funkciójában.

E sorok írója folytatja már több évtizede megkezdett tevékenységét a szervezet elnökségében, abban bízva, hogy - a hagyományokat folytatva - a 30 éves jubileumi kongresszust is Magyarországon rendezhetjük, de sokkal békésebb világpolitikai körülmények között.

Prof. Dr Balázs Judit

ÚJ PÉNZÜGYI RENDSZER A HALLGATÓK RÉSZÉRE

Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora és Dr. Gresa István, az OTP Bank Rt. Nyugat-Dunántúli Régióközpontjának ügyvezetője 2003. decemberében együttműködési megállapodást írtak alá, aminek egyik pontja arról szól, hogy a Bank 2004-ben az Egyetemen a NEPTUN EFTR-hez kapcsolódó, (azzal kompatíbilis) bankkártyás rendszert vezet be, ami az elektronikus tranzakciók alapjául szolgál és nagymértékben egyszerűsíti a pénzkezelést és -elszámolást. Ezzel, valamint az együttműködés más területeivel kapcsolatban beszélgettünk Gresa István ügyvezető igazgatóval.

Gresa István ügyvezető igazgató

-A TAVALY DECEMBERBEN ALÁÍRT MEGÁLLAPODÁS EGYIK KÖZPONTI TÉMÁJA AZ ÚN. BANKKÁRTYÁS RENDSZER KIFEJLESZTÉSE, ILLETVE EGYETEMÜNKÖN TÖRTÉNŐ BEVEZETÉSE VOLT. MI ENNEK A SZISZTÉMÁNAK A LÉNYEGE?

-A Neptun rendszeren belül kétoldalú kapcsolat valósul meg a hallgató és az Egyetem között. A hallgatók pénzt már nem csak fogadni, hanem küldeni is tudnak az Egyetemnek, bárhonnan és bármikor.

Ennek feltétele, hogy a hallgatók rendelkeznek az OTP Bank által kibocsátott Junior bankkártyával. A Neptun rendszerben nyilvántartott fizetési kötelezettségekből kiválasztható a befizetni kívánt tétel, majd a közvetlenül megjelenő OTPdirekt felületen keresztül, kártyaszámmal történő azonosítást követően átutalható a kívánt összeg. A tényleges tranzakció kezelése biztonságos módon, az OTP rendszerén belül történik. Az Egyetem pénzügyi rendszerében azonnal megjelenik a befizetett összeg, így a lehető leggyorsabb ügyintézés és kontroll érhető el. A hallgatók így néhány kattintással rendezni tudják tandíj-, vizsgadíj-, kollégiumi díj és még számos befizetési kötelezettségüket.

-ÚGY TUDOM, HOGY A RENDSZERT HOSSZASAN TESZTELTÉK ÉS 2004. SZEPTEMBERÉBEN - A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEMEN ELSŐKÉNT - BE IS VEZETTÉK. MILYEN ELŐNYÖK SZÁRMAZNAK EBBŐL A HALLGATÓINKNAK?

-A hallgatók megismerhetnek és elsajátíthatnak egy új pénzügyi kultúrát, amely elengedhetetlen része lesz mindennapjaiknak, valamint jövőbeni szakmai feladataiknak is. A bankkártyás fizetés kényelmes és gyors ügyintézést tesz lehetővé. Feleslegessé válik a csekkek beszerzése, postai befizetése és az igazoló szelvények helyszíni bemutatása. Mint tudjuk, a hallgatók időbeosztási szokásai eléggé változatosak. Az új szolgáltatás lehetőséget biztosít arra, hogy a befizetéseket olyan időpontokban teljesítsék, amikor a pénzintézetek, posták már nem tartanak nyitva. A befizetés ténye pedig szinte azonnal megjelenik a rendszerben, így egy utolsó pillanatban befizetett ismétlő vizsgadíj sem okozhat gondot a másnapi vizsgán. A hallgatónak a bankkártyás fizetési mód költséget nem jelent, a tranzakciós díjak az Egyetemet terhelik.

-GONDOLOM, HOGY HASONLÓAN MÁS PÉNZINTÉZETEKHEZ, AZ OTP BANK RT-NEK IS VANNAK KIMONDOTTAN A FIATALOK RÉSZÉRE KIDOLGOZOTT HITEL-, ILLETVE MÁS PÉNZÜGYI KONSTRUKCIÓI.

-Természetesen számos konstrukciót, lehetőséget dolgozott ki a Bank a Junior korosztály részére.

A felsőoktatási intézményekben tanulók számára a standard számlánál jobb kondíciókkal rendelkező Junior számla nyitható, amelyhez bankkártya is igényelhető. Erre a számlára kérhetik a szüleik támogatását, ösztöndíjukat, akár diákhitelüket is.

Napjainkban a mobiltelefon és az Internet használata mindennapos, amely révén egy új disztribúciós csatorna alakult ki. Tapasztalataink is megerősítik ezt az irányt, az OTPdirekt szolgáltatásaink igen kedveltek a fiatalok körében is. Az Interneten és a telefonon keresztül történő bankolás hely- és idokorlátok nélküli, rugalmas, kényelmes és gyors megoldást biztosít.

Sok hallgatónak tanulmányai folytatásához hitelre van szüksége. Az OTP Bank Rt-nél a diákhitel a Diákhitel Központ Rt. által meghatározott kondíciókkal igényelhető. Amennyiben a hallgató egy, az OTP Bank által vezetett folyószámlára kéri a diákhitel folyósítását, a bank a hiteligényléshez kapcsolódó költségeket átvállalja.

A végzős hallgatóknak javasoljuk, hogy a munkába állás előtt Junior számlájukat cseréljék le Lakossági Folyószámára, melynek segítségével számos szolgáltatás igénybevételére kapnak lehetőséget. Továbbá fontos kérdés az iskolapad elhagyásakor, hogy milyen megtakarítási formákat válasszanak. Számukra a jövőbeni cél elsosorban a lakásvásárlás és a nyugdíjelőtakarékosság. Mindkét esetben az OTP Bankcsoport tud segítséget nyújtani, ahol több kedvező konstrukció közül választhatnak.

-A MÁR EMLÍTETT MEGÁLLAPODÁS, A BANKKÁRTYÁS RENDSZER

BEVEZETÉSE MELLETT TOVÁBBI EGYÜTTMŰKÖDÉSI CÉLKITŰZÉSEKET IS TARTALMAZ. LASSAN EGY ÉV TELT EL AZ ALÁÍRÁS ÓTA, EZÉRT MEGKÉRDEZEM, HOGY AZOKBÓL MIT SIKERÜLT REALIZÁLNI?

-Az együttműködés egyik legnagyobb célkitűzése volt a Neptun-kompatíbilis elektronikus befizetési és kifizetési rendszer bevezetése és működtetése. Az új szolgáltatás betöltötte szerepét, az Egyetem és a hallgatók között egyszerű, gyors fizetéstechnikai rendszer megvalósítását és működtetését.

Az együttműködési megállapodás a fentieken túl több területet is érint, melyek elsosorban a hallgatók érdekeit szolgálják. Az OTP Bank folyamatosan szakmai gyakorlati lehetőséget biztosít a pénzügyi-, és gazdálkodási szakos hallgatók részére. Számos leendő kolléga, potenciális ügyfél képzése folyik az Egyetemen, ezért fontosnak tartjuk, hogy képzett, gyakorlati ismeretekkel rendelkező szakemberek kerüljenek ki az iskolapadból. Szeretnénk, hogy olyan tapasztalatokra tegyenek szert, amelyeket az órákon nem lehet elsajátítani, illetve megismerkedjenek a Bank muködésével, felépítésével, szolgáltatásaival.

A szakképzési alapból támogatásokat nyújtunk, valamint különféle tudományos-, kulturális és sport rendezvények eseti szponzorálásában vállalunk együttmuködést az Egyetemmel.

A két intézmény közötti szoros kapcsolatot jelzi, hogy az Egyetem munkatársaink számára képzési, továbbképzési lehetőségeket biztosít. Számos olyan tudományos ülésre, ünnepségre, egyetemi rendezvényre kapunk meghívást, amely kapcsolódik Bankunk társadalmi-, kulturális- és tudományos szerepvállalásához is.

-AZ ELŐZŐ ÉVEKBEN TÖBB ALKALOMMAL SZPONZORÁLTAK KÜLÖNFÉLE EGYETEMI RENDEZVÉNYEKET. MIÉRT FONTOS EGY PÉNZINTÉZETNEK, HOGY ILYEN TEVÉKENYSÉGET FOLYTASSON?

-Az OTP Bank a legtöbb bankfiókkal, pénzkiadó automatával rendelkező, valamint a legfejlettebbnek mondható elektronikus bankolási technikát alkalmazó, így az ország legelérhetőbb szakértő bankja, nem csak a pénzügyi kérdésekre kínál elérhető, szakszerű megoldást. Aktív segítőként részt kíván vállalni a társadalom problémáinak megoldásában, az érvényesüléshez szükséges esélyek megteremtésében.

Régiós szinten is számos művészeti, tudományos, sport- és kulturális eseményt támogatunk, továbbá a Gyermekmentő Szolgálattal egy hosszú távú és eredményes együttműködés révén aktív és hatékony társadalmi szerepvállalást tűztünk ki célul.

Az OTP Bank támogatási filozófiájának egyik alappillére közé soroljuk a közösségépítő és közösség fejlesztésért tett erőfeszítéseket, így a fiatal generációval történő kapcsolattartást is.

-HOSSZABB TÁVON ELKÉPZELHETŐNEK TARTJA E A KÉT INTÉZMÉNY KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS TOVÁBBI BŐVÍTÉSÉT?

-Folyamatosan arra törekszünk, hogy minden olyan szolgáltatás, termék, amely ügyfeleink, - így a Nyugat-Magyarországi Egyetem és hallgatói - elégedettségét növeli, kínálatunkban megtalálható legyen, és ezekhez képest mindig képesek legyünk valamivel többet is nyújtani. Hiszen ez lehet az egyetlen hiteles mércéje munkánknak, eredményeinknek.

Célunk, hogy új termékeink a jövőben is elérjék a Nyugat-Magyarországi Egyetemet, valamennyi korosztályt és társadalmi csoportot.

Kapcsolatunkat az Egyetemmel a folyamatosság és a szoros együttműködés jellemzi, s az intézményeink közötti kétirányú kommunikációnak köszönhetően hosszútávban gondolkodhatunk.

-IGAZGATÓ ÚRNAK KÖSZÖNÖM A BESZÉLGETÉST ÉS A RÉSZLETES TÁJÉKOZTATÁST. SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGUNK NEVÉBEN MEGÍGÉREM, HOGY A VIVAT ACADEMIA TOVÁBBRA IS LEHETŐSÉGET BIZTOSÍT MINDEN OLYAN INFORMÁCIÓ KÖZLÉSÉRE, AMI A KÉT INTÉZMÉNY EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL TÁJÉKOZTAT ÉS AZ EGYETEMI POLGÁRSÁG KÖRÉBEN ÉRDEKLŐDÉSRE TARTHAT SZÁMOT.

Dr. Tenk Antal

MEZŐGAZDASÁGI SZAKKIÁLLÍTÁS NYITRÁN

A Mezőgazdasági Szakemberek Mosonmagyaróvári Klubja 2004. augusztus 19-én tanulmányútra vitte tagjait Nyitrára. A klubtagok a "31. AGROKOMPLEX MEZŐGAZDASÁGI SZAKKIÁLLÍTÁS"-t tekintették meg.

Hosszú szünet után újra megtekinthettük a térség legnagyobb mezőgazdasági kiállítását, ahol a rendezők számtalan érdekes programmal várták az érdeklődőket. Így módunkban állott a nálunk is ismert nyugati mezőgazdasági erő- és munkagépek - CLASS, MASSEY FERGUSON, CASE IH, KEMPER, HAUSER - legújabb típusait közvetlen közelről is megszemlélni.

A szlovák kiállítók két jól ismert saját erőgép típusa - a ZETOR és a BELARUS - ugyancsak elnyerte a gazdász szakemberek tetszését. Kellemes szakmai programot kínált az egyedüli magyar kiállító - az IKR BÁBOLNA - az általa forgalmazott és üzemeltetett gépek bemutatásával. Az ott látottak újabb szakmai lehetőségekre, a gépek szakszerűbb üzemeltetésére hívták fel a résztvevők figyelmét. Nagyon hasznos szakmai program részesei voltunk és bízunk a jövő évi folytatásban!

Dr. László László

AMIT AZ OECONOM KÖZGAZDASÁGI SZAKNYELVI VIZSGÁRÓL TUDNI ÉRDEMES

2004. szeptember 13-án az Oktatási Minisztérium Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központja /NYAK/, valamint a Nyelvvizsgát Akkreditáló Testület /NYAT/, a következő határozatot hozta:

" A Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdasági Szaknyelvi Vizsgaközpont vizsgahelyeként akkreditáljuk:

Név: Nyugat-Magyarországi Egyetem Idegen Nyelvi Központ

Cím: 9041 Sopron, Fülesi u.2.

Nyelvvizsgarendszer: OECONOM

Nyelvek: kétnyelvű angol, kétnyelvű német

Fajta: közgazdasági szaknyelvi"

Nevezett testületek indoklásul többek között kimondják, hogy a Fülesi utcai központ "tárgyi és infrastrukturális feltételei megfelelnek a jogszabályokban és az Akkreditációs Kézikönyvben foglalt feltételeknek".

Ennyit a tényekről. Nézzük a történteket kicsit részletesebben.

Közgazdász hallgatóink évek óta tudják, hogy diplomát öt éves képzésük végén csak akkor kaphatnak, ha két nyelvből középfokú, közgazdasági szaknyelvi vizsgát tesznek. Hosszas előkészületek, s mintegy másfél éves nem mindig kiegyensúlyozott feltételek mellett zajló munka záróakkordjaként történt meg a fenti akkreditáció.

A vizsgát évente három alkalommal biztosítjuk hallgatóink számára: május-június, augusztus-szeptember, illetve december-január hónapokban. A 2004. december- 2005. január hónapokban tartandó vizsgára október 21.-ig fogadunk el jelentkezéseket. A jelöltek a vizsgára jelentkezési lap kitöltésével és annak a vizsgaközponthoz való eljuttatásával jelentkezhetnek.

A szóbeli itt is " A " típus, az írásbeli " B " típus, a komplex pedig " C ". A szóbeli vizsga ára 5800, az írásbelié 6900, a komplexé 12700 forint. Miként többnyire egyéb vizsgák esetében, úgy itt is, az összpontszám minimum 60%-át kell elérni a vizsgázónak.

Kicsit bővebben a vizsgáról, annak menetéről, követelményeiről:

Az OECONOM vizsga mindhárom szinten / alap, közép, felső/ hét készséget mér. Ezek a következők: beszédértés, beszédkészség, írott szöveg értése, íráskészség, közvetítőkészség, nyelvismeret valamint nyelvi civilizáció. Utóbbi talán enyhe magyarázatra szorul: arra vagyunk kíváncsiak, hogy a vizsgázó ismeri-e az alapvető udvariassági formulákat az üzleti életben, felismeri-e a hagyományból adódó kommunikációs és metakommunikációs eszközöket, illetve megfelelően használja-e a nyelvi és nem nyelvi viselkedésformákat.

Lássuk, mit kell teljesíteni a vizsgán!

A szóbeli vizsga két részből áll

1. Hallás utáni értést mérő vizsga / auditív teszt/. Elérhető pontszám 50, idő: 30 perc

Ebben a vizsgarészben 1,2, vagy 3 mesterséges hangforrásból származó szakmai elemeket is tartalmazó szöveg információinak a megértése a cél. A kétszer meghallgatható szövegről nem produktív és produktív feladatsort kell kitölteni

2. Szóbeli rész. Elérhető pontszám: 300, idő: 20 perc, felkészülési idő 20 perc

Ebben a vizsgarészben 4 feladatot kell teljesíteni:

I. 1300-1500 n terjedelmű idegen nyelvű sajtócikk ismertetése célnyelven /50 pont/

II. A vizsgáztatótól kapott 1-4, fenti témakörhöz kapcsolódó kérdés alapján egy téma kifejtése célnyelven. /100 pont/

III. Szakmai, szituációs szerepjáték, írásos instrukciókkal /100 pont/

IV. Maximum 1200 n terjedelmű magyar nyelvű szakmai cikk ismertetése célnyelven /50 pont/

Látható tehát, hogy a szóbelin megszerezhető 350 pontból minimum 210-et kell kapni ahhoz, hogy megfeleljen a vizsgázó.

Nézzük, miből áll az írásbeli vizsga!

Itt az elérhető pontszám: 250, idő: 180 perc.

Három írásbeli feladat elé kerül a jobb sorsra érdemes vizsgázó:

1. 1300 n terjedelmű magyar nyelvű cikk összefoglalása célnyelven 100-120 szóban.

Ennek a feladatnak az értéke 100 pont, a ráfordítható idő: 60 perc. Tán fellélegzik a nyájas olvasó, ha eláruljuk, hogy e feladattípusnál kétnyelvű, általános, nyomtatott szótár használata engedélyezett.

2. Lexikai-grammatikai teszt. Itt minimum 5 feladattípusban túlnyomóan produktív feladatokat kell megoldani. Érték: 50 pont, idő: 60perc

3. Szövegértés. Két különböző, idegen nyelvű szöveg kb. 1500 n terjedelemben történő megértése, legalább 2 feladattal. Érték 50 pont, idő: 60 perc.

Látható tehát, hogy az írásbelin 150 pontot kell elérni a megszerezhető 250-ből. Az utóbbi két feladatnál szótár már nem használható.

Az Idegen Nyelvi Központ, két szombathelyi kollégával kiegészülve, nyelvenként 6-6 fővel szerezte meg az akkreditációhoz szükséges képesítést:

Csoma Katalin, Csendes Ferenc, Dékány Zsigmond, Hirschler Erzsébet, Dr. Komornokiné Stark Márta, Krisch Imre, Madaras Barbara, Dr. Rohonyi Pálné, Székelyné Silkó Erzsébet, Tauber Ferenc, Dr. W. Farkas Lázsló és e sorok írója.

Szóbeli vizsgákon a két vizsgáztató közül egy a fentiek közül való, a másikat a Corvinus egyetem delegálja.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt az új nyelvvizsgával kapcsolatosan. Központunkban, a 329-870-es telefonszámon Kovács Károlyné is felvilágosítást tud nyújtani.

Végezetül még annyi, hogy az írásbeli vizsgák időpontja mind német, mind angol nyelvből december 4-e szombat, az auditív teszt angolból dec. 6. hétfő, németből dec.7 kedd. A szóbelik előreláthatólag január 3-7 között lesznek.

Jó szerencsét

Vörös Ákos

SOPRONI - WALESI TUDOMÁNYOS KAPCSOLATOK

Néhány hónappal Dr. Atsede Woldie - a Glamorgami Egyetem professzorának - látogatása után már elmondhatjuk, hogy körvonalazódnak a két egyetem közötti közös kutatási területek.

A Pénzügytan - Számvitel Intézettel két irányba indult el egy-egy tudományos project. Az egyik célja a hazai kis és középvállalkozások helyzetének feltérképezése, elemzése. E vállalkozói szektor köztudottan finanszírozási nehézségekkel küzd, nehezen jut külső forrásokhoz, illetve a banki hitelek esetében a fedezet megléte jelent számukra nagy problémát.

Az walesi professzor kutatási területéhez kapcsolódva egy több országot átfogó kis és középvállalkozás finanszírozási helyzetértékelés és -elemzés elkészítéséhez csatlakoztunk. Ennek keretében elindult egy átfogó kérdőíves felmérés, mely elsősorban a kisvállalkozások helyzetére és banki forrásszerzési lehetőségeire koncentrál.

A kutatási program keretében a kis és középvállalkozások szemszögéből mérjük fel a finanszírozási lehetőségeket.

A kérdőíves felmérés már sikeresen lezajlott Lengyelországban és Nigériában, melyet a professzorasszony ittlétekor a hallgatóknak tartott egyik előadásában részletesen bemutatott.

Lentner Csaba vezetésével indítottunk egy másik közös tudományos kutatást, amely a banki oldalt, a bankok vállalkozási kapcsolatait veszi górcső alá. A walesi egyetemmel közösen egy új irányt jelölt ki a Nyugat-Magyarországi Egyetem Pénzügytan - Számvitel Intézete, mégpedig a bankrendszer feltérképezését.

Andrássy Adél szervezésével is indult egy közös project, amely szintén a kis- és középvállalkozásokra fókuszál. Ez a kutatási irány a fejlesztési forrásokat tekinti át, illetve a vállalkozások fedezeti problémáit vizsgálja a kisvállalkozási szektorban.

Az együttműködés keretében hamarosan megjelenik az első közös tanulmány is a kis- és középvállalkozások témakörében az Európai Tanulmányok Központja által kiadott ETK Füzetek kétnyelvű folyóiratban.

A 2004/2005-ös tanévben várható a kapcsolatok mélyítése érdekében a walesi egyetem meglátogatása is és a közös kutatások eredményeinek előadásokon való bemutatása.

Huszár Lilla Ph.D. hallgató
Pénzügytan - Számvitel Intézet

HŰSÉGGEL SOPRONBAN

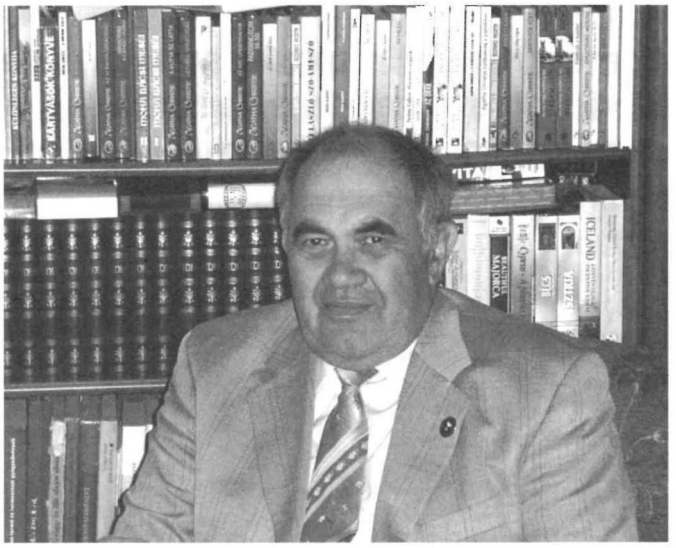

Sopronban érettségizve hosszú idő elteltével is erős szálakkal kötődöm a városhoz. Család, osztálytársak, sportbarátok és a város hangulata mindig visszavonzott, bár életem nagyobbik részét Budapesten éltem. A Berzsenyi Dániel Gimnáziumban érettségiztem, majd egyetemi éveimet a fővárosban töltöttem. Nagy hatással volt rám Sopron díszpolgára Nikolics Károly gyógyszerész professzor.

Gyógyszerész, majd vegyészszakmérnöki diplomát szerezve Budapesten a gyógyszerkutatásban, majd az egyetemi oktatásban működtem, szakterületem egyike - talán a Soproni erdők emlékének hatására -a természetes anyagok, gyógynövények kutatása volt, később érdeklődésem az egészséges életmód, az egészség megőrzésének módszerei felé fordult. Egyetemi tanári kinevezésem, amelyet 1998-ban kaptam, a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karára szól, de nagy örömmel csatlakoztam Gidai Erzsébet dékán asszony meghívására és Lang Miklós professzor bíztatására a Közgazdaságtudományi Kar oktatóihoz, hogy a soproni hallgatókkal is megismertethessem az egészségvédelem közgazdasági szempontjait.

Soproni oktatási működésem alatt ért az a megtiszteltetés, hogy az 1995-ben újra indult Szent István Akadémia ebben az évben rendes tagjává választott. Ez az Akadémia nemcsak bölcsészeti, művészeti tagokat számlál - összesen 80-at -, hanem számos természettudományi végzettségű szakembert is maga köré gyűjtött. Szorosan együttműködik a Magyar Tudományos Akadémiával, amelynek jelenlegi elnöke a Szent István Akadémiának is tagja. A Szent István Akadémia tagjai a teremtett világot vizsgálják saját szakterületük tudományos módszereivel és azon munkálkodnak, hogy ilyen szemléletet terjesztve biztosítsák a fenntartható fejlődést a jövő generációja számára. Örömömre szolgál, hogy ezt a szemléletet ifjúságom színterén is megoszthatom a mai soproni egyetemi hallgatókkal.

Lipták József
egyetemi tanár

A MŰVÉSZETI NEVELÉS SZEREPE ÉS JELENTŐSÉGE AZ ATFK-N

Borbély Károly festőművésszel, a Vizuális Nevelés Tanszék vezetőjével, és Beyer Istvánnal, az Ének-Zene Tanszék első emberével beszélgettem a Karon működő művészeti nevelés jelenlegi helyzetéről, lehetőségeiről.

-MILYEN JELLEGŰ MŰVÉSZETI NEVELÉS FOLYIK A TANSZÉKEN? MIBEN LÁTJA ENNEK FONTOSSÁGÁT?

-MILYEN OKTATÓI ÉS ESZKÖZHÁTTÉRREL TUDJÁK BIZTOSÍTANI A KÉPZÉS MAGAS SZINTŰ FELTÉTELEIT?

-A HALLGATÓKNAK MILYEN BEMUTATKOZÁSI LEHETŐSÉGEIK VANNAK?

Borbély Károly:

A Vizuális Nevelés Tanszék művésztanári összetétele révén, szinte minden művészeti területen, széles kínálatot biztosít a hallgatók számára. A kötelező órarendi órákat grafikus, festő, iparművész, szobrász tanárok tartják, valamint óraadó oktatók révén, az iparművészet és a technika műveltségi terület is kiemelkedő helyet kap a képzés során. Speciálkollégiumok és választható tantárgyakként a diákok festészet, grafika, kerámia, szobrászat, art-média, számítógépes grafika és a kézművesség terén szerezhetnek tapasztalatokat és fedezhetik fel addig rejtett tehetségüket. A művészeti nevelés személyre szabott, hiszen a meglévő adottságok és képességek csak megfelelő szakmai irányítás mellett bontakoztathatók ki igazán. Fontos, hogy a jövő tanítói nemzedéke képviselje a művészeti nevelést hirdető szemléletet.

A tanszék oktatói művészi munkásságuk révén a régióban elismertséget vívtak ki maguknak. Vannak hallgatók, akik a műveltségi területi képzésre már a tanszék híre miatt érkeznek, hiszen itt nem rajztanítás, hanem vizuális művészeti nevelés folyik. Fontos különbség ez, hiszen itt ismerik fel igazán a bennük rejlő tehetséget, a képességeket saját maguk fedezik fel, ebben és a sikerélmény biztosításában segítenek a szakoktatók. Talán ennek is köszönhető, hogy minden évfolyamban a diploma átadásakor több ifjú tehetség távozik az intézményből, hogy a nagybetűs életben teljesítse ki alkotói tevékenységét. Az intézményben eltöltött évek alatt a hallgatók a kerámiaműhelyben megtanulhatják a korongozás mozdulatait és műveik alakulását végigkísérhetik az égetőkemencében történő kiégetésig. A grafikai litográfiai műhely nem csak a hallgatóknak, hanem a Kar művész tanárainak is alkotói terepet biztosít, de más művészkollegákat is szívesen látunk.

Évente több bemutatkozási lehetőséget biztosít a tanszék a vizuális műveltségi területen tanuló hallgatóinak, ezen kívül rendszeresen lehetőséget kapnak a tehetséges alkotók egyéb szakokról is. Az Apáczai Napok keretén belül, a tanszék valamely művésztanárának alkotásaiból nyílik időszakos kiállítás az Apáczai Galériában. Ez évben Lipovics János szobrász és iparművész m\veit tekinthetik meg 2004. október 20-tól. Immáron 18 éve muködik alkotótáborunk, az itt eltöltött egy hét alatt készült alkotásokkal kiállításon mutatkozhatnak be a hallgatók. Nemzetközi kapcsolatok közül, a hollandiai kultúrát képviselő Heerlen Tanítóképző hallgatói visszatérő vendégek az intézményben. Az Apáczai Galéria adta lehetoségekkel élve több meghívott kiállító művei is bemutatásra kerülnek az év során. A riport készültekor éppen a romániai Zilah városának két kiváló alkotója, Szabó Vilmos és Szabó Attila, olaj és pasztell képei kerültek bemutatásra a nagyközönségnek.

A Vizuális Nevelés Tanszék érezhetően kedvelt a hallgatók körében. Jó az alkotói légkör és ezt talán megérzik, ennek is

köszönhető, hogy a választhatóan meghirdetett képzések nagy számban látogatottak.

A vizuális nevelés, a művészeti képzés szerves részét képezi, mai világunkban sem nélkülözhető. Intézményünk oktatási szempontjai, céljai között a helyes esztétikai értékítéletek láttatása, bemutatása és használata kiemelkedő szerepet tudhat magáénak.

Beyer István:

-Az Ének-zene Tanszék, a választott zenei műveltségi területre jelentkezett hallgatókon kívül a Kar minden polgárának kínál testre szabottképzést. Egy egyszerűnek tűnő népdal megtanításánál is törekedünk a művészi előadásmódra. Az alkalmassági vizsga alkalmával már kiderül, hogy milyen zenei előképzettséggel érkeznek a leendő hallgatók, majd pedig az intézményben eltöltött évek alatt kibontakoztathatják tehetségüket. Erre kiváló terepet biztosítanak az énekkarok és a zenekar, kamara együttesek, valamint az egyéni képzések. A hallgatók fejlődését a tanszék szaktanárai segítik, akik maguk is aktívan foglalkoznak a zenével, rendszeresen részt vesznek hazai és külföldi vendégszerepléseken, képviselve Karunkat. A zenei nevelés révén a fiatalok szemlélete is megváltozik egy kissé, ha megérinti őket a hangszer hangja vagy maga is képes megszólaltatni egy művet szólóban vagy közösségben. Másként szemlélik a világ dolgait, esztétikai érzékük kiteljesedik, ugyanakkor érzékenyebbekké is válnak. Fontos, hogy zenét szerető nemzedéket neveljünk, Karunk célja pedig, hogy a jövő tanítói a muzsika szeretetét ne csak oktatói kötelességből, hanem szívből adják át majdani óráik során.

A napi tanórák mellett speciálkollégiumok és választható tárgyak is színesítik a képzést. Kamarazene, zongoraórák és hangszeres gyakorlási lehetőségeket biztosítunk a hallgatóinknak. A tantermek többségében zongorával rendelkezünk, valamit az Apáczai Zenekar tagjainak vonós és néhány fúvós hangszert is biztosítunk.

A hallgatók szólóban és az együttesekben minden évben rendszeresen szerepelnek országos rendezvényeken és versenyeken. A kórusok, a nőikar és a vegyeskar, valamint a zenekar időszakosan külföldi meghívásoknak is eleget tesz, így a hallgatók eljuthattak már Franciaországba, Németországba és olasz koncertkörúton is voltak már. Karunk országos ismertségét egyebek mellett a zenei versenyeken, találkozókon nyújtott kiváló teljesítménynek is köszönhetjük. Legközelebb október végén Sellyén lesz országos népdaléneklési verseny, ahol három hallgató képviseli Karunkat, valamint Kecskemétre is készülünk a Házimuzsikáló Napok rendezvényeire. A Nyugat-Magyarországi Egyetem karainak ünnepségein állandó fellépők vagyunk, ugyanakkor Győr városának rendezvényein is rendszeresen részt veszünk. Igyekszünk hallgatóinknak minél több bemutatkozási lehetőséget biztosítani, hiszen ezzel művészi kiteljesedésüket, fejlődésüket segítjük.

A mai ember érzelemvilágában és személyiségének alakulásában kiemelkedő helyet foglal el a zenei nevelés által biztosított tudás és szemléletmód. Erre kell nevelnünk a jövő tanítóit és a felnövő értelmiségi társadalmat.

Horváth Attila NYME-ATFK

APÁCZAI CSERE JÁNOS - MAGYAR ENCYCLOPAEDIA

Kovátsné dr. habil. Németh Mária, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kara Pedagógia Tanszékének vezetőjével beszélgettem a közelmúltban kiadott új könyve kapcsán.

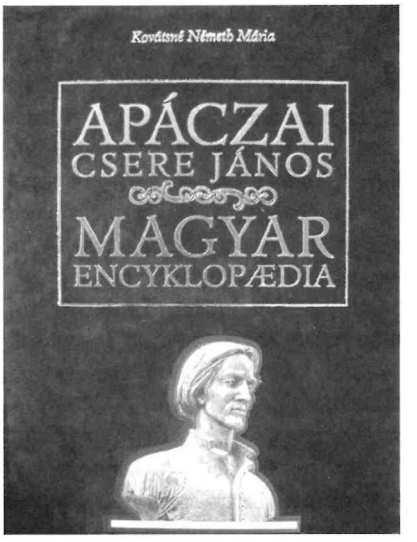

-Mikor született meg az írás alapgondolta, milyen apropóból?

-Apáczai Csere János európai és sajátosan magyar kultúrát reprezentáló műve, a Magyar Encyclopaedia 350 évvel ezelőtt született. Egyrészt az évforduló különös aktualitást kínált, hogy számba vegyük: mit üzen nekünk Apáczai. Másrészt Apáczai nevét, munkásságát - számos tanulmány ellenére - nem ismerik kellően. Vélhetően eredeti művei tanulmányozása híján, melyek a korabeli magyar nyelvezet miatt fáradságosabb szellemi munkálkodást kívánnak. A tudósok sem merítették ki a műveiben rejlő lehetőségeket a tudomány további gazdagítása céljából.

Nem véletlen, hogy a pedagógiai munka legnagyobb kitüntetése az Apáczai díj. Apáczai életével, tudományos munkájával, tanári tevékenységével, a magyar kultúra emelésében példa mindannyiunk számára.

-Milyen kutatómunka előzte meg, illetve egészítette ki a könyv megírását?

-Természetesen Apáczai alkotásainak és a róla készült művek tanulmányozása a legfontosabb. Gyűjtöttem Apáczai életével, példájával kapcsolatos dokumentumokat, nagy segítségemre volt a kolozsvári líceum igazgatója.

Apáczai felismerte kora kihívását, az enciklopédikus műveltség szükségszerűségét. Alapvető, széleskörű tudás nélkül nincs biztos tájékozódás, nincs megfelelő irányválasztás, iránymutatás. A Magyar Encyclopaediában tudatosan ötvözte a

hazai és hollandiai tanulmányai során szerzett tapasztalatait. A hazai és európai tudományok egysége alapján fogalmazta meg koncepcióját: hogy itthon is alakuljon ki a művelődés új (korszerű) rendje, újuljon meg a magyar iskoláztatás, a tanítás szelleme, módszere; s az elődök példája nyomán és az európai műveltség eszmeáramlatainak hatására korszerűsödjön a magyar pedagógiai kultúra.

Apáczai szerint a régi és az új tudományok ötvözete, helyes megértése a tudomány. Ez az új enciklopédikus tudás a korabeli latin iskolák grammatikai - retorikai - poétikai, főleg humán jellegű képzési anyagával szemben a természettudományok iránti nyitottságával jelentősen gazdagította a korabeli iskolai tananyagot.

-Röviden miről szól az írás?

-Apáczai a XVII. század európai műveltséganyagát összegezte: "honfitársaim elé tártam mindazokat a dolgokat, melyek hasznosak, és amelyeket ismerni szükséges."

Ezeket a "leghasznosabb dolgokat", a tudományok egészét rendszerbe foglalva 11 fejezetben ismerteti. A tudomány alapjait a metafizikában Cartesius (Descartes) a logikában, geometriában Ramus művei alapján teszi közzé, ok-okozati összefüggések tisztázására helyez nagy súlyt.

A "dolgok megszámlálásáról", "a mennyiség megméréséről" olvashatunk a 4., 5. részben, képet kapunk a korabeli mértékekről is: "az ujj 4 árpaszemni; a tenyér 4 ujjni; a láb 4 tenyérni; a könyök a botkojától fogva a leghosszabb ujj végéig más féllábni." Az égi dolgokról szóló fejezetben először találkozhatunk magyar nyelven összeállított csillagászati munkával.

A mű legterjedelmesebb része a földi dolgokat veszi sorba, ezek a föld, a víz, a levegőég, az egyetemes természetes és mesterséges dolgok, fű, fa, virág, állatvilág és az ember.

Apáczai a nevezetes hegyek között sorolja fel az erdélyi Fogarasi havasokat, a Kecskekőt, a Csudakot, "melynek az oldalában egy nagy kerekded lik vagyon, kire nehezen hághatni fel, és osztán odabé rettenetes üregek vagynak s denevéreknek sokasága, egynehány óráig jártam tizenegyed magammal gyertyáknál benne, de végét soha nem érhettük."

Ebben a részben tárja elénk Apáczai az ember egészséges életmódjára vonatkozó - ma is figyelemre méltó - szabályokat is, itt találkozunk az év tizenkét hónapjához kötődő, megfigyeléseken alapuló népi bölcsességek gyönyörű csokrával.

A tizedik részben az ember magaviseletével kapcsolatos megállapításai máig hitelt érdemlőek: "A magaviselésnek két részei vannak: a jóra való indulat és annak megcselekedése. Ehhez négy dolog kívántatik: az egyenesség, eszesség, erősség és a mértékletesség."

A mű tudománytörténeti jelentőségén túl kimagasló Apáczai érdeme a magyar nyelv gazdagításában. Számos kifejezésre egyáltalán nem volt szavunk, Apáczai munkája hatalmas a magyar tudományos nyelv gazdagításában is. Felismerte, hogy egy nép műveltségének gyarapításához nélkülözhetetlen, hogy a tudományt anyanyelvén tanulhassa.

A Magyar Encyclopaedia sajátos rendszerének feldolgozásához Apáczai módszertani útmutatást ad. Azt javasolja, hogy a tanítást nem az Encyclopaedia "elejével" kell kezdeni, hanem olyan fejezetével, "mely érthetőbb dolgokat tárgyal", például a földrajzzal, "melynek tanításakor hasznos volna földgömböt vagy térképet kéznél tartani", majd ezt követoen a speciális természettudományokat, az ásványokról, a növényekről, az állatokról szóló tudományt magyarázná. Ezután tanítaná az etikai, ökonómiai, politikai kérdéseket, folyamatosan kérdezgetve: "mi az erény? Mik a kötelességeik a szülőknek, a gyerekeknek, az egész családnak? Mik a kötelességük az elöljáróknak alattvalóikkal és viszont: az alattvalóknak elöljáróikkal szemben"? Ezután következhetne a számtan, a mértan, az általános természettudomány, majd a metafizika és logika végül pedig mindaz, "amit az előző részekből kihagytunk. Eközben azonban gondosan őrizkedném attól, hogy tanulóim a legáltalánosabb dolgokon kívül bármit is emlékezetükbe véssenek, nehogy emlékezőtehetségüket gyakorolva, elveszítsék ítélőképességüket. Mikor már azt látnám, hogy tanítványaim minden dolog rövidre fogott ismeretét elsajátították, a továbbiakban az idegen nyelvek tanítására gondolnék."

-Ön hogyan értelmezi az írás üzenetét, miért fontos gondolatisága napjainkban?

-A tisztesség, a becsület, a kötelesség ma nem divatos fogalmak, de attól még követendő értékek.

Apáczai Csere János a Magyar Encyclopaedia tartalmával, erkölcsi útmutatásaival példát állít tudósok, tanárok, diákok, s az ember számára a következő gondolatokkal: "A lendület, a lendület azt szeretem én minden dolgomban, így a tanításban is. Mert amit a fölművesnek jelent az aratás időszaka, azt jelenti az eredmény szempontjából a tanítási idő a tanult embernek. Márpedig ki nem kárhoztatja, kérdezem én, aratáskor a késedelmet? Erőnkön felül kell törekednünk! Azokat az órákat, amelyeket mások szerencsétlen módon arra vesztegetnek, hogy törleszkedjenek, vagy hogy egyes emberek kegyeit hajhásszák, mi a tudományoknak kell hogy szenteljük.

A bölcs lelki nagysága tettekre alapozza az igazi dicsőséget, nem az ingatag hírnévre: inkább akar fejedelem lenni, mint annak látszani."

-Oktatói vagy hallgatói szemszögből hogyan használható fel a mindennapi oktatásban?

-Az eredeti művek olvasása, azok értékelése a legfontosabb feladat ahhoz, hogy értelmiségiek legyünk. A mű közérthetőbb, színes formája remélem, hogy kedvet csinál a hallgatóknak az olvasáshoz, s Apáczai népszerűsítéséhez.

-További tervek...?

-A több mint ötéves hollandiai tartózkodás utolsó évében 1653-ban Utrechtben Apáczai elkészítette és nyomdába adta az "Encyclopaedia" nyolc fejezetét, majd itthon, Erdélyben 1653 őszén és 1654 tavaszán fejezte be munkáját. A magyarul írt "Encyclopaediát" latin "Előszóval" látta el. A Magyar Encyclopaedia így 1655-ben került ki az utrechti nyomdából címlapján az 1653-as évszámmal.

Az Encyclopaedia aktualitása, Apáczai élete, példája, magyarsága és európaisága késztetett bennünket arra, hogy 2003 és 2005 között számba vegyük azokat a kihívásokat, melyekre elődeink is választ kerestek; s erőt is hitet merítsünk kereső, útmutató válaszadásaiból.

Horváth Attila
ATFK

ÜNNEPÉLYES TANÉVNYITÓ AZ APÁCZAI CSERE JÁNOS TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KARON

Győr városa adott otthont 2004. szeptember 7-én a Nyugat-Magyarországi Egyetem központi tanévnyitó ünnepélyének. A Nemzeti Színházban került sor az ünnepi tanácsülésre.

Prof. Dr. Faragó Sándor a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora köszöntő beszédében az Egyetem jelenét és pozitív jövőjét vázolta fel, s utalt a fejlesztésekre és a további bővítésekre. Várhatóan új kollégiumi helyekkel, további pályázatokkal és a magántőke bevonásával kívánják - a szorító oktatási viszonyok mellett - megőrizni az egyetem meghatározó szerepét az észak-nyugati régióban.

Dr. Cseh Sándor az ATF Kar főigazgatója, az ünnepséget szervező házigazda köszöntötte az intézmény elsőéves (555 nappali és 949 levelező) hallgatóit. A szakok képviselőit kézfogásával fogadta hallgatóvá. Örömét fejezte ki, hogy a nagy érdeklődésre számot tartó művelődésszervező szak levelező tagozata mellett, az idei évben, több mint 200-an választották a tanítói pályát. Az idegenforgalom szerepének erősödésére a kar azzal válaszolt, hogy elkezdte a turizmus számára nélkülözhetetlen szakemberek képzését. Az idegenforgalmi szakmenedzser és az idegenforgalmi szálloda szakok egyre népszerűbbek a győri karon.

A tanévnyitó ünnepi tanácsülésen a társkarok küldöttei mellett díszvendégek is részt vettek.

Dr. Mang Béla az Oktatási Minisztérium felsőoktatási helyettes államtitkára is köszöntötte az elsőéves hallgatókat. Beszédében az egyetem jövőjére vonatkozóan konkrétumokat nem árult el, hiszen ez ügyben a minisztériumban sincs egyhangú döntés. Üdvözölte azon kezdeményezéseket, melyek a pályázatokra és a magántőke bevonására irányulnak. Az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar szerepéről és jövőjéről pozitívan beszélt, a vezetést támogatásáról biztosította.

Az ünnepi beszédeket követően kitüntetések és elismerések, kinevezések átadására került sor.

A hallgatói kitüntetések és az oktatói kinevezések után arany-, gyémánt-, vas-, rubinoklevelek átadására került sor azon Győrben élő pedagógusok számára, akik 50, 60, 65, 70 évvel ezelőtt szerezték meg tanítói diplomájukat. Az emlékdiplomákat Prof. dr. Faragó Sándor rektor és dr. Cseh Sándor főigazgató adta át, valamint az emlékdiplomához járó kitüntető jelvényeket a Pedagógus Szakszervezet képviselője, Torma Tiborné nyújtotta át.

Az emlékdiplomások nevében Freier József gyémántdiplomás tanító úr köszönte meg az egyetem és a kar vezetésének az elismerést, valamint a frissen hallgatókká fogadott elsőéveseknek jó egészséget és sok sikert kívánt tanulmányaikhoz, s a későbbi munkájukhoz. A megható szavakat követően Dr. Schmidt Péter, alpolgármester az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karnak helyt adó Győr város nevében köszöntötte az elsőéveseket, akik tanulmányaik során győriekké is válnak.

A rendezvény zárásaként dr. Cseh Sándor a kar főigazgatója kívánt sok sikert az új hallgatóknak, köszöntötte az oktatókat és sikeres közös munkát kívánt a 2004/2005-ös tanévre.

Horváth Attila
NYME-ATFK sajtóreferens

ÁGFALVI MEGEMLÉKEZÉS

Immáron hagyománnyá vált, hogy a Selmeci Társaság szervezésében megrendezésre kerül az Ágfalvi Emléktúra.

Az egyetemi hallgatók ennek keretében emlékeznek meg azokról a hősi halottakról, akik a legnagyobb áldozatot hozták hazájukért és az Akadémia fennmaradásáért.

A megemlékezésen már sokadik alkalommal hallgathattuk meg Szemerey Tamás, a. Kisfül tanár úr lebilincselő előadását.

Az Ágfalvi csata, az első világégést követő Antant határozat kegyetlen döntésére vezethető vissza. Ebben Nyugat-Magyarország átadásáról, mintegy négyezer négyzetkilométernyi terület további sorsáról döntöttek. A régiónak legjelentősebb városa Sopron volt, amit szintén Ausztriához csatoltattak volna a győztes bíráskodók.

1919. április 18-án a Selmecbányáról Sopronba menekített akadémián megkezdődött a tanítás. Ennek legnagyobb jelentősége, a városba került maroknyi összetartó hazafi elszántságában rejlett. Ők voltak a diákok, professzorok... a Hősök.

1921. szeptember 8-án végső döntés született, minden magyar szívében: "Amit tudunk megvédünk életünk árán is! Magyarországot nem adjuk! Nem, nem, soha!"

A maroknyi ellenálló Ágfalván ütközött meg az Osztrák csendőrökkel, akik jöttek "birtokba venni a tulajdonukat". A főként akadémistákból és a kecskeméti önkéntesekből álló bátor magyarok győzelmet arattak az elbizakodott ellenséges erőkön. Ez elég volt ahhoz, hogy az Antant hatalmak rájöjjenek, a magyarság korántsem olyan megtört és mindent eltűrő vesztes, mint ahogy azt gondolták. Mivel a régió így is érzékeny volt, békés megoldásra volt szükség a soproni területek rendezésére. Így kerülhetett sor a népszavazásra, aminek eredményeként ma is itthon vagyunk Sopronban.

Az emléktúrával a csata hőseinek emléke előtt tisztelegtünk.

Köztük: Machatsek Gyula (1899-1921)- erdőmérnökhallgató, Szechányi Elemér (1899-1921)-bányamérnökhallgató, Pehm Ferenc (1901-1921)-pénzügyi tisztviselő Szombathelyen, Arnold Mosch (1894-1921)-osztrák csendőr

"Ha Sopron hív mi ott leszünk
Érette vesszen életünk..."

Török Csaba a. Idealista -Emh. ST-tag

SOPRONI DOKTORANDUSZ SIKERE

"FORMEC 2004" címmel 37. alkalommal rendeztek nemzetközi sympóziumot Ausztria Gmunden városában, szeptember első felében. Az erdőgazdálkodás gépesítésével foglalkozó konferencián, melynek egyik rendezője a Bécsi Egyetem, több szekcióban, mégtöbb témában (fahasználat, falogisztika, információtechnológia, ergonómia, erdészeti gépesítés, erdei biomassza hasznosítás, rövid vágásfordulójú erdőgazdálkodás) zajlottak az előadások.

Az előadók számos európai országból és Észak-Amerikából érkeztek, akik kutatási munkáikat híres amerikai és európai egyetemeken végezték (pl.: Freiburg, Bécs, Varsó, Seattle, Prága, Zürich, München, Sopron). A rangos szakmai rendezvényen PhD hallgatók is részt vehettek, sőt díjazásban részesültek a közülük legjobb előadók. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara Erdészeti-Műszaki és Környezettechnikai Intézetének Energetikai Tanszékéről Ivelics Ramon doktorandusz tartott előadást. Témavezetőjével - Prof. Dr. Marosvölgyi Béla tanszékvezető egyetemi tanárral készített előadásának címe: "Új gépek a rövid vágásfordulójú faültetvények betakarításában Magyarországon". Az angol nyelvű előadás során az ifjú kutató bemutatta a tanszék kutatási eredményeit: a magyar energetikai faültetvények hozamának változását a fafaj és egyéb tényezők függvényében, valamint a mini és a midi vágásfordulójú faültetvények betakarításának és hasznosításának tapasztalatait. Az előadás komoly nemzetközi szakmai elismerésben részesült, Ivelics Ramon elnyerte a legjobb előadás díját is.

(TM)

RÉGI DIÁKOK ADOMÁNYA AZ ALMA MATERNEK

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának jogelődjéről, a hires Főiskoláról kivándorolt diákok közül hárman, akik ma már Amerikában és Kanadában professzoroknév szerint Lux András, Gratzer Miklós és Kozák Antal , évről-évre ösztöndíjjal támogatják a kimagasló teljesítményű hallgatókat.

Az idén Lux András egy-egy erdő és faipari mérnök hallgatót jutalmazott, akik kimagasló eredményt értek el a fizika tanulmányok során. Adományát néhai Verő József professzor emlékének ajánlotta.

Kozák Antal professzor -aki minden tanévben előadásokat is tart a Matematikai Intézetben-, ugyancsak a fenti két kar egy-egy diákját részesítette ösztöndíjban, akik a matematikai statisztikában jeleskedtek.

Prof. Dr. Gratzer Miklós ösztöndíját az Erdőmérnöki Kar egy diákja nyerte el, akit bizottság javasolt kiemelkedő közösségi munkájáért és jó tanulmányi eredményéért.

(TM)

EGY TALÁLKOZÓ MARGÓJÁRA

Megható eseményre, 45 éves évfolyamtalálkozóra került sor szeptember 17-én az egyetemi tanácsteremben. Az egykori diákokat szétszórta a sors 1956-ban. Néhányan itthon maradtak, a legtöbben Kanadában végeztek és ott teremtettek új otthont, de Amerikában és Svájcban is élnek közülük. Akadt egy-két olyan társ is, aki visszajött a messzi világból, hazahúzta a honvágy.

Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr meleg szavakkal, szívből jövő gondolatokkal köszöntötte idősebb firmáit, s találóan nevezte az ünnepélyes alkalmat " világot átölelő találkozásnak"

Azt is hangsúlyozta, hogy bár sokat változott az egyetem 45 év alatt, az érzések, s a Walden nem változott.

Az ünneplők, a meglett férfiak, s néhány hölgy évfolyamtársuk nem egyszer könnyekkel küszködve, szoruló torokkal számoltak be a félszázadnyi időről. Jó volt hallani, hogy a selmeci hagyományok és nóták összetartó ereje többezer kilométer távolságban is él és virágzik. Nem kevésbé volt jó hallgatni az elért sikereket, eredményeket, s a köszönetet az összetartozásra nevelésért, vagy éppen azért, hogy Roxer Egon- egykori tanáruk- tanítványai tanítanak az egyetemen. Az pedig torokszorító volt, amikor arról szóltak, hogy az apák az atheni olimpiai küzdelmek során a magyar versenyzőknek, a fiaik pedig Kanadának szurkoltak...

Amerika, Kanada, Svájc, és hazánk egyetemi katedráin a híres évfolyamból többen adnak elő, három professzor a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki, illetve Faipari Mérnöki Karának díszdoktorai.

Köszönet illeti dr.Rácz József nyugalmazott egyetemi docens jubilánst, aki gazdag, családias programot szervezett társainak.

(TM)

BENEDEK ELEK-NAP A NYME PEDAGÓGIAI FŐISKOLAI KARÁN

Október 4-én 20 órakor vette kezdetét az ünnepi program "Éjszaka kezdődik az ünnep..." -címmel. Garas Dezső: "Legényanya" című filmje került bemutatásra, Eperjes Károly színművész vendégletével. Október 5-én megkoszorúzták a nagy mesemondó szobrát és emlékkiállítást nyitottak meg.

Népdaléneklési és mesemondó verseny, koncertek, előadások tették színessé a rendezvényt. Fűzfa Balázs főiskolai docens a költészetben és a világban előforduló jelekről, s jelrendszerről, Kovács-Gombos Gábor főiskolai docens a gyermekrajzokban rejlő szakralitásról, Mészáros György egyetemi docens a művészet és a közízlés kapcsolatáról tartott előadást. A Katedra együttes és a Méhek produkciója zárta a színvonalas eseménysorozatot.

(TM)

OKTÓBER 23-ÁN AZ '56-OS HŐSÖKRE EMLÉKEZÜNK

Az 1956 október 26-i események áldozatainak állított emlékmű Mosonmagyaróváron

"A sírok között álmodon:- fűszál vagyok a sírjukon:
- egy kárhozott, eltemetettnép lelke a sírok felett,
hogy üvöltsön, - s ki csak sziszeg;fűszál marad: - kard nem lehet."

(Váczi Mihály)

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Informatikai Intézete és a Neumann János Számítógéptudományi Társulat

INFORMATIKA TEHETSÉGGONDOZÓ SZAKKÖRT

indít az informatika iránt komolyabban érdeklődő 9-12. osztályos középiskolai tanulók számára.

A foglalkozás ideje: minden szerdán 15:30 - 16:30
Helye: Nyugat-Magyarországi Egyetem GT (volt Gépipari Technikum) épület, I. em. 4. labor, (Sopron, Bajcsy-Zs. u. 9.)

A szakkörön a részvétel ingyenes!
További információ: http://szakkor.inf.nyme.hu

TK-S GÓLYATÁBOR 2004

A főiskolás hagyományokhoz híven, az eredményes felvételiket követően intézményünk gólyatáborral fogadta friss elsőéves hallgatóit augusztus 25. és 28. között.

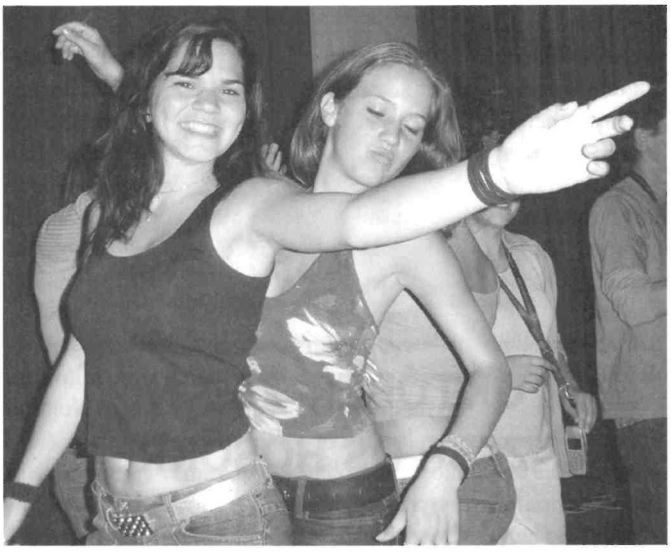

A gyülekező és a regisztráció a Cuha utcai kollégiumban zajlott, majd innen hangos éneklés mellett vonultak be a csapatok a Belvárosba, ahol városismereti vetélkedő keretében ismerkedtek a helyi nevezetességekkel és a jellegzetes vonásokat tükröző vendéglátóegységekkel. A főiskola udvaráról a közös éneklés után, egymás után indultak a lelkes csapatok, hogy a szervezők által megálmodott feladatokat teljesítsék. Fergeteges bulival ért véget a nap.

Szerda éjjel özönvíz zúdult az önfeledten szórakozókra, így a hajnali nyárvégi séta a kollégium felé nem volt kellemes. A pár órás pihenést követően a szabadhegyi vasútállomásra gördült be a megrendelt szerelvény, amit bátran álomvonatnak is nevezhetünk, hiszen a több mint három órás út alatt a társaság nagy része az éjszaka során elmaradt alvásidejét pótolta. Várt minket a magyar tenger Balatongyöröknél. A vonatról leszállva már esőfüggöny takarta el a napot. A vihar a szállás elfoglalását követően kezdett rá igazán. Ömlött az eső, fújt a szél, hideg volt, maradt tehát a rápihenés a délutáni versenyekre. A sportcsarnokban az ebédet követően a szervezők ismét gyorsasági és ügyességi feladatokkal várták a csapatokat. Volt itt aztán minden: az óvszerfújástól a lisztes csokiig. Este éneklős buli, kareoki várta az aranytorkú, cinegén edződött gólyákat és a rutinos szervezőket. A hangulatra nem volt panasz, ismét hajnalig ropták a tábor lakói.

A péntek reggel ragyogó napsütéssel köszöntött ránk. Száz karátos napsütés, csicsergő madarak, kellemes ágyikó... hatalmas dörömbölés. Ébresztő, irány az alakuló tér, ahol a reggeli tornát kellett túlélniük a csipákkal küzdő hétalvóknak. Az átmozgatás után a csapatok az esti bemutató műsorokra készültek. Kora délután dr. Cseh Sándor a kar főigazgatója Beyer István tanszékvezető tanár úr társaságában meglátogatott minket és rövid köszöntőjében üdvözölte a tábor lakóit. Ezzel egy időben kezdetét vette a bátorság próba a Szépkilátó területén. Az állomásokon a szervezők izgalmas feladatokkal várták a csapatokat. Próbálták eloltani a cigit tejföllel, repült a vízzel teli lufi, de a társakban is meg kellett bízni, hogy vakon hátradőlve elkapnak-e vagy nem. Volt még éneklős kötélmászás, tojásdobálás és agytekervényeket megmozgató biológiai feladat is. A kreativitást erősítendő a csapatból egy embert tésztával és mustár-kechup kombinációval kellett kidekorálni, majd pedig az alkotást lenyalogatni. Ez a feladat nagy népszerűségnek örvendett. Közben a csapatok egymás után érkeztek be az alakuló térre, ahol activity-feladatokkal és imitált gitárversennyel múlatták az időt. Aztán jött az igazi nagy repülés. A gólyák csapatostul repültek egymás mellett, miközben az égből (és a szervezők kezéből) víz-liszt-tojás hullott rájuk. A célbaérést követően jelképesen is hallgatókká váltak a friss gólyák. A görög tánc után mindenki a nagy forró zuhatag alá vetette magát, ki egyedül, ki pedig a zuhanykártyája segítségével párban, választottjával.

A záróbuli fergetegesre sikerült. Voltak, akik egymást és az eddig eltöltött tk-s életet mutatták be, de volt csapat, amely a szervezőknek vágott vissza ügyességi feladatokkal, törlesztve a kölcsönt. Az utolsó este hangulatát szavakban kifejezni nehéz, hiszen aki ott volt az úgyis tudja, aki meg nem, annak hiába is mondanám, lehet, nem is hinné el. Erről meséljenek inkább a képek.

Horváth Attila
sajtóreferens

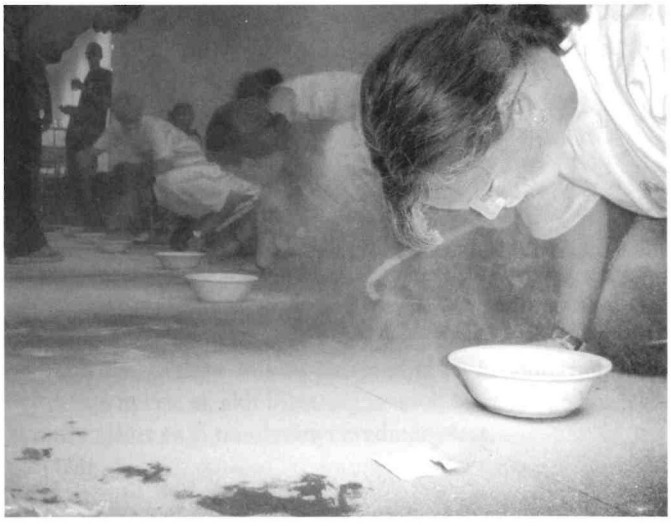

KARRIER KEKSZ 5.

Egy kis rágcsálásra invitálom a Tisztelt Olvasót, melynek során akár egy csésze tea vagy kávé mellett megízleljük a pályaválasztás, álláskeresés, önmenedzselés, karriermenedzsment és munkaerőpiac sós, édes, mogyorós, csokoládés, krémes és sokszor citromos világát.

Önéletrajz II. és kísérőlevél

Miután összefoglaltad pályafutásod főbb állomásait és a Veled kapcsolatos tudnivalókat, tarts szem előtt néhány formai követelményt.

Az önéletrajz végén érdemes megnyerő (az érintettel természetesen előre egyeztetett) referenciával szolgálnod, ami nagyban növelheti esélyeidet. Használhatod a "kérésére referenciákkal szolgálok" formulát is, amely ugyan nem hangzik olyan jól, de magában hordozza annak a lehetőségét, hogy a cég megkeres a referenciákkal kapcsolatban; ezért tarts talonban néhányat.

A CV minden esetben aktuális (néhány hétnél nem régebbi) dátummal és kézi aláírással zárul.

Az önéletrajz ne legyen 2-3 oldalnál hosszabb, de legyen nyelvtanilag hibátlan, rövid és frappáns, amely Téged képvisel és néhány másodperc alatt is képes meggyőzni a munkáltatót (hiszen a statisztikák szerint átlagosan 20 másodpercet töltenek elolvasásával).

Az önéletrajzban kerüld a személyes közlendőket, ezeket elég az interjúra tartogatnod. Ha eljutsz odáig, lesz lehetőséged elmondani amit szeretnél, ha nem, megkímélted magad személyes dolgaid kiteregetésétől. Ragaszkodj a valósághű információkhoz, nyelvtudásodat és egyéb kvalitásaidat próbáld meg reálisan értékelni, nem tupírozni, mert a személyes találkozáskor kellemetlen szituációktól kíméled így meg magad.

A fogalmazásnál érdemes odafigyelned a szóhasználatra, a szakértők pozitív üzenetű szavak és cselekvő kifejezések használatát ajánlják. Ilyenek: a hatékony, kezdeményező, rendszeres, kreatív, vagy a támogat, motivál, teljesít, kezdeményez.

Az önéletrajzot mindig kísérőlevéllel küldd el, melyben hivatkozhatsz álláshirdetésre vagy megjelölheted, honnan értesültél a vállalat tevékenységéről. Megerősítheted érdeklődésedet az adott munkakör iránt és keretet, új arculatot adhatsz pályázatodnak. A kísérő levél pontos címzést és megszólítást követel, kerüld a Tisztelt Címzett vagy Hölgyem/Uram megszólításokat. Egy oldalnál ne írj többet, de mindig lásd el pontos dátummal és aláírással. Búcsúzásod legyen dinamikus, ajánld fel, hogy hamarosan érdeklődsz a döntéssel kapcsolatban.

A kísérő levéllel ellátott CV a határidők szigorú betartása mellett, postán vagy személyesen kézbesíthető, de ma már mindennapos az e-mailben küldött változata is. A számítógépes továbbításnál az anyag csatolt fájlban történő postázása ajánlott, hiszen a dokumentum így változatlan formában kezelhető.

Miután elküldted az önéletrajzot, fújd ki magad, és ne feledkezz el 1-2 héten belül érdeklődni a pályázati anyagod sorsáról. Kísérd figyelemmel pályázatod utóéletét, de azt is jelezd, ha időközben sikerült máshol elhelyezkedned.

Következő számunkban a felvételi beszélgetés kekszeiből ropogtatunk.

Kérdéseiteket és kommentárjaitokat a karier@nyme.hu-n várom.

Bősze Viktória

KELLEMESET A HASZNOSSAL
A MÖB új pályázati felhívásai

Megjelentek a Magyar Ösztöndíj Bizottság pályázati felhívásai a 2005/2006. akadémiai év külföldi ösztöndíjaira, valamint nyári egyetemeire.

A MÖB a következő pályázati lehetőségeket kínálja hallgatók, diplomások, oktatók, kutatók, tudományos szakemberek, művészek, PhD hallgatók számára, szinte valamennyi tudományágban:

- Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj - kiemelkedő teljesítményű és képességű fiatal művészek, kutatók és szakemberek részére, valamennyi tudományterületen, a világ bármely országába
- Államközi ösztöndíjak (hosszú és rövid tanulmányutak, nyári egyetemek)

Németország által adományozott: a DAAD ösztöndíjai, a Bajor Szabad Állam ösztöndíja, a Baden-Württemberg Tartomány Ösztöndíja

- Projekt alapú intézmények közötti együttműködéseket támogató pályázatok Németországgal - szakemberek, kutatási anyagok, információk rendszeres cseréje - számos tudományterületen
- A bécsi Collegium Hungaricumba szóló kutatási célú ösztöndíjak

Pályázni az adott tevékenységekre lehet:

- Egyetemi, főiskolai tanulmányok (rövid és hosszú tanulmányút, nyári egyetem), posztgraduális tanulmányok, kutatás, tudományos munka, kutatócsere, tapasztalatcsere, alkotómunka, szakmai gyakorlat, intézményi együttműködés előkészítése.
- Egyes országokba teljes egyetemi, rész- és doktori képzés, elsősorban nyelvszakosoknak.

A MÖB Iroda elérhetősége: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21 ; tel.: 36 1 343 9009, +36 1 251 2551

Kérdéseket és hozzászólásokat az info@scholarship.hu-n és a +36 1 343 6489 faxszámon várnak.

Egyéb, nem a MÖB hatáskörébe tartozó ösztöndíjakról a www.scholarship.hu honlap "Aktuális pályázatok" és az "Ösztöndíj Almanach" rovataiból lehet tájékozódni.

TASSONYI ERNŐ (1881-1942)

"Láttam a Schacht utolsó maradványainak, a bányászati szakestélynek elmúlását, néztem Steingrube Nagyközség elmúlását. Megértem más eredeti diákszokások elfeledését." Írja Tassonyi Ernő, Aki a párját keresi című könyvének előszavában. Aligha csengenek ismeretlenül a fenti szavak azok számára, akik kicsit is jártasak diákhagyományainkban.

Tassonyi Ernő

Ugyanis jól tudják, hogy mindennek van önálló története selmeci örökségünkben és mára már bizony Tassonyi Ernő neve is történelemmé vált benne. Ez nem véletlen, hiszen azon kevesek közé tartozott mindig is, akiknek ha életét végigtekintjük, nem csak egy nagyszerű ember életpályáját, hanem diákéletünk legszebb mozzanatait is megismerhetjük benne. Vegyük hát most mi is a fáradságot arra, hogy felidézzük egy kivételes személyiség életének legfontosabb állomásait, példaként állítva magunk és társaink elé.

Tassonyi Ernő Taktaszadán született 1881-ben, középiskolai tanulmányait a sárospataki Rákóczi kollégiumban végezte. Később jogi képesítést a Pázmány Péter Tudományegyetemen nyert, a selmecbányai főiskolán pedig bányamérnöki oklevelet szerzett. A Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti Akadémiára 1900 őszén iratkozott be és Selmecbányán folytatott tanulmányai idején az ifjúságnak közszeretetben álló vezérévé vált. Két ízben viselte (első alkalommal az 1902/03-as tanévben) a diákként elérhető legmagasabb tisztelet mellett az Ifjúsági Kör elnöki szalagját.

1905-ben jelent meg közismert diákregénye, Aki a párját keresi címmel - Joerges Ágost özv. és fia kiadásában, - amely még további kiadásokat is megért, és amellyel országos sikert aratott később. (Egy időben a Fröccsöntő Sasok kiadásaként volt elérhető Sopronban) A könyvben az akadémiáról és diákéletéről számos adatot és szebbnél szebb leírást közöl. Tassonyi az akkor még fellelhető iratokból, saját élményeiből; valamint több idős tanár visszaemlékezéseiből állította össze történetét. Sajnos mára már az eredeti feljegyzések a kiegyezés előtti iratok elégetése folytán megsemmisültek. Fontos megemlítenünk, hogy az első magyar nyelvű selmeci nótagyűjtemény nem daloskönyvben, hanem Tassonyi Ernő a már fent említett regényében jelenik meg. Sok dalt azóta is az ő fordítása alapján éneklünk, például: "A vendéglőből most jövök éppen..." vagy a "Mindnyájan voltunk egyszer..." címűeket.

Selmecen a búcsúzó diákok a "Lied eines abziehenden Burschen", azaz "A távozó legény dalát énekelték", amely Tassonyi Ernő magyar szövegével "Ballag már a vén diák" máig közismert - olvasható Gyárfás Endre - Kecskés András: Avatástól Ballagásig (Budapest, Zeneműkiadó, 1977.) kötetben. Gábor István tanár, újságíró, a Magyar Nemzet 1983. május 13-i számába szintén Tassonyit jelöli meg fordítóként: "Aki a párját keresi című könyve Selmecbányán 1905-ben jelent meg, és tartalmazza a dalt."

Ezzel el is érkeztünk Tassonyi Ernő ifjú életének - hagyományaink szempontjából - legérdekesebb kérdéseihez, azaz hogy valóban ő követte-e el a fordításokat? Ugyanis 1960 második felében Király Pál erdőmérnök közölte, hogy a "Mindnyájan voltunk egyszer..." magyar szövegét és dallamát Sas (Stavinya) N. bányamérnök, Sas Barna erdőmérnök apja írta át magyarra. Tassonyi Ernő fia, Zsolt 1937-ben iratkozott be a soproni bányamérnöki karra, de nem sérelmezte ezt. Király Pál sem vonta soha kétségbe Tassonyi Ernő érdemeit a magyar szövegek készítése terén.

A "Ballag már a vén diák" című diáknóta kérdését már valamivel könnyebben eldönthetjük, hiszen a Bányászati Múzeum birtokában van egy 1883. évből való tablókép, amelyre - a kiegyezés után magyarrá vált akadémia szellemének megfelelően - a "Ballag már a vén diák" két versszaka magyarul van felírva. A mellékelt tablókép részlet 1895. évből való, ezen az évszám és a dalszöveg együttesen szemlélhető. Emlékeztetőül jegyezzük meg, hogy Tassonyi csak 1900 őszén iratkozott be az akadémiára.

Mindezeken felül a könyvben romantikus szövegkörnyezetben olvashatjuk az "Ich schiess den Hirsch" kezdetű, valószínűleg Erdélyből származó nótát, azaz az Erdészhimnusz szövegét is, egyedül itt szereplő változatban. Mind az előtte, mind az utána megjelenő nótáskönyvek azonban már a mai ismert formában adják közre a dalt. Megcímezni még Tassonyi Ernő sem tudta könyvében, furcsa, suta névvel illette az erdészek "andalgódal"-át. Az akadémia erdészhallgatói sok esetben kezdősorait felhasználták szakmájukat megörökítő képeslapokon is. "Az egyik ilyen képeslap rajza 1900. VI. 2-án készült, amikor még Tassonyi Ernő az érettségire készült, de az általam ismert példánya 1904 után került ki a nyomdából" olvashatjuk Szemerey Tamás a. Kisfül: Az Erdészhimnusz története (SE, különszám, 1994) című cikkében. Úgy gondolhatjuk, hogy eldőlni látszik a kérdés, de mégsem szabad egyértelműen kijelentenünk semmit sem.

Egyébként az 1931-es soproni kiadású Mi nótáink kiadása előtt Tassonyi Ernőt is felkeresték a szerkesztők, s ő könyvében

szereplő versek közül egy, a "A vendéglőből most jövök éppen..." fordítását vallotta csupán magáénak. Ha nem is tisztázódott az átdolgozó neve, a lényeg mégis az, hogy egy volt akadémista végezte el a fordításokat és végre lett egy egész szakma által elfogadott Erdészhimnuszunk.

Tassonyi Ernő tanulmányai elvégzése után, mint bányamérnök esküdt, Tatabányán nyert gyakorlati képzést, amely után egy évig Nagy-Britanniában folytatott bányaműszaki és szociálpolitikai tanulmányokat. (Sújtólég elleni védekezés és munkáskérdés) 1910-ben részt vett a Pretoria Pit mentési munkálataiban, ahol egy szénporrobbanásnál 141 bányász vesztette életét. 1911-1915-ig a budapesti bányakapitányságnál teljesített szolgálatot. A világháborúban, mint hadapródjelölt tűzmester súlyosan megsebesült. Felépülése után a Lipták-féle nagybányai bányaüzemet vezette. Innen hivatásához visszatérve, 1926-ig a budapesti bányakapitányságnál működött. 1926-ban a pénzügyminisztérium bányahatósági főosztályába rendelték be. 1927-ben Németországban, Hollandiában és Nagy-Britanniában tett hosszabb tanulmányutat, amelyen különösen a sújtólég és a szénporrobbanások elleni védekezés kérdéseit tanulmányozta. Jelentős szerepet játszik az úgynevezett "kőporos" módnak a hazai bányáknál való bevezetésénél. Később, mint miniszteri tanácsos az Iparügyi Minisztérium V. Bányászati Közigazgatási Szakosztályában teljesített szolgálatot.

Élete során a társadalmi és szakmai egyesületekben egyaránt aktívan tevékenykedett. Választmányi tagja volt a Pataki Diákok Országos Szövetségének, a Selmecbányai Egyesületnek, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesületnek, a Magyar Mérnök- és Építész Egyletnek, stb. Sárospatakon elnöke volt az Erdélyi Önképzőkörnek. Irodalmi munkásságának elismeréséül a tanári kar a Magyar Tudományos Akadémia által adományozott Kazinczy-aranyakkal tüntette ki. A már sokat emlegetett Aki a párját keresi című diákregényén kívül részint saját, részint álnév alatt megjelent szépirodalmi művein kívül meg kell említenünk egyik regénynek beillő elbeszélését: A bánya menyasszonyát, amely különös tárgyánál és eredeti kidolgozás módjánál fogva érdemel különös figyelmet. Ezeken felül számos szakirodalmi cikket is publikált melyek közül a sújtólég robbanások elleni védekezésekről írottaknak van maradandó értékük. Társszerzője volt a Magyar Bányajog című, az egész különleges joganyagot felölelő egyetemes kódexnek és a Bánya- és Kohó balesetek elhárítása című műnek. Hivatalból kinevezett tagja volt a O.T.I balesetelhárító bizottságnak és a Robbanóanyag- és Lőporegyedárusági Tanácsnak.

1942-ben azonban ellobbant Tassonyi Ernő pislogó, halványfényű lámpája. Nem halt meg, csak hazament, minden bányász hazájába, a földbe, mely élete, vágya és mindennapi kenyere volt. Sajnos diákregényében leírtak ma már csak nyomokban lelhetők fel egyeteműnkön, de az elmúló évek során a keret mégis azonos maradt azzal a több mint 250 éves tradícióval, amelyet az Alma Mater hallgatói alkottak meg egykor Selmecbányán.

Primusz Péter a. Bohém OEMH
A Selmeci Társaság tagja

A KOPOTT KŐMADÁR (2. RÉSZ)

Lapunkban, a Vivat Academia ez év májusi számában olvasható a "hattyú" legendája. Jó történet, ami illik hozzánk és közénk. A hattyú, mint regényes viszonyaink kőből faragott bizonyítéka, a legenda szellemében él velünk és reméljük, hogy még sokáig kíván közöttünk maradni! Mint ahogy az előző cikk végén is említettem, Ruzsinszky hívta fel rá a figyelmemet a ma már meglepő mondatával: "Az Orsolya-téren Bagó a hattyú nyakába ült és ott siratta a selmeci hagyományokat."

A hattyú jelenlegi állapotában

A kutatás igazolta a mondatot. A Városszépítő Egyesület - Kiegyezés után induló - története példák sorával igazolja, hogy a nevében is szereplő fő cél, a városszépítés folyamatos művelése. A 20. század elején fejeződött be a város utcáinak és tereinek fásítása, s ezt követően új feladatokat keresett az egyesület vezetősége. Akkor vetődött fel: " A német hangulatú kisvárosok dísze, a szobrokkal ékes közkút eleddig hiányzott a városból."

Alkalmas helyként, először a Széchenyi-tér jött számításba, de a pályázat kiírása és az érdemi munka, alaposan eltolódott az I. világháború kitörése miatt. Nyolc terv érkezett be végül a megadott határidőre, s ezek közül Wasata József pályaműve nyert. Az egyesület vezetősége a művészeti albizottság javaslatával együtt küldte tovább a nyertes pályázatot a városhoz engedé-

lyezésre, a díszkút modelljét "... fénykép mutatja be azzal a változtatással, hogy a kivitelnél az oszlop magasabb lesz... Méltóztassék megengedni, hogy ezt a kutat az Orsolya-téren felállíthassuk. Egyben pedig kérjük megjelölni a helyet,... (stb.) 1917. aug. 11." Az engedélyt Sopron város törvényhatósága megadta (szept. 27.) és még 400 Korona támogatást is megszavazott, bár azt csak bő fél évvel a kút elkészülte után volt hajlandó kifizetni, a Városszépítő Egyesület udvarias unszolására... Ebben az időben 400 Korona még sokat ért, 570 kg húst, 47 mázsa szenet, 5 db 200 l-es tölgyfahordót, vagy 13 hl rumot adtak volna érte.

Munkához is láttak azonnal és a kút a Szt. Margitbányáról hozott kőből még abban az évben elkészült, s végül 566.40 Koronába került. Az építkezés közben másfél méter mélységben egy agyagedényt találtak, "mely esetleg érdekesebb régiség is lehet" közölte a Soproni Napló, de később már nem tudósított a leletről. "... van díszkútunk, egyelőre ugyan a háborús vízhiány kiszikkasztotta." -írta Csatkay Endre 1918-ban. A város új bedekkerében (Tirring - Heimler: Sopron und Umgebung, Bp. 1921) a következő leírás olvasható róla. "Az Orsolya-tér közepét egy pompás díszkút foglalja el. A rákokkal, csigákkal és vízi-állatokkal ékesített medence közepén egy hattyúval koronázott oszlop áll, s arra ráfaragott gyermekarcból folyik a víz." Ezért történhetett meg az, hogy Bagó az Orsolya-téren mászott föl a hattyúra, a dicső múltat siratni. Az Orsolya-téri kútról több felvételt ismerünk, egyebek között egy képeslapot is, már a következő évből. Az új alkotás beleillett a tér hangulatába.

Következő kérdésünk az, hogy hogyan került a mai helyére. Mondhatnánk talán, hogy a hattyú, a firmákkal való folyamatos pajtáskodás során okosan megszimatolta a városra leselkedő, tizenöt évvel későbbi veszélyt - az angolszász bombázókat - és egy alkalmas pillanatban a Lőverek aljába "szállt le", a szakestélyek harminc évvel később épülő csarnoka mellé, de a tények most is mást mutatnak.

Az események kezdeményezője ismét a Városszépítő Egyesület volt. Valaki felfigyelt a város, egy addig rejtett értékére. Egy kőből faragott, ritka szépségű kút állt a Kecsketemplom mögött -a Bencés székház udvarán-, méltatlanul elzárva így a szépre vágyó közönség szeme elöl. Felismerve a városszépítésben addig még kihasználatlan lehetőséget, alkalmas helyet keresett az Egyesület a gyermek Jézust karján tartó Mária szobrával díszített XVIII. századi vízgyűjtőmedence számára. A belvárosban egyedül az Orsolya-tér jöhetett számításba. A később Mária-kútként közismertté vált műtárgy áthelyezéséhez a pannonhalmi főapát engedélyét kellett kérni, aki azt az 1928. október 31-én kelt folyamodványra írt válaszában, a következő kikötéssel engedélyezte: "Nevezett műemléken egy tábla helyeztessék el a következő felirattal: Tulajdonjog a Szent Benedek-rendé, fenntartása a Városszépítő Egyesületé." A hattyú áthelyezésére - a Hunyadi utca aljába - ezután került sor, 1929. májusában, azaz 75 évvel ezelőtt. Itt vált szorosabbá a viszony, mondhatnánk minőségi változáson ment át a firmaősök és a kőmadár közötti kapcsolat. A történetben oly találó bájjal ölelkezik a legenda és a valóság, hogy a hattyú feltollazását, (évről évre) a farsang utóján felöltött fura maskaráját, akár már az Orsolya-téri időkben is hozzá tudnánk képzelni. Azonban tévednénk. A történetnek ez a szegmense is ismert. Nemky Ernő (alias: Nyakigláb) - a Növénytan Tanszék hajdani professzora - a Kanadában megjelenő Kapocs című lapban adta közre ide vágó emlékeit. Ennek rövid foglalata a következő: "A nagy gazdasági válság után - 1932 júniusának első vasárnapján - érkezett Sopronba az első ún. "filléres" gyorsvonat. A "filléres" vonatok többfelé jártak akkor az országban és rövid, olcsó, hétvégi kirándulásra vitték utasaikat. Az egyik célállomás Sopron volt. Az egész város a vendégek fogadására készült. A firmák, a híres "fösik" (főiskolások) is lázban égtek és lázuk csillapítását a legalkalmasabb módon, a sörgyár vendéglőjében rendezett szakestélyen oldották meg... Egyszer azonban a szakestek is befejeződnek és akkor haza kell menni. Hazafele a két örök tréfamester - Maróthy L. és Mirk I. - agyából pattant ki az ötlet. "Lepjük meg mi is a filléres gyors utasait!" Nem laktak messze, a Zrínyi utcában volt a kamarájuk. "Nosza haza párnáért, szakácsnét felkölteni lisztért, csirizért és rajta." A visszaemlékezések szerint a kamara másik lakója - Zádor Alfréd - is jelen volt és megszületett a mű. "Remekül sikerült. A hajnali szürkületben pompásan mutatott a "tollas kőhattyú". Ezután a jól megérdemelt pihenésre tértünk, de korán felkeltem, hogy szemügyre vegyem a napvilágnál a hajnali remekművet. S mit láttam: ott állt a kőhattyú mellett egy rendőr, miközben két ember súrolta le a hattyúról a tollat. Hiába! nem volt humorérzéke a rendőrségnek."

A hattyú szelíden üldögél azóta is a helyén. Vízvezetékcsövei rég elrozsdásodtak. A háború után évekig volt torzó, és hiába egészítették ki az ötvenes évek közepén nagy műgonddal, nyakát és fejét már azóta is többször kellett "visszaoperálni".

Selmeci hagyományaink között máig a hattyútollazás az egyetlen soproni elem. Langyosodó kora-tavaszi éjszakákon évről-évre felzendül a körülötte álló friss-szalagos valetánsok ajkáról a kedves dal: Óh régi szép diákélet! hová, hová tűntél el?... és egyre többször hangzik fel az alig tíz éves Hattyútollazó nóta is: Hóna alatt csirizzel, elindult egy este, hogy nevét egy Bursch-pemzlivel a történelembe kenje...

Végül ejtsünk pár szót a hattyút megálmodó tervezőről is. A neve ismert volt, de ahány helyen, annyiféleképpen: Wasata József, Jozef Wasatta, Vavata, Vasăta. Ugyan ki lehetett? Ő tervezte a Bécsi-dombon, a régi Hubertus-lak mellett 1916-ban felavatott Király-emléket is, Ferenc József 1884-es soproni látogatásának emlékművét. Alig valamit sikerült megtudnom róla. Az I. világháború alatt legalább másfél évig Sopronban állomásozó 11. osztrák Landwer gyalogezred katonája volt. Talán jó is, hogy régebben ezt nem tudták. Ki tudja, hogy a poncichterekkel való verekedések éveiben vajon föltollaztak volna-e a diákok egy osztrák katona által faragott követ.

Mindkét történet -az előző számban közölt, s a jelen változat- egyaránt kedves, a diákélethez fűződő, a híres firma észjárás bizonyítéka. Hogy melyik az igaz? Ki-ki járjon utána...

Szemerey Tamás alias: Kisfül

"ALUDJ MÁSKOR!"

2004. október első két napján lezajlott az egyetem történetének első 24 órás vetélkedője, a soproni Krasznai Ferenc Sportcsarnokban.

Elsején 11 órára megérkezett Mosonmagyaróvár csapatán kívül minden nem soproni székhelyű kar, és el is foglalta a helyét. Egy kis pikantériát adott az egész játéknak az, hogy míg az FMK, EMK, és KTK csapata a színpad jobb oldalán foglaltak helyet, addig velük szemben a BEPF, GEO, és az ATFK csapata, mint az egyetem campusán kívüli hallgatók. A nehéz játék egy kellemes kis sétával indult, a Béke úti Kőhattyút és a Deák teret érintve, a csarnokba beérve pedig kezdetét vette a ténylegesen idegölő verseny.

Három egymással versenyző páros alakult ki. Az esti 8 órás első eredményhirdetéskor a geodéták az bepfesekkel éppen fejfej mellett az ötödik helyért csatáztak, az erdészek kicsit lemaradva a negyedik helyen követték a fásokat, míg a tanítók 4 ponttal lemaradva üldözőbe vették a közgazdászokat. Egyik feladatként, hogy a versenyzők ne éhezzenek, palacsintát kellett sütni, persze amit jól megérdemelve el is fogyaszthattak, majd pedig hogy ne szomjazzanak, meg kellet keresni Sopron legjobb termelői borát, amit a zsűri értékelése után szolidan elkortyolgattak a csapatok.

Éjfélhez közeledve előkerültek a szórakozással kapcsolatos feladatok, zenekarok, homokos tengerpart megjelenítése, és a csapatok esti koncertje sem maradhatott el. A buli után egy kis szerelmes meghittségre is sor került a csókversenyen keresztül, majd a testfestés művészetét mutathatták be a csapatok egy-egy társukon, lehetőleg minél nagyobb testfelületen, ennél a feladatnál is születtek igen merész dolgok.

Mikor az est már jócskán éjszakába nyúlt, egy csodás 60-70-es évekbeli időutazásra került sor, ahol a csapatokat jó 1 órás rockyzást követően lehetett csak visszaterelni asztalaikhoz. Ekkor kiderült, hogy a győri tanítók vezetnek 6 ponttal a gazdászok előtt, a többi csapat, pedig stabilan tartja a helyét. Reggelhez közeledve politizáltunk egy kicsit, a fások például egy forradalmi kormányt ígértek, míg a közgazdászhallgatók, a Magyar égre magyar ufót címszavakkal hirdették a MUFP nevű szervezetüket.

Reggelre egyre jobban látszott érvényesülni, hogy a nagy létszámú Győr, és a KTK között fog eldőlni az első hely. Sajnos a lelkes 10-20 főből álló Faipari Mérnöki Kar csapata nem tudta felvenni a versenyt a másik két közel ötven embert számláló gárdával, (pedig ha csak a kis fásaim legalább 15-el többen vannak...). Valóság Show, regős ének, cirkusz, az eredmények stagnáltak, következett a mindent eldöntő utolsó 4 óra. Egyszerűen nem volt különbség a két vezető csapat között. Ezután következett a hárem feladata, a vetélkedőn készített kisfilm bemutatása, csapatok zárótánca, végül a vetélkedő parodizálása. 2004. október 2. 11.50 a műsorközlő kihirdeti, hogy a Nyugat Magyarországi Egyetem első 24 órás "Aludj Máskor!" vetélkedőjének győztese a Közgazdaságtudományi Kar csapata.

Mint szervező a rendezvényt sikeresnek értékelem, és úgy gondolom, akik részvettek benne, azoknak sokáig kellemes emlékek jutnak az eszükbe. Most a műsorvezető szavaival élek: "aki ott volt üljön le és emlékezzen vissza a boldog pillanatokra", aki nem, kérdezze meg a résztvevőket. 2005 őszén pedig hozzunk össze egy hét csapatból álló versenyt, ahol az legyen a probléma, hogy a nagy érdeklődésre tekintettel ne férjünk be a sportcsarnokunkba."

Ezennel szeretném megköszönni a részvételt a csapatoknak, a játékosoknak, azoknak, akik segítettek megszervezni, lebonyolítani, az egyetemi vezetésnek, hogy helyszínt biztosított, a műsorvezetőknek a lebonyolításért, és mindenkinek, akinek valamilyen formában köze volt a rendezvényhez.

Hajnal János NYME HÖK kommunikációs alelnök

Támogatóink: Gödör Élelmiszer, Didó Tapéta-Papír-Írószer, Demmer Teaház, Herballon, Papírusz Kft., Cormoran Sport, Cinema City, Bormarketing Műhely Kht., Rondella Étterem, Pizzaman Pizzéria

Médiatámogató. Soproni Est. Kisalföld, Corvinus Rádió

(A rendezvényről készült képek a hátsó borítón láthatók.)

VERS - MINDENKINEK

BETÉRT A VÁGY A SZERELEMHEZ

Betért a vágy a szerelemhez,
Kezed simul a kezemhez,
Szemedben a szívem lángja
A Nap bukik így az óceánba.

Dr. Albert Levente
EMK

ÉRINTÉS

Ahogy folyón szalad a szél,
úgy csókol végig két kezed,
hullámot vet a képzelet,
és ős-vihart ígér.

Ahogy rügyet fakaszt a fán a Nap,
úgy kelted életre vágyamat,
s én lehullok majd eléd,
mint csillagokból a fény.

Mészáros Ágnes
III. KGH

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA A HATÁRON TÚL

A nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem és a Nyugat-Magyarországi Egyetem a Közgazdaságtudományi Kara közös szervezésében került megrendezésre 2004. május 27-29. között Nagyváradon a "Gazdaság, régiófejlesztés, oktatás" című nemzetközi tudományos konferencia.

A konferencia fővédnökei Dr. Prof. Gidai Erzsébet DSc. a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának dékánja, a Magyarok Világszövetségének elnökségi tagja és Ft. Tőkés László püspök, a Pro Universitate Partium Alapítvány elnöke voltak. A szervezőbizottság munkáját Dr. Szilágyi Györgyi, a Partiumi Keresztény Egyetem rektorhelyettese koordinálta, melyben a Nyugat-Magyarországi Egyetem részéről aktívan részt vett Dr. Lentner Csaba a Közgazdaságtudományi Kar dékánhelyettese. A szervezők célul tűzték ki, hogy átfogó válasz fogalmazódjon meg arról, hogy melyek azok a problémák, melyek a különböző régiók gazdasági, társadalmi elmaradását okozzák, s milyen megoldási lehetőségek állnak rendelkezésre.

A Partiumi Keresztény Egyetem 1995-ben indította el közgazdasági képzését, akkor még a Sulyok István Református Főiskola keretein belül. Abban az időben, Erdélyben, ez volt az egyetlen olyan felsőfokú képzést biztosító intézmény, mely anyanyelvén oktatta a közgazdaságtant tanulni vágyó, magyar ajkú hallgatókat. Ez rengeteg problémát rótt a főiskola vezetőségére. A legnagyobb problémát az iskola akkreditálása jelentette. A folyamat olyan hosszan elhúzódott, hogy az első végzős évfolyam még nem jelentkezhetett államvizsgára a végzés évében. Kitartó munka által azonban a főiskola vezetősége elérte azt, hogy ezek a hallgatók is egy későbbi évfolyammal együtt államvizsgát tehessenek. Az intézmény azóta kibővült. Jelenleg a Közgazdasági Kar keretein belül két karon, turisztikán és menedzsmenten folyik oktatás.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem közötti kapcsolat már hosszú időre nyúlik vissza. Gidai Erzsébet dékán asszony és Lentner Csaba dékánhelyettes 1997-ben tette az első, előadásokkal egybekötött látogatást, az akkor még Sulyok István Református Főiskolán. Majd később Dr. Fábián Attila dékánhelyettes tett látogatást, a kapcsolat egyre szorosabbá fűződött, mára már egy jól működő, gyümölcsöző kapcsolat él a két felsőoktatási intézmény között. Ezt bizonyítja az is, hogy a 2004. május 27-29. között Nagyváradon megrendezett konferencián, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdasági Karáról 7 előadás érkezett Szent László városába. A soproni előadók mellett még három anyaországi város (Budapest, Debrecen, Szeged) egyetemeiről, valamint három erdélyi város (Kolozsvár, Nagyvárad, Csíkszereda) egyetemeiről érkeztek előadók

A konferencia első mozzanata Ft. Tőkés László, Királyhágó melléki Református Egyházkerület püspöke, által tartott áhítat volt, melyben a püspök úr kiemelte a nemzeti öntudat, az erkölcsi értékek, a vallás és a hit megőrzésének fontosságát. Ezt követően került sor a köszöntő beszédekre.

Dr. Geréb Zsolt a Partiumi Keresztény Egyetem rektora a konferencia témájának aktualitását hangsúlyozta, valamint kifejezte az iránti örömét, hogy különböző tudományágak neves szakemberei összegyűltek és nem elszigetelten, hanem egymást kiegészítve végzik feladataikat. A rektor úr köszöntőjét Dr. Kovács Béla a PKE rektori tanácsadója tolmácsolta a jelenlévőknek. Különös fontossága van az oktatásnak - hangsúlyozta - mert a gazdasági tőke oda áramlik, ahol a szellemi tőke van, s reményét fejezte ki, hogy ez a konferencia is szellemi értékeinket gyarapítja, s így hozzájárul a gazdasági fellendüléshez is.

Dr. Gidai Erzsébet köszöntő beszédében az igazi értékek fontosságát emelte ki, szembeszállva a világ sodró áramaival. "Szükség van a magyar oktatásra - mondta - de nem csak beszélni kell róla, hanem tenni is érte..." mint ahogyan azt Tőkés László püspök is tette és teszi napjainkban is. "Az együttműködés legszebb terméke: a jövő alapja" hangzott el, s örömét fejezte ki azért, hogy a két egyetem oktatóit úgy tudja mobilizálni, hogy az egymás épülését szolgálja. "Magyarország EU tagsága óriási kihívás, mely nagy áldozatokat kíván, de ezeket vállalni kell, talpon kell maradni. Van és lesz annyi kurázsi, hogy megfelelően meg tudjuk válaszolni a kihívásokat ... csak magunkra számíthatunk." fejezte be a professzor asszony köszöntőjét mintegy biztatást adva, ugyanakkor munkára buzdítva.

A NYME Közgazdaságtudományi Karának dékánja után a PKE Gazdálkodási Karának dékánja, Dr. Péter György szólt a konferenciára látogatókhoz. Kihangsúlyozta, hogy a humán tőke mindig is nagyobb fontossággal bír, mint a gazdasági tőke, s Magyarország és Erdély igenis gazdag ebben a nagyon fontos termelési tényezőben. Befejezésül még elmondta, hogy "... elvárom a magyar tőke inváziójét Erdélyben..."

A köszöntők sorát Bíró Rozália, Nagyvárad alpolgármestere zárta. Örömét fejezte ki az iránt, hogy "... nem lett igazuk a huhogóknak..." miszerint Magyarország EU csatlakozása után hátat fordít kívül maradt szomszédainak. Örül, hogy ezek a konferenciák, előadások nem csak fellángolások, hanem egy folyamat részei, mely összeköti a határ két oldalán élőket mind kulturálisan, mind gazdaságilag. "Kívánom, hogy e konferencia több legyen, mint egymást értő szakemberek tanácskozása" - fejezte be köszöntőjét az alpolgármester asszony.

A köszöntők után a plenáris ülésen három előadás hangzott el. Dr. Gidai Erzsébet "Kihívások és válaszok: Magyarország az Európai Unióban" című előadásában az EU tagságból következő kihívásokat taglalta, felhívva a figyelmet az oktatás jelentőségére, kitérve a magyarországi felsőoktatás előtt álló átalakítások elemzésére is. E lényegre törő, érdekes előadás után egy nem kevésbé érdekes, viszont jóval hosszabb előadás következett. Dr. Süli-Zakar István Debrecenből a "Magyar-román közös területfejlesztési feladatok" című előadását tartotta meg. A több mint két órás előadás részletesen elemezte Magyarország regionális viszonyait több lehetséges megvilágításból, kitért a szociális viszonyok taglalására éppúgy, mint a gazdaság regionális különbségeinek vizsgálatára, vagy a Magyarországon élő kisebbségek területi megoszlására. Felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarország most az Európai Unió keleti határát képezi, ami lehetőségeket kínál a keleti határ menti, gazdaságilag kevésbé fejlett régiók, valamint az egész ország számára.

Dr. Csetri Elek akadémikus professzor "Gazdasági gondolkodás a magyar történelemben" című előadásában átfogó képet adott a magyar történelem jeles személyiségeinek gazdasági tevékenységéről, a honfoglalástól egészen az 1800-as évekig.

Másnap, május 28-án 2 szekcióban folytak párhuzamosan az előadások. Én az 1. szekció eloadásait kísérhettem figyelemmel. Az előadások időtartama maximum húsz perc lehetett, amit Gidai Erzsébet professzorasszony, a szekció elnöke szigorúan be is tartatott. A szekció a "Gazdasági versenyképesség és regionális felzárkózás" címet kapta, mely igen érdekes és sokszínű előadásokat foglalt magába. Hallhattunk elemzést a működőtőkéről, globalizációról, az agrárium helyzetéről, vidékfejlesztési problémákról, a humán tőke fontosságáról, Románia és az EU kapcsolatáról, az oktatás helyzetéről és az online marketingről.

A működőtőkéről Lentner Csaba tartott az idő szűkössége miatt sajnos csak rövid elemzést. Részletesebben kitért a Mol Rt., az OTP bank Rt. és a Matáv Rt. Kelet-európai terjeszkedésére, valamint a tőke áramlásának irányaira. A nagyváradi főiskola előadóit és hallgatóit azonban kárpótolta, hogy május 19-én erről a témáról részletes előadást hallhattak Lentner Csabától, majd ugyancsak az ő vezetésével egy egész délelőttös workshop keretében feltehették kérdéseiket és elmondhatták gondolataikat, melyen Kovács Róbert kollegámmal nekem is volt szerencsém részt venni.

Az agrárszektor helyzetét Dr. Andrássy Adél dékánhelyettes asszony elemezte, s a ténymegállapítások mellett kitért a magyar agrárszektorban rejlő lehetőségek bemutatására is.

A vidékfejlesztésről, a vidék leszakadásának okairól tartott előadást Dr. Fábián Attila dékán helyettes, kitérve azokra a lehetőségekre melyek elősegítik a vidék felzárkóztatását.

A 2. szekció Szilágyi Györgyi és Lentner Csaba elnökletével végezte munkáját, előadásai pedig a "Humánmenedzsment és gazdasági informatika" témakörök köré csoportosultak.

Szabóné Dr. Pataki Eszter tanszékvezető a "Marketing a felsőoktatásban" címmel, Dr. Szilágyi Györgyi és Dr. Flóra Gábor nagyváradi tanár a munkaerő vándorlásról, Dr. Szűts István a döntéstámogató rendszerek szerepéről, Dr. Juhász Lajos az inflációs nyereségigényről és az amortizációról tartott eloadást.

Ezeken kívül természetesen sok érdekes előadás hangzott el, mint "Az aproximációs holográf módszerek variánsainak alkalmazása a gyakorlatban", vagy "Talentumföldrajz a Kárpát medencében", vagy "Gyermekvállalás és az életszínvonal közötti összefüggés" stb.

Összefoglalásul elmondható, hogy a konferencián különböző tudományok (közgazdaságtan, filozófia, szociológia, földrajz, történelem) jeles szakemberei mondták el véleményeiket, faggatták egymást kérdéseikkel, ami mindenképpen a megoldáshoz vezető út megtalálásának nagyon fontos lépése.

Kincses Zsolt
KTK

A nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem címere és épülete

III. MAGYAR FAÉPÍTÉSZETI KONFERENCIA

A Ligno Novum faipari vásár keretében harmadik alkalommal rendezték meg a Magyar Faépítészeti Konferenciát. A konferenciák alapítója, Nagy Attila két évvel ezelőtt teljesen egyedül kezdett neki az első rendezvény megszervezésének. Az azóta eltelt időszak bebizonyította, hogy szükség van a fával építés művelőinek olyan szakmai fórumra, ahol neves szakemberektől hallhatnak előadásokat.

Az idei rendezvényt az Atilla Mérnöki Iroda a Program Kft-vel és a Nyugat- Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karával közösen rendezte.

A fával építés az elmúlt évtizedben jelentős változáson ment keresztül az egész világon, így hazánkat sem kerülték el ezek a tendenciák. Új anyagok és technológiák jelentek meg, melyek alkalmazása kibővített ismereteket követel meg a szakemberektol. A konferencia egyik fő célja az volt, hogy a szakemberek számára ezeket az ismereteket közvetítse.

A hazai ácsok minden korban megállták helyüket és az építő mesterek között a legmagasabban képzettek voltak. Ennek elsősorban az volt az oka, hogy sok szakember otthon az apjától, nagyapjától sajátította el a szakma fortélyait. Évszázadok óta számos példa igazolja a magyar ácsmesterek mesterségbeli tudását, szakmai elhivatottságát, melyről több előadó is szólt.

A történelmi Magyarország erdőben gazdag vidékei a trianoni békediktátum óta más országokhoz tartoznak, ezekre a területekre volt jellemző elsősorban a fával építés. Gondoljunk itt az erdélyi, kárpátaljai, felvidéki fatemplomokra és az elmúlt évszázadokban épült kastélyok, kúriák tetőszerkezetére.

A jelenkorban pedig ki kell emelnünk legkiválóbb jelenkori építészünk, Makovecz Imre alkotásait, melyeket szintén megismerhettünk az előadásokból.

A konferencia első előadója a történelmi múlt feldolgozásából készítette előadását. Géczy Nóra a Nyugat-Magyarországi Egyetem fiatal, tehetséges doktorandusza előadásában az idén pont 100 évvel ezelőtt tartott Soproni Iparkiállítást és annak faszerkezetű pavilonjait mutatta be. Érdekes volt hallgatni, hogy a XX. század elején a hazai kézművesipar nem csak elérte, hanem sok tekintetben meg is előzte az osztrákot. Egy szakmai kiállítás pedig nagy lendületet adott a rendező város és régió gazdasági életének.

Szintén a történelmi múltba kanyarodott vissza Szemerey Tamás (NYME), aki a történelmi faszerkezetekből tartott nagyon érdekes előadást. Többek között bemutatta a régi fából épült lakóházak szerkezeti megoldásait és ajtó- ablak megoldásait.

A múltból a konferencia következő előadója visszatért a jelenbe. A soproni kötődésu Pongor László (Pond Mérnöki Iroda) nagyon sok, Makovecz Imre által tervezett épület statikai számítását végezte irodájával. Bemutatta - többek között- a sevillai világkiállítás magyar pavilonját, az egri fedett uszodát, a piliscsabai Pázmány Péter Katolikus Egyetem épületeit, melyeknek statikai számításaiban részt vett. A jelenkori magyar faépítészet nemzetközi elismertségét ezeknek az alkotásoknak köszönheti.

A következő előadó, Dr. Németh László (Fadoktor Mérnöki Iroda) a faanyagvédelem tervezéséről beszélt. Előadásában kiemelte és gazdaságossági érvekkel is alátámasztotta, hogy mennyire fontos a megelőző faanyagvédelem.

A délelőtti előadássorozatot Dr. Király Béla zárta "Égéskésleltető anyagok alkalmazása a faszerkezeteknél" c. előadásával. Az építtetők és tervezők sok esetben már csak utólag, egy-egy tűzkár bekövetkezte után gondolnak a tűzvédelem fontosságára. Sok bírósági tárgyalást és kellemetlenséget meg lehet előzni azzal, ha a tervező, beruházó és kivitelező komolyan veszi a tűzvédelmet.

A délutánt Dr. Nagy Attila (Atilla Mérnöki Iroda) előadása nyitotta meg "Korszerű gyártáselőkészítési módszerek az ácsiparban" címmel. Előadásában ismertette azt a már hazánkban is alkalmazott módszert, melynek segítségével egy speciális szögmérő segítségével a tetőszerkezeti elemek előre elkészíthetők műhelyben, így a helyszínen csak össze kell azokat szerelni. Ezzel feleslegessé válik az idő- és helyigényes zsinórpad készítése.

A következő előadó a Bécsi Műszaki Egyetem oktatója, Dr. Richard Woschitz volt. Témája a jelenkori faépítészeti alkotások Ausztriában. A bemutatott példák tervezését irodájával végezte. Mint láthattuk, Ausztriában a hatóságok több szintes faszerkezetű épületek kivitelezését is engedélyezik. Nagyon érdekes volt az a kísérlet, melyet Woschitz úr kollégáival végzett, melynek során egy faszerkezetű csarnok tartóit (egyelőre csak maketten) előre elkészítették és összehajtották. Később ezt mintegy harmonikaszerűen kinyitották és összeállították. Ez egy következő lépés lehet annak az igazolására, hogy a fával építésben az előregyártás nagyfokú lehet, ezenkívül a leggazdaságosabb építési mód, és a legkevésbé terheli a környezetet.

mutatta be, melynek előadója, Dr. Alpár Tibor (NYME) nagy tapasztalatokkal rendelkezik ezen a szakterületen, hosszabb ideig végzett kutatásokat többek között Japánban is. Számos érdekes példát mutatott be a faszerkezetű épületeknél alkalmazott anyagokról, melyeket tanulmányi útja során tapasztalt.

Darázs István a könnyűszerkezetes épületek tervezéséről és kivitelezéséről tartott előadást. Ez az építési mód még ma sem tekinthető elterjedtnek Magyarországon, ezért nagyon fontos, hogy az építtetők és tervezők is kellő információkkal rendelkezzenek ezekről a szerkezetekről.

A nap utolsó előadója az osztrák Johannes Duscheck (Duscheck & Duscheck GmbH) volt, aki az általuk kifejlesztett fahídrendszereket mutatta be. Olyan, szabadalmaztatott híd konstrukciót láthattunk, ahol a hosszirányú tartógerendákat tengelyükre merőleges irányban speciális vasalatokkal, nagy nyomáson összehúzzák. Így elérhető, hogy a szerkezet statikailag lemezként viselkedjen és jóval nagyobb terheket elbírjon. Ennek igazolására több, általuk kivitelezett hidat is bemutatott, volt olyan fahíd, ahol egy katonai páncélos haladt át a teherbírás igazolására.

A konferencia valamennyi részvevője elégedett volt az elhangzottakkal kapcsolatosan és reményeit fejezte ki, hogy ez az elkezdett szakmai fórum most már hagyománnyá válik és a jövő évi Ligno Novum kiállítás ideje alatt újra találkozhatnak a fával építés hazai szakemberei. Valamennyi hallgató és előadó egyetértett abban, hogy szükség van a faépítészeti konferenciára, mivel ez egy nagyon fontos lehetőség arra, hogy a résztvevők új információkhoz jussanak és kibővítsék ismereteiket. Ez volt az első ilyen rendezvény Magyarország EU csatlakozása óta, így a szervezők kiemelt hangsúlyt fektettek arra, hogy régi EU tagállamból, Ausztriából is legyenek előadók.

Sopron, 2004. szeptember 18.

Dr. Nagy Attila
naharka@axelero.hu

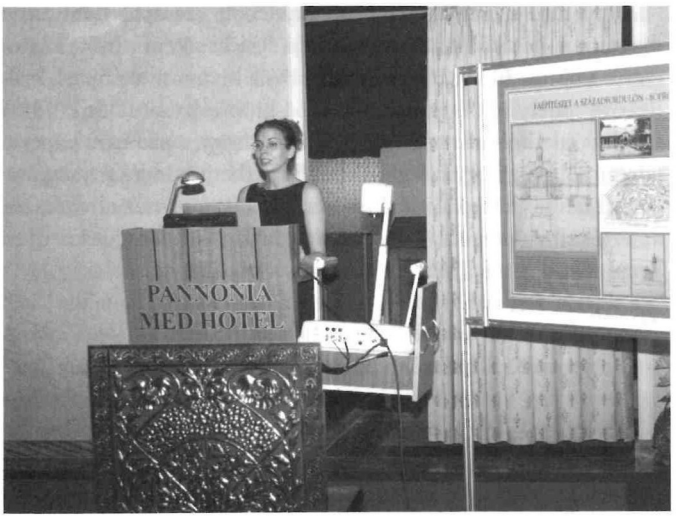

LIGNO NOVUM - WOOD TECH FAIPARI SZAKKIÁLLÍTÁSOK 2004. SZEPTEMBER 8 - 11.

" Hisszük, hogy a mi kiállításunknak is lesz maradandó hatása, s megmutatja a magyar ipar versenyképességét itt e határszéli városban és iparosainkat ennélfogva is hathatósan ösztönzi és bátorítja a további kitartó munkára. Ennek az etikai és egyúttal fontos nemzeti érdeknek szempontjából örömmel üdvözöljük a soproni kiállítást!"

Ezek a szavak nem 1991-ben az első Ligno Novum faipari szakkiállítás megnyitóján hangzottak el, előre jelezvén a rendezvény máig tartó, töretlen fejlődését, hanem 100 évvel ezelőtt a SOPRONI IPARKIÁLLÍTÁS-on.

Bancsó Antal a kiállítási sajtóbizottság elnökének nyitóbeszédéből idéztünk. (Ez a gondolat ma is időszerű, akár Sopron város jövőképe is lehetne....).

Most, 100 évvel később, ha Bancsó Antal megtekinthette volna a 2004. évi soproni kiállítást, bizonyára büszke lenne.

Ő is és mindenki, akinek a Ligno Novum - Wood Tech faipari szakkiállítás köszönhető:

- elsősorban az idei 220 kiállító, akinek közel egytizede minden évben megjelenik,
- a faipar szellemi hátterét biztosító Nyugat-Magyarországi Egyetem,
- a 15 évvel ezelőtti gazdasági átalakulás miatt szükségszerűen létrehozott szakmai szervezetek,
- a kiállítás és a szakmai programok szervezői, akiknek még a tizennegyedik rendezvény előkészületei során is számos, megoldhatatlannk látszó nehézséget kellett leküzdeni,
- és nem utólsósorban Sopron város vezetői és egész lakossá-

már a városimázs része.

Sopron a faipar fellegvára maradt !

2003. szeptember 12-én a Ligno Novum - Wood Tech faipari szakkiállításon fontos dokumentum aláírására került sor, melyben a rendezvény támogatásában érdekelt hazai szakmai szerveződések vezetői aláírásukkal dokumentálták a soproni rendezvény melletti elkötelezettségüket. A Ligno Novum - Wood Tech rendezvény szervezői minden szakmai fórumon és médiában hangot adtak és adnak ma is e dokumentum jelentőségének tudatosítására.

Természetesen nemcsak ez, hanem elsősorban a kiállítási megjelenést fontos piaci eszköznek tekintő vállalkozások döntése tette lehetővé azt, hogy az idei Ligno Novum - Wood Tech faipari szakkiállítás minden eddiginél nagyobb kiállítói létszámmal és területen várta a Tisztelt Érdeklődőket.

Határnyitás - piacnyitás...

A kiállítók névsorát olvasva a legszembetűnőbb a külföldi kiállítók a korábbi évekhez képest nagyobb aránya, mely Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásának következménye is lehet. 10 európai országból 220 kiállító 600 vállalkozás képviseletében mutatkozott be és építette, fejlesztette kapcsolatait egymással versengve a piacra jutásért és a meglévő partnerek megtartásáért.

A rendszeres vásárlátogató is sok újdonságot talált idén, elsősorban a kiállítók megjelenésében: praktikus, gazdag, sőt meghökkentő ötleteikkel nemcsak a faipari szakembereknek, hanem mindenkinek megmutatták hogy, hol, mit és hogyan kell kínálni.

Néhány számadat:

A kiállítás területe 22000 m2: a 2000 m2 alapterületű sportcsarnokból, a mellette lévő aszfaltozott szabadtéren felállított, összesen 12000 m2 óriás sátrakból (40m m fesztávú, 10 m magas, különböző hosszúságban), valamint füves és betonozott szabadtérből állt.

A bemutatásra került termékek, szolgáltatások köre olyan széles, hogy hosszú lenne felsorolni, a nyomtatott és elektronikus katalógus tartalmazza mindezt. Azt azonban ki kell emelni, hogy 8000 m2-en csak faipari gépeket láthatott a Tisztelt Látogató !

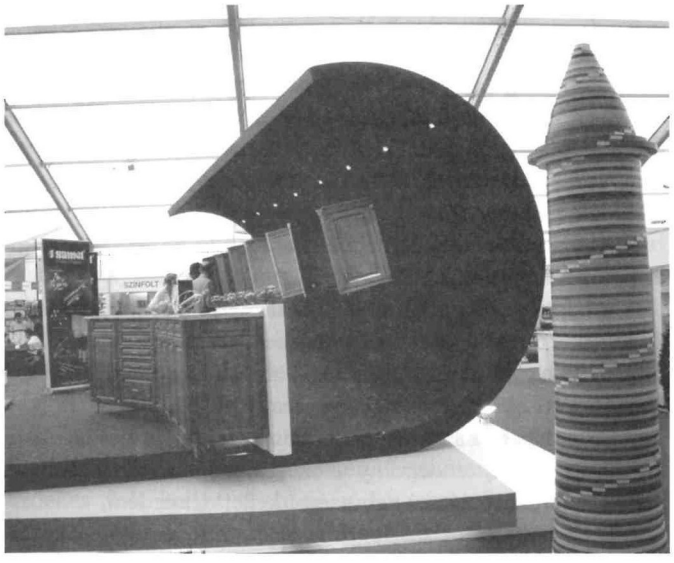

Míg a faipari vállalkozások vonatkozásában - mind a kiállítói létszám, mind pedig az elfoglalt netto területet tekintve - növekedés, addig az erdészet képviselőinek megjelenésében csökkenés tapasztalható a tavalyi évhez képest. Ennek egyik oka, hogy ebben az időpontban más helyen hasonló rendezvény került lebonyolításra. Minden kiállítás - különösen, ha egy-egy szakmát mutat be - nemcsak kirakatnak tekinthető, hanem az adott térség gazdasági helyzetének is tükörképe. Idén a kiállítók 20 %-a első alkalommal jelent meg a Ligno Novum - Wood Tech kiállításon, mert a gazdaság élénkítése - ezzel természetesen saját fejlődésük - érdekében szükséges volt tudatniuk, hogy ők is szereplői az európai piacnak.

A kiállítóként bejelentkezett cégek 27 %-a külföldi tulajdonú, 10 %-a vegyesvállalat, a többi pedig magyar vállalkozás. Ez a magas külföldi tulajdonú arány is jelzi, hogy Magyarország a határok nélküli Európa része és a nemzetközi faipari gazdaság szereplőjévé vált.

A kiállítók 32 %-a gyártó, zöme azonban kereskedő, 10 %-a pedig a gyártástól a karbantartásig a folyamat teljes vertikumát kézben tartja.

Területi megoszlás szerint 11 %-a külföldi, 52 %-a budapesti és Budapest környéki, 10 %-a kelet-magyarországi, 27 %-a pedig dunántúli székhelyű vállalkozás.

Még egy fontos adat:

A rendezvény lebonyolítása kapcsán 2000 ember töltött Sopronban átlagosan egy hetet munkavégzéssel, ezen kívül a 15000 fő látogató is egy-két napot, akiket Sopron város lakosai, szolgáltatói, szállodák, éttermek a városra jellemző magas színvonalon fogadtak és szolgáltak ki.

Látogatók

A Ligno Novum - Wood Tech rendezvényről készült könyv terjedelmű katalógus , minden információ beszerezhető elektronikus úton is (www.ligno-novum.hu vagy www.wood-tech.hu) , de nem pótolhatja azt az élményt, amit szakembereknek, üzletembereknek és minden érdeklődőnek a termékek fizikai közelsége jelent és a látvány, mely bizonyítja, hogy egy üres szabadtéren néhány nap alatt működö faipari üzemeket és kereskedelmi központot lehet létrehozni.

Jöjjön, lásson, üzleteljen...

Úgy tűnik, hogy ez a kiadványokban szereplő felhívás is megtette a hatását, hiszen a korábbi évekhez képest nőtt a látogatók száma. Idén 15 ezer ember volt kíváncsi a faipari kiállításra, melynek egyharmada a kiállítók által kiküldött meghívókkal érkezett. Ebből is látszik, hogy a partneri kapcsolatok ápolása az egyik legfontosabb marketing tevékenység.

A kiállítás látogatóiról felmérés készült, melynek elemzésére az értékelhető regisztrációs lapok adatainak feldolgozása után kerül sor.

Sopron, 2004. október 3.
Program Kiállításszervező Kft

ÉLIÁS!... TÓBIÁS!... RAX

Történt, hogy egy kis karaván nekibátorodott, hogy meghódítsa az Óperencián túli rengeteget, de már a Lajtán túljutva kedve kerekedett egy jókora szikla megmászására.

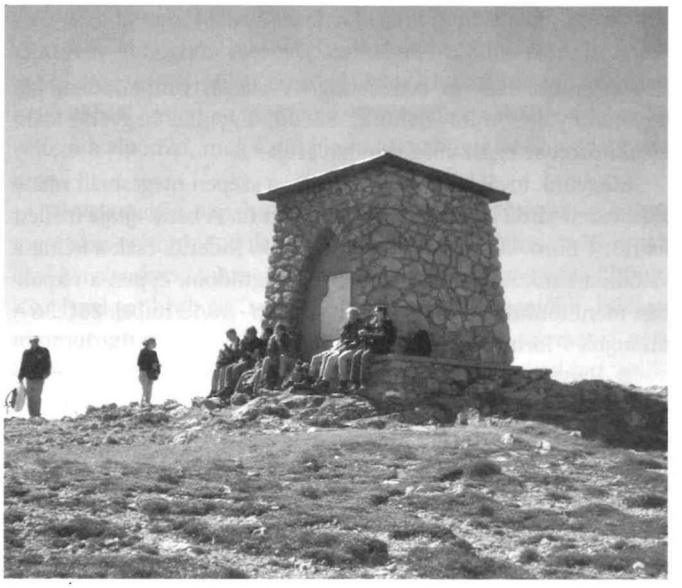

A Közgazdaságtudományi Kar jeles csapatának vakmerő tagjai: Égető Erika, Hipságh Gyöngyi, Kovács Melinda, Margl Melinda, Müll Anita, Dr. Lentner Csaba dékánhelyettes, Dr. Horváth Róbert, Dr. Szalay László, Liska Szilárd, Nagy Viktor, Nagy Szabolcs, Papp Zoltán, Szóka Károly, és jómagam voltunk.

Szó, ami szó, ugyan az Enns-en túlra nem jutottunk el, mint kalandozó ősapáink, de a Semmering-hegység Raxalpe nevű tagjának ormait végigmászva, gyönyörködve pihentünk meg a 2007 méter magas csúcson, a Heukuppén. 2004. szeptember 18.-at írtak. Aznap igen gyönyörű idő volt, tán az utolsó legszebb az idén. Igaz, reggel mielőtt elindult négy tagból álló kocsikaravánunk, a még dermesztő hajnal csipkedte rózsásra orcáink. Soproni lévén rengeteg gondolat futott át, mikor a nemzet határához érkeztünk: hogy sokszor határőrök kísértek vissza minket a túrázások határtalanságát szegve, hogy Brennbergbe is csak zöld-, vagy piros-sávos kilépővel tudtunk átlépni 1-2 órára. De az is, hogy Európa kapuit nyitották meg itt a kelet-németek, mikor a Páneurópai Piknik alkalmával utat törtek, kaptattak nyugatra, haza. De hamar el is illantak e foszlányok, hisz Uniós polgárként szinte átsuhantunk a régi, szigorúságot, sőt tekintélyt követelő ellenőrzőfülkék között. Utunk a valamikori Vierburgenland (Pressburg, Wieselburg, Oedenburg, Eisenburg) oedenburgi, azaz a volt Sopron Vármegyén átívelő szakaszán kezdődött, egészen Bécsújhelyig. A katonai akadémiájáról híres városban aztán Neukirchen felé vettük az irányt és összességében másfél órai várvidéki, alpesi, szerpentines, de ugyanakkor szemet gyönyörködtető utazást tudva magunk mögött, megérkeztünk Preiner Gscheid 1070 méter magasan fekvő parkolójába, ahol süvítő szél fogadott bennünket. Az orkánszerű légmozgás szinte elrettentett mindannyiunkat a további túrától. De látva az osztrák "kollégák" hadát, mi is nekiveselkedtünk a Rax bérceinek. És amint egyre feljebb jutottunk, egyre közelebb a Naphoz (sic), úgy a szél is elcsendesült és egyre pompásabb lett a klíma, bár egy idő múlva az arcpirítóan dermesztő szél visszatért. A csúcs meghódítása után - ahol 5 C fok volt - jól esett egy kis rumos tea az 1804 méter magasan fekvő Karl-Ludwig Hausban. Derék firmáink és veteránjaink pedig mindig összetartottak bennünket, ha el is kószált valamelyikünk, - Éééliás!...Tóóóbiás!... - hegyet rengető, és az osztrákokat álmélkodásra fakasztó, buzgalommal. A hegymászás vagy tizenkettő fertályórát vett igénybe, s a visszaúttal egybevéve a kora esti órákban mindannyian hazaértünk a tejsav okozta kínok kíséretében.

Igen, a soproniak ott voltak, ott és akkor, szeptember 18-án, a Raxon. Köszönöm minden résztvevőnek, hogy ez megtörténhetett, s hogy e napot egy maradandó élménnyel gazdagította!

A továbbiakban pedig, minden kedves érdeklődőt szívesen látunk.

Horváth Csanád
KTK

KÉPEK OROSZORSZÁGBÓL 2004. JÚLIUS

Feleségemmel és majd 9 éves unokámmal Oroszországban jártunk ez év júliusában. A 3 hét alatt belém ragadt néhány történést, benyomást kísérlem meg képekbe sűríteni, a teljesség igénye nélkül.

■ Moszkvába csak repülőgéppel érdemes utazni. Nincsenek fapados járatok, mi összesen és fejenként 49.300,-HUF-ból fordultunk meg oda-vissza. Az időpontok rögzítettek, ha esik, ha fúj, csak akkor mehetünk oda is, meg vissza is. Vissza például hajnali 6-kor, legalábbis magyar idő szerint. Moszkvában 2 órával több van.

■ Laurának nagy élmény volt a repülőút. Ott is ült az ablak mellett, de aztán le kellett húzni, vakított a nap. Ilyen simán még nem landoltam, TU-154-gyel pláne nem. A seremetyevói reptéren 24 fok, s a zöld sávon 20 perc alatt kijutunk. Hú! Mekkora páratartalom! Elönt a víz. Azért egész jól indul minden.

■ Unokaöcsénk kocka Zsigulija a "Kalcón" (a moszkvai M0-s) észak felől megkerüli Moszkvát, s rátér a kelet felé menő autóútra: érdekes, a várost most régi nevén, Nyizsnyij Novgorodnak hívják, de az odavezető út most is az orosz-szovjet író, Gorkij nevét viseli. Az utat felújították. Mentén vadonatúj épületek, vállalatok, új benzinkutak. BP, Lukoil.

Hétvége. Beragadtunk a dugóba. Végnélküli sorokban menekülnek az emberek a dácsákba. Van itt minden. 30 éves Zaporozsec, - régi népszerű magyar nevén Zápor Józsi -, meg Mercedes. Azért Józsiból van a több.

■ Du. 5 óra is elmúlt, mire a Moszkvától keletre 65 km-re lévő Pavlovszkij-Poszad városhoz tartozó falucskába érünk. Krasznaja Zarja - Vörös kikelet, ez a neve ma is. Itt már tengelytöréses utak, helyenként sár, nyilvános szemétlerakó az út szélén. Odaérünk az Engels utcához. Földút. Jobbról-balról ütött-kopott faházikók. Vajon miért nem kaszálják legalább az út menti gazt? Felfedeztem - lassan tudunk csak poroszkálni - egy parlagfű bokrot. A 31. sz. ház. Itt lakunk majd 3 hétig.

■ Harmadnap. Begyaloglunk a városba. Félóra múlva a piacon vagyunk. Hal- és benzinszag. A piacon van minden, kb. ugyanannyiért, mint nálunk. Sűrűn, egymás hegyén-hátán: ideköltözött az egész világ minden áruja.

Megyünk tovább. Rácsodálkozom: a szépen megcsinált macskakövezett járda legutóbb még nem volt itt. A bank ajtaja mellett felirat: 1 Euro - 35,90 Rubel. Bemegyünk. Kiderül: csak a felirat a valódi, a bank nem. A sógornőmtől megtudom: éppen a napokban ment tönkre. 50 m-rel arrébb: 1 Euro - 36,10 Rubel. 250:36 = mondjuk 7 forint. Ez a rubel-forint árfolyam.

■ Visszafelé menet bekukkantunk a postára: képes üdvözlőlapot szeretnénk venni. Nincs. Legalábbis a kirakatban. Azért beállunk a sorba, 20 perc múlva oda is érünk. Ebédszünet, mondja a postáskisasszony, s lehúzza az orrunk előtt az ablakot.

■ Laurának nagy a mozgásigénye. Este biciklizés. Végig a földúton a falu széléig. Ott kezdődik az erdő. Az útszéli gaztenger mögött a vastag kőkerítés majdnem eltakarja a hivalkodó, megmondhatatlan stílusú épületet. Nem lehet belátni. Csak harsány kutyaugatás. Na Laura, menjünk csak vissza!

■ Moszkvába megyünk elektricskával (helyi érdekű villamos vasút). Moszkva és vissza: 96 rubel, gyerekeknek feleannyi. Hétköznap délelőtt, a vonaton nincsenek sokan. Jönnek a jegyellenőrök. A szemközti ifjú hölgy előveszi táskájából a már nyilvánvalóan előre odakészített 20 rubelt, s belenyomja az időközben odaért megtermett ellenőr asszony kezébe. Az még csak el sem teszi, csak odasuhintja a többi mellé, látja mindenki, s megy tovább. Ilyen egyszerű. A 20 azért kevesebb, mint a 96 fele.

A Kurszki pályaudvarnak kiléptető rendszere van, a különleges kijárati "zsilipen" csak jeggyel lehet átjutni. És akinek nincs? Oda a 20 rubelje? Később megtudom: az állomás kijáratánál van valahol egy néni, újabb 10 rubelért kienged.

■ Hányszor megtettem ezt az utat vagy 40 éve! Meg később is néhányszor. A környékre alig ismerek. Megváltoztak az utcanevek, rengeteg az autó: na én itt nem mernék közlekedni! Gyalogolunk. Odaérünk egykori iskolámhoz. A 250 éves régi épület megvan még, de zárva. Az új épületbe az egyenruhás biztonsági őr nem enged be: folynak a felvételi vizsgák.

■ A moszkvai metró. Közel 300 km a föld alatt. S még mindig épül. Alig ismerem ki magamat. A régi állomások nevei megváltoztak. Meg aztán néhány robbantgatás is volt azóta. Ezt most nem érezni: a tömeg, úgy látszik, nyugtat. Valóban, igazi "tömeg"-közlekedés. Vonalkód-csíkos kartonjegyet veszünk. De hogyan kell használni? Balek vagyok: dugdosom mindenhova, csak nem sikerül.

■ Buszos körutazás Moszkvában, indulás a Vörös térről, beugró 300 rubel/fő. A város megváltozott: a hagymakupolás templomok teteje aranyfényben ragyog. Barátságosan kanyarog a Moszkva folyó. Mellettünk a ragyogóan karbantartott Kreml falai piroslanak. Két Oroszország létezik, Moszkva, meg a többi?

A város legmagasabb pontja, szemben a Lomonoszov

Egyetemmel: Vorobjovi gori. Azelőtt Leninszkie gori-nek hívták. Hatalmas sísánc bukik a mélybe, s kitárulkozik az óriási város: mennyivel más innen felülről. Ragyogóan süt a nap: itt sincs ózonpajzs?

■ A moszkvai állatkert. Eltévedtünk a metrón, amíg megtaláltuk. Rengeteg ember, de látnivaló - állat - alig. Annál több a bódé. Azért volt élményünk: hatalmas zuhét kaptunk a nyakunkba. Ilyet még nem láttam, hiába álltunk a bejárat boltíve alatt, az eső vízszintesen zuhogott: esernyő, esőkabát, mintha nem is lettek volna. Negyedóra múlva az eső elállt: az utcán 20-30 cm magasan patakokban ömlött a víz. Át kellett mennünk a másik oldalra, levettem a cipőmet, meg a zoknimat, úgy vittem át Laurát a hátamon.

■ Valamelyik nap, ha jól emlékszem, csütörtök volt, rokonlátogatáson voltunk Podolszkban, a Moszkvától délre 25-30 km-re lévő kisvárosban. A Juzsnaja metróállomástól iránytaxiba ültünk. Kis Ford mikrobusz volt, a 10 ülőhelyen legalább húszan nyomorogtunk. A délutáni dugó mit sem zavarta gépkocsivezetőnket: a csúcsforgalomban 100 fölött száguldott, milliméterekre a többi járműtől, ha muszáj volt, lement a kátyús padkára. Életben maradtunk.

■ A Kremlbe külföldiként 350 rubelért lehet bejutni. No nem a műemlék templomokba, nem a fegyvertárba, nem a kongresszusi palotába, csak a Kreml területére. Mi oroszul szólalunk meg, a korunk is megvan hozzá, a gyerekkel együtt megússzuk 150 rubelből.

Ez tényleg gyönyörű. Az Uszpenszkij, a Blagovescsenszkij székesegyházak, a Nagy Iván harangtorony, amelyből lezuhant a több tonnás harang, s egy darab letörött belőle, még kívülről is lenyűgözők. Laura roppantul élvezi a dolgot. Nem is enged fényképezni, mindent ő akar. Itthon kiderült, egész jók lettek a képek.

■ A katonák már nem a Vörös-téri Lenin mauzóleum, hanem az ismeretlen katona Sándor-kerti sírja előtt állnak 1 óra hosszat némán, mozdulatlanul, vigyázban. Nagyszerű látvány egyébként. De amikor megfordulunk, a nem rég felrobbantott történelmi Manyézs épületét látjuk. Illetve nem látjuk: beborították kívülről ponyvával.

■ Az Arbat nem a régi már. Az arcképfestők még ott vannak, vannak kuncsaftjaik is, a bankok is sorjáznak egymás mellett, meg a drága üzletek. Matrjoskából is van rengeteg, Gorbacsov, Putyin-matrjoskák is doszt. Meg a szovjet rendszer régi relikviái. 100 rubeltől 10 ezerig mindent meg lehet venni. Meg hát... most ott vagyunk mi is. Szintén régi relikviák. Még sincs élet. Valami hiányzik. Fogalmunk sincs, mi az.

■ A Gyetszkij Mir (Gyerekvilág) csodálatos. Csak most nem a Dzerzsinszkij-térre néz, hanem a Ljubjankára. Nevezetes szó. Persze nem az áruház költözött el: a teret keresztelték át. Laurát nem lehet elcibálni: egy rakáson a világ összes Barbie- és porcelánbabája. Eredetiek és oroszok is. Meg sok kínai. Ezek jóval olcsóbbak. Azért csak kicsalt a csibész belőlünk ezt is, azt is. A gyönyörű porcelánbabával persze nem lehet játszani: ma a vitrinünkben ül, ott gyönyörködünk benne.

Marx bácsi szobra most is ott van még a szomszédban, a Nagyszínházzal szemben. A szökőkút előtt szusszanunk egyet.

Megvan még a GUM is, Moszkva régi nevezetes nagy áruháza. Csillog-villog minden a hatalmas épületben, de leginkább az árak.

■ A Lenin-mauzóleumot csak kedden, csütörtökön és pénteken, de. 10-től 13 óráig lehet látogatni. Persze elkéstünk, 12-kor a Vörös tér már zárva. Majd fél 2 felé elfogy a sor: a Vörös tér újra megnyílik, s elözönlik a turisták. A Vaszilij Blazsennij székesegyház büszkén kihúzza magát.

■ A podolszki látogatás utáni péntek délután a Kurszki pályaudvaron talált minket. Már a harmadik elektricska maradt ki, rengeteg az utas. Beáll a vonat. Bepréseljük magunkat. Egy hirtelen rántás, a vonat megindul. Csak azért nem esünk el, mert a szomszéd utas felfog bennünket. Vagy tizedmilliméterre tőlünk.

A vonat minden állomáson és megállóhelyen megáll. Mindenütt tömeg. Hihetetlen, de befémek. Ki meg nem száll senki. Ilyen nincs! Megjelennek az elmaradhatatlan ellenőrök. Kés a kőben. Na itt aztán kaszálhatnak eleget. Jó másfél óra múlva végre megérkezünk. Hogyan tudtunk kipréselődni a tömegből, máig sem tudom. De nem felejtem el Laura kétségbeesett arcát. Úgy rángattam át a tömegen.

■ Pavlovszkij Poszad orosz temetője: a kis templomban igazi pravoszláv hangulat. Gyertyákat vásárolunk anyósom, apósom, sógorom sírjára. A sírokat fémkerítés öleli át: a halottak a sajátjaink. A sírok fölé nyárfák borulnak. Szúnyogok köszöntenek barátságos ismerősként: szia, már megint itt vagy? Csak nem tudom őket visszacsípni.

Megyünk kifelé a temetőből. A kijáratnál két bizonytalan korú idősebb nő és két gyerek: kislány és kisfiú. Ülnek. Mindegyik felfelé nyitott tenyérrel. A zsebembe nyúlok, véletlenül egy 1 eurós kerül a kezembe. Nem dugom vissza, belenyomom a közelebb ülő kisfiú kezébe.

Az ütött-kopott rokoni Samara elindult már, vagy 100 m-re voltunk, hátranéztem. Még mindig a pénzdarabot nézegették, mutogatták egymásnak: még sohasem láttak ilyet.

■ Az elutazás napján hajnali 3-kor keltünk. Valójában le sem feküdtünk. A felszállás előtt háromszor is átvizsgálnak. Az útlevélvizsgáló ablakok előtt hosszú szerpentin kígyózik, de 1 óra alatt abszolváljuk. Még mindig meleg van, a szokásos páratartalom. Ferihegyen szintén.

Bácsatyai László

A LÁTHATATLAN UNIVERZUM (2.)

Ezeréves privilégiuma minden mesemondónak, hogy története fonalát valamely útszéli fogadóban kezdje el legombolyítani, ahol sok utas verődik össze, és ahol mindegyikük természete mindenféle mesterség nélkül megmutatkozik. Nohát a matematika se különb ennél, olyan tájakra kalauzolja el néha az embert, ahol sokszor fantomok ijesztgetik a békés vándort. Ezért azt mondom, a legjobb róla csak beszélgetni egy jó pofa sör mellet, ami nemcsak hogy jókedvre derít, de még kitárja előttünk a gondolkodás ablakát is.

Sokoldalú egyoldalúság

Bizonyára senki sem kételkedik abban, hogy a Möbius-szalag egyfajta sík, hiszen papírlapból készült. Minden valamirevaló papírlapot pedig be lehet festeni valamilyen színre, mondjuk kékre vagy vörösre. De ha megpróbáljuk ezt a műveletet, végigfut a hideg a hátunkon: a Möbius-szalag esetében ez keresztülvihetetlen!

Ha az így kapott felületet elkezdjük kiszínezni, mondjuk matematika előadások unalmas pillanataiban az a meglepő dolog történik, hogy - megfordítás nélkül! - "mindkét oldalát" sikerült kifesteni. Valaki esetleg csak legyint rá, de a dolog matematikai jelentősége óriási. Most tegyünk fel magunknak egy kérdést: hány "éle" van ennek a csíknak? Ránézésre úgy néz ki, hogy kettő, de azért "számoljuk" csak meg. Húzzunk ceruzánkkal vonalat a szalag felső éle körül, és most döbbenünk rá, hogy a szalagnak nincsen kettő éle, csak egyetlen határvonala van, egy önmagába visszatérő görbe. Azaz topológiailag azonos a körrel. Ez a felismerés valószínűleg mindenkit megborzongat, így engem is, igyunk is rá egyet.

Hölgyeim most önökön a sor, vegyenek a kezükbe egy darabka kelmét és vágjanak a közepébe egy kerek nyílást, és így van, lyuk keletkezett rajta vagy ahogy a matematikusok és Jenő mondaná tréfásan: a teljes valóság részleges tagadása. Most pedig fedjük be a lyukat egy foltdarabbal, úgy ahogy a waldenokat is díszítik az ügyes leánykezek. A lyuk lefedésére elegendő feltétel az, ha a folt kerülete csak kicsit nagyobb mint maga a nyílás, nos hát vegyünk tűt és cérnát és a foltanyag kerülete mentén varrjuk körbe a lyukat. A folt eltűnik hamarosan és felmerül mindenkiben a kérdés, hogy vajon mindez mire volt jó? Nos ez csak gyakorlat volt ahhoz, hogy megmutassuk, miként lehet egy lyukat úgymond "betömni". A kérdés az, lehetséges-e ezt a bonyolult műveletet másként is elvégezni? A válsz nemleges, azaz egy lyukat másféleképpen elfedni nem lehet, ha csak nem akarjuk a lyuk széleit összehúzni a folt nélkül. Valóban igaz ez az állítás? A topológia kimutatta, hogy nem. Van egy másik módja is a lyukak betömésének. A lyukat eltüntethetjük úgy is, hogy hozzávarrjuk a Möbius-szalagot, annyi követelményünk van vele szemben, hogy a "kerülete" (hiszen már tudjuk, hogy a Möbius-szalag topológiailag azonos a körvonallal) kicsit legyen nagyobb, mint az eltüntetendő lyuk kerülete. Ne is habozzunk tovább, hölgyeim öltésről öltésre varrják hozzá a lyuk kerületéhez a Möbius-szalagot. Csaknem minden simán megy egészen az utolsó öltésig, de ott azonban

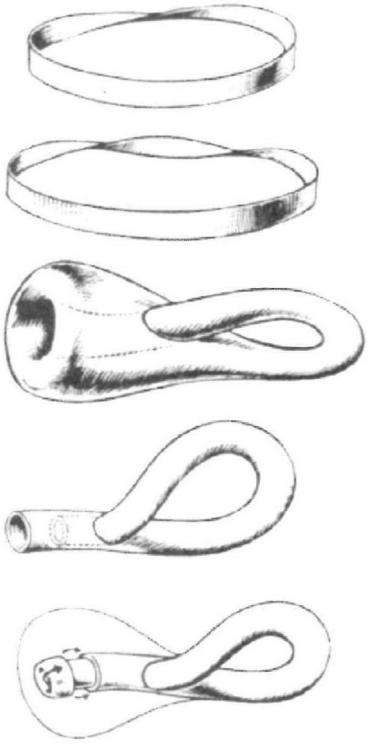

A rejtélyes Möbius-szalag és a Klein-palack döbbenetes felismerése késztette a matematikusokat: mindaz ami a világon van, topológiailag - a matematikának a folytonosság törvényszerűségével foglalkozó ága - két puszta számmal leírható!

valami furcsa dolgot tapasztalunk. A megmaradt foltrészt csak abban az esetben tudjuk odaölteni, ha egészen felhasítjuk az anyag széléig a kimaradt lyukrészt és utána a segítő hasítékot összevarrjuk. No sebaj, áldozatok nélkül nincsen siker. Ha mindezzel végeztünk meggyőződhetünk arról, hogy a lyuk eltűnt, megszűnt létezni, de az eredetileg lyukas anyaggal valami furcsa dolog történt. Próbáljuk csak befesteni az egyik oldalát kékre, a másikat pedig vörösre. Nem fog sikerülni, hiszen a foltozandó anyag egyig oldala eltűnt, nemhiába mondják sokszor, hogy a nők igazi boszorkányok. Nemcsak hogy eltüntették a női ujjak a kelme egyik oldalát, hanem - ó, borzalom! - csak egyetlenegy határoló élet hagytak meg a kettőből. Ez lenne hát a geometria első fantomja.

A kávéscsésze és a fánk

Most egy újabb kísérletet hajtsunk végre, vegyünk a kezünkbe egy gumilabdát, vágjunk rajta egy lyukat és a már fent ismertetett módon varjuk hozzá a Möbius-szalagot. Hosszabb-rövidebb húzogatás és nyomogatás után a végeredmény az ábrán szépen látható, amihez egy egyszerűbb módszer segítségével is eljuthatunk. Most ne gumilabdát, hanem egy gumicsövet vegyünk a kezünkbe, vágjunk az egyik oldalára egy lyukat és a tömlő egyik végét a nyíláson át a tömlő belsejébe dugjuk, majd belül végighúzzuk, egészen a tömlő másik végéig, a két véget pedig kerületük mentén összeerősítjük. Az így nyert tárgyat elég már csak néhányszor meghúzogatni, nyomogatni, hogy a kívánt formát megkapjuk, az úgynevezett Klein-palackot. Ez nem más mint a mi csodás szalagunk térbeli változata. Ennek megvan a maga "belseje", és hozhatunk benne sört is a sarki talponállóból, de sajnos szomjan maradunk. És ez nagy hiba! Hamarosan rájövünk ugyanis, hogy a palacknak sem "belseje" sem "külse-je" nincsen, hiszen egyetlen egy síkból áll, ami a belseje és külseje is egyszerre.

Gondolom sokakban felvetődik a kérdés, mi lenne ha, nem csak egy lyukat vágnánk a gumilabdánkra hanem többet is és közülük néhányat bevarrnánk a Möbius-szalaggal? A kérdés nagyon érdekes, ugyanis az a valami ami a műveletek során létrejön nyújtható és húzható is és így topológiailag sok azonos forma jöhet létre. Amikor ezt a matematikusok fontolóra vették arra a következtetésre jutottak, hogy valamennyi téralakzat topológiailag azonos azzal a gömbbel, amelybe néhány kerek lyukat vágtak, majd közülük néhányat Möbius-szalaggal bevarrtak. Ez azt jelenti, hogy a Földön bármilyen téralakzat leírható ezzel a módszerrel (a lyukak nagysága és a gömb mérete nem fontos) vagyis két pozitív számmal, ahol az első a kivágott lyukak számát jelöli, míg a második a Möbius-szalaggal bevarrt lyukakét! A Klein-palack topológiai leírása például: 1,1 (egy kivágott, és egy bevarrt lyuk).

Ezért nem lehet megkülönböztetni például topológiailag a kávéscsészét és a fánkot, hiszen a fánk képlé-keny és ezért könnyedén átalakíthatjuk egyfülű kávéscsészévé anélkül, hogy bárhol is elszakítanánk. Tehát az a matematikus, aki képtelen megkülönböztetni a fánkot a kávéscsészétől, az nem más, mint a topológus.

Lám mi mindent tárt már fel a fürkésző emberi elme, csodálatunk nem véletlen, hiszen a matematika birodalma óriási. Így hát néma csodálattal, bölcsen - hiszen elfogyott a sörünk - és halkan csukjuk be ismét az ablakot amelyen át bepillantást nyertünk ezen varázslatos világba. Abba a világba, amely csupán a beavatottak előtt tárja fel titkait, de mégis hagy mindenki számára még felfedezésre váró vidéket, hiszen a felfedezés öröme oly nagyszerű! A kérdés csak az, hogy a kedves olvasó bevállalja-e a hozzá vezető fáradtságos utat: igen vagy nem?

Primusz Péter a. Bohém OEMH
Selmeci Társság tagja

TANÉVNYITÓ A GEO-N

2004. szeptember 11-én harminchar-madik alkalommal tartotta tanévnyitó ünnepségét a GEO.

Bár ez az elnevezés hivatalosan csak nem régóta használatos, az intézményt városszerte így ismerik. A 2000-ben akkreditált ingatlan-nyilvántartási szervező szakon tanuló hallgatókkal együtt idén már 1096-an kezdhették meg tanulmányaikat.

Az ünnepi alkalmat megtisztelték egyetemünk más karainak képviselői, valamint Székesfehérvár Megyei Jogú Város alpolgármestere. Köszöntőt mondott Dr. Winkler András professzor úr a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektorhelyettese. Ezt követően Dr. Márkus Béla professzor úr a Geoinformatikai Főiskolai Kar főigazgatójának köszöntő szavai hangzottak el.

A tanévnyitón immáron hagyományosan kitüntetést kaptak azok a frissen végzett hallgatóink, akiknek tanulmányi eredményük mellett a szakdolgozatuk is kiemelkedő színvonalú volt. A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság által meghirdetett diplomaterv pályázaton idén hat dolgozatot jutalmaztak. A díjakat Apagyi Géza az FVM főosztályvezetőoje, a Társaság elnöke adta át következő frissdiplomásainknak:

1. díj :Pájer Tímea földrendező mérnök
2. díj: Kiss Andrea földmérő mérnök és
Szántó Gábor födmérő mérnök
3. díj: Krcsmárik Robin földmérő mérnök,
Németh Leontina földrendező mérnök és
Szűcs Balázs földmérő mérnök

A 2003/2004-ben végzett évfolyam két hallgatójának Pájer Tímea földrendező mérnöknek és Szakály Péter földmérő mérnöknek kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkájukért Dr. Winkler András rektorhelyettes nyújtotta át az Alma Mater Emlékérmet.

A kitüntetések és díjak átadását követően került sor az elsőévesek eskütételére, melynek nyomatékot adott Dr. Márkus Béla főigazgató kézfogása minden újdonsült balekkal.

A Tanévnyitó Ünnepi Kari Tanácsülést Dr, Berczi Norbert helyettes államtitkár beszéde zárta, amellyel a Kar valamennyi hallgatóját köszöntötte.

Balázsik Valéria

TALÁLKOZÁS ÖNMAGUNKKAL - AZ AIKIDO ÚTJÁN

A kendo után bepillanthatunk egy másik hagyományos japán harci művészet, az aikido, rejtelmeibe, amelyet napjainkban világszerte (Sopronban is) egyre többen gyakorolnak. Az önvédelem és önfejlesztés olyan hatékony módszerét szeretnénk bemutatni, amely segítséget tud nyújtani a hétköznapi életünkben, testi és szellemi szinten egyaránt.

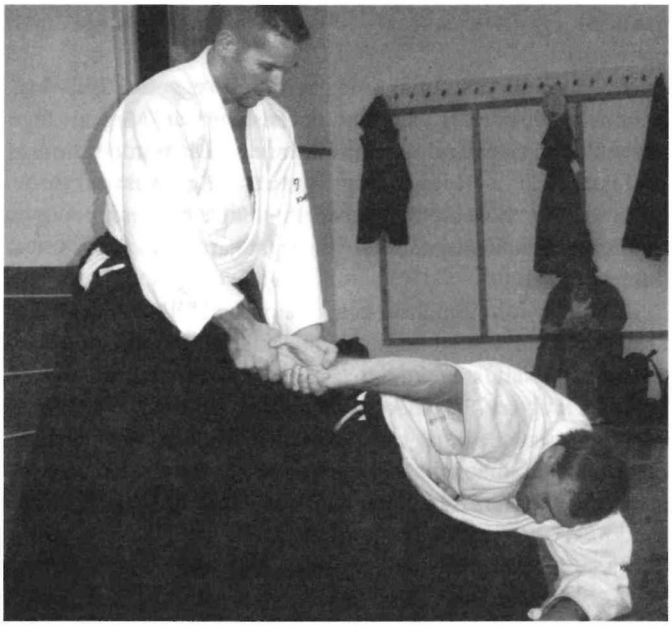

"Izületi feszítéseken alapuló egyensúlykibillentéssel leszorítjuk..."

Az előítéletek eloszlatása

Először is néhány jellemző, a tájékozatlanságból adódó félreértést szükséges tisztáznunk. Az akció filmekben látható harci jelentek könnyen félrevezetik a laikust. Ezek általában meglehetősen messze vannak a valóságtól. Ha bárhol azt hallod: távol-keleti harcművészet, kérlek felejtsd el ilyen jellegű filmélményeidet. Az ezekben látható már-már misztikus mozdulatokat kár keresni az edzőtermekben, biztosíthatlak, hogy nálunk nem fogod megtalálni őket, jóllehet ezeknek is van egy pozitív vonása: sokan, ha nem is vallják be, innen merítik motivációjukat az edzések elkezdéséhez. Közülük néhányan csalódottan távoznak, amikor szembesülnek a tanulási folyamat nehézségeivel. Vannak azonban olyanok is, akik lelkesen vetik bele magukat a gyakorlásba és megtalálják, amit kerestek.

A modern hadviselés és a hagyományos harci módszerek

Gyakran felmerülő kérdés, hogy a tűz- és atomfegyverek korában egyáltalán minek foglalkozni ezekkel az elavult harci technikákkal. Manapság már nem hordunk kardot balunkon, nem bocsátkozunk ökölharcba nap, mint nap. Amikor a világ sorsáról akár egyetlen gombnyomással is dönthetnének, akkor miért is van szükség ezekre a művészetekre?

Az aikidó válasza egyszerű. Aki a harcművészet komoly gyakorlásába kezd, azt ezek a kérdések nem is érdeklik, nem a puszta technikák elsajátításáért folyik az edzés. Kár tagadni, hogy a többség először a mesterek virtuozitását irigyelve fog hozzá a munkához. Bizonyos idő elteltével azonban a mozgástanulás során végzett folyamatos önellenőrzés elindít egy teljesen más folyamatot is. Kezd kibontakozni a gyakorlás lényege: a mozdulatok helyükre kerülnek és megindul a láthatatlan belső alkímia. A gyakorlás kihat a lelkiállapotra, a figyelem fokozott összpontosításával lehetőség nyílik a mozgás közbeni nyugalom megtapasztalására. Ez kiegyensúlyozottságot, kiállást, jó közérzetet nyújt a mindennapokhoz.

Az aikidó jelentése és módszere

A japán aikidó szó jelentése: az univerzum mozgatóerejével való egyesülés útja. Alapítója, Ueshiba Morihei (1883-1969) által adott elnevezése arra utal, hogy a mozgás közben nem mondunk ellent a természet törvényeinek. Törekvésünk lényege a harmonikusság minden téren. Nem próbálunk ellenállni olyan alapvető dolgoknak, mint például a gravitációs, centrifugális és centripetális erő. Éppen ezeknek megfelelően hajtjuk végre a gyakorlatokat, miközben testünket sem kényszerítjük természetellenes tartásokba. A mozgásokat a gömbszerűség jellemzi, tartásunk természetes.

A modern kori harcművészet végső célja a személyiség átalakítása, harmonikus egyéniség kimunkálása. Mégis ritkák a filozofikus beszélgetések az edzőteremben. A hangsúly főleg a gyakorlaton van: állandó ismétlések során próbáljuk elsajátítani tökéletesen az alapmozdulatokat, időzítést és légzést.

Az aikidó gyakorlása

Minden aikido-technika lényege egy stabil, erős középpont körüli körkörös mozgás. Még akkor is, amikor a technika iránya előre vagy hátrafelé egyenesnek tűnik, a közelebbi vizsgálat felfedi, hogy az aikidós mozdulatai valójában körkörösek.

Az edzéseken igyekszünk fenntartani az összhangot a partnerrel és önmagunkkal. Az erőelvezetéseken alapuló technikákkal, a harci hatékonyság módszerével fordítjuk vissza a támadó energiáját. Izületi feszítéseken alapuló egyensúlykibillentéssel leszorítjuk, vagy megdobjuk és ezt követően szorítjuk le társunkat. Végül is a támadás saját energiája dönti le a támadót. Kis erőbefektetéssel, gazdaságos mozgással kell a legnagyobb hatást elérni. Ez a japánok ízlése, ami csakis úgy valósítható meg, ha a "megfelelő időben a megfelelő helyen" helyezkedünk el az ellenfélhez képest. Az előbbiek elég egyszerűnek és magától értetődőnek tűnhetnek, de nehézségük

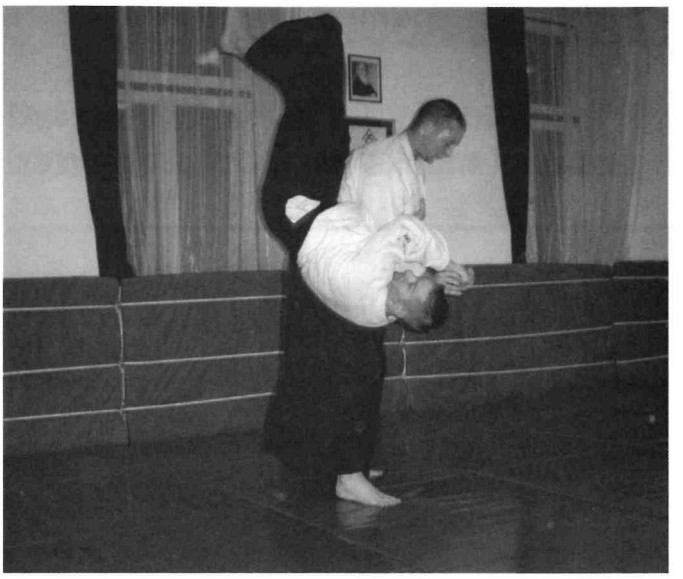

"... vagy megdobjuk és ezt követően szorítjuk le ..."

éppen ebben rejlik a gyakorlatban.

A biztonságos gyakorlás

Ha elkezdünk a dódzsóban (edzőteremben) gyakorolni, megtanuljuk, hogy hogyan bánjunk a társunkkal. Ha sokan vagyunk, akkor is képesek vagyunk úgy gyakorolni, hogy nem okozunk sérülést, nem dobáljuk társunkat a többiek közé. Ha mással kerülünk szembe, akkor mindig a szintjéhez képest gyakorlunk vele. Nem feszítjük vagy dobjuk meg túl erősen, ha nincs rá felkészülve, mindig a saját szintjének megfelelően foglalkozunk a másikkal, segítve egymást az előrehaladásban.

A gyakorlás eredményeképpen természetesen fokozódik az állóképesség, a hajlékonyság, és az izomfejlődés, de a technikák hatékonysága nem függ a fizikai erőtől; ezért az aikidot bárki gyakorolhatja korra és nemre való tekintet nélkül. A legnagyobb mesterek mind-mind hetvenes éveikben járnak, az Alapító még nyolcvanas éveiben is gyakorolt.

Az aikidó és a versenyek

Az aikidóban az Alapítótól származó szellemiséget hűen követve nem rendeznek versenyeket. Jogosan merül fel a kérdés, miért?

Az aikido (Aikikai aikido) elkerülte a többi harcművészetet megérintő modernizációt. A második világháború után Japánban zajló történelmi folyamatok tették szükségessé a hagyományos harcmodorok küzdősporttá alakulását. Ennek eredményeképpen először bizonyos irányzatokból kiemelték a veszélyes technikákat, csupán a pontszerzésért folyik a küzdelem. Sok magas szintű gyakorló épp ezért fordul vissza harcművészetének gyökerei felé. Gondoljunk csak bele, hogy a valódi túlélésért folytatott harcban nincsenek szabályok.

A másik fontos dolog, hogy a test-test elleni versenyszerű küzdelemben mindig megvan a másik legyőzésére irányuló agresszió. Az aikidó technikák viszont akkor működnek jól, ha agresszió nélkül hajtjuk végre őket. Ha elvesztjük az önkontrollt, nincs esélyünk a higgadt, biztos cselekvésre, ami viszont a hatékonyság záloga. A versenyben adott időben, adott körülmények között kell győzedelmeskedni a másik felett. Az aikidó célja, hogy a szüntelen edzések révén önmagunkat győzzük le, nézzünk szembe énünk gyenge oldalaival. A mesterek azt mondják, hogy ez nehezebb, mint bárki mással versengeni. Természetesen ez nem áll ellentétben a sportolással, hiszen a sport kiváló eszköz a testedzésre, a harcművészetek gyakorlása, ugyanakkor a szellem edzését is megvalósítja. A fejlődés tehát egyensúlyban van lényünk mindkét dimenziójában.

Az aikidót hétköznapi emberek gyakorolják, nincs szükség különleges képességekre. A titok az elszántság és a folyamatos tökéletesítés iránti igény. Filozófiája a mozgások mind pontosabb elsajátításán keresztül tapasztalható meg a gyakorlatban. Csakis izzasztó munka árán lehet eredményt kiharcolni, ami egy folyamatosan elmélyülő önismeretet ad. Mindezen tapasztalatok célja, hogy hétköznapi életünkben segítsék az aikidó gyakorlóját teljes lehetőségeinek kiaknázásában az élet minden területén.

Végezetül reméljük, hogy sokakban felkeltettük az érdeklődést a japán küzdőművészetek tanulmányozása iránt. Ueshiba mester szavaival búcsúzunk: "Az aikido az egész világ számára van. Sohase gyakoroljátok öncélúan, mindig csak a másik emberért."

Info:

Aikido oktatás: Aikido Meishin Egyesület Sopron. Oktatás helyszíne: Táncsics u. 8. (volt laktanya).

Edzések időpontjai: H-Sze-P: 18.30-20.30 h.

Oktatók: Polgár András 2. dan, Bottyán Zoltán 1. dan, Kertai Ádám 1. dan, Majlát János 1. dan.

További információ: honlap: http://aikido.sopron.hu, e-mail: aikido@sopron.hu

Sopron, 2004. szeptember 13.
Aikido Meishin Egyesület Sopron
Polgár András, aikidó oktató
NYME EMK KTI KIK
tud. segédmunkatárs
okl. környezetmérnök-mérnöktanár

HÍRES ELŐDÖK - JELES ÉVFORDULÓK

100 éve született és 40 éve halt meg ifj. Rázsó Imre a kiváló szakember, aki szervezője és irányítója volt a hazai mezőgazdasági munka- és erőgépfejlesztési kutatásoknak.

ifj. Rázsó Imre (1904-1964)

1904. október 14-én született Kassán. Édesapja a kassai Gazdasági Tanintézet, majd a magyaróvári Gazdasági Akadémia tanára, a hazai növénynemesítés - főleg a cukorrépa - egyik kiemelkedő egyénisége volt. Az ifjabb Rázsó középiskolai tanulmányait a magyaróvári főgimnáziumban végezte. 1922 és 1926 között jó eredménnyel végezte el tanulmányait a Budapesti Műegyetem Gépészmérnöki Karán.

1927-ben az Első Magyar Gazdasági Gépgyár műszaki irodájához került. Itt több nagy hazai malom felújításának tervezési munkálataiban vett részt, majd egy év után már önálló feladatokat is kapott. Egyedül készítette el több kisebb bulgáriai és szlovákiai malom tervét. Ezeken kívül vetőmagtisztító, rizshántoló és arankanemesítő gépek szerkesztését végezte, de részt vett különböző lisztkezelési kísérletekben is.

1929-ben Bánvárth Sándornak, a magyaróvári Gazdasági Akadémia igazgatójának meghívására az Akadémiára került tanársegédnek a Műszaki Tanszékre, s egyúttal asszisztensnek nevezték ki a tanszékhez kapcsolt Gépkísérleti Állomásra. Önéletrajza szerint Magyaróvárra kerülésében döntő szerepe volt annak, hogy apja, valamint nagybátyja - Kossutány Tamás, a híres agrárkémikus - évtizedekig Magyaróváron tevékenykedett, s Rázsó számára vonzóvá tették a tanári és kutatói pályát.

Hogy ismereteit tovább gyarapítsa, 1931-ben elvégezte a magyaróvári Gazdasági Akadémiát is. Oktatói munkája során vezette a géptani-, a gazdasági építészeti és a földméréstani gyakorlatokat (ez utóbbinak előadója is volt), gőzgép- és traktorvezetői tanfolyamokat tartott a hallgatóknak. A Gépkísérleti Állomáson éveken keresztül folytatott kísérleteket fagázas traktorokkal. Az összes méréseket - beleértve a gázelemzéseket is - teljesen egyedül végezte. Mindezeken túlmenően aprólékos kísérleteket folytatott különböző rendszerű és típusú vetőgépekkel, behatóan vizsgálta a cséplési szemveszteséget.

A két világháború között Magyarországon a mezőgazdaság gépesítésének fejlődése a gazdasági válság idején megállt, csak az 1930-as évek közepétől kezdődött lassú felemelkedés. Egyedül a traktorok száma gyarapodott az átlagosnál nagyobb mértékben. Rázsó 1937-ben egyéves amerikai ösztöndíjjal az Egyedült Államokba utazott, ahol az ottani mezőgazdasági gépgyártást - mindenekelőtt a traktorgyártást - tanulmányozta. Sorra járta az USA jelentősebb mezőgazdasági gépgyárait, az állami egyetemeken működő mezőgazdasági géptani intézeteket, s számos kísérleti gépbemutatón is részt vett. Ezeken kívül behatóan tanulmányozta a talajerózió pusztító hatását és az ellene való különböző védekezési módokat.

A sok hasznos tapasztalatot hozó tanulmányút befejezése után a hazatérő Rázsó - mivel az óvári Akadémián tapasztalatai alkalmazására kevés lehetőséget látott - elfogadta a Hoffher-Schrantz gyár ajánlatát és 1939 elején önálló mérnöki beosztásban az üzem alkalmazottja lett.

1946-ban tért vissza a tanári pályára: az 1945-ben újonnan létrehozott Budapesti Agrártudományi Egyetem Kertészeti és Szőlészeti Karán a Műszaki Tanszék vezetője lett. Ezzel párhuzamosan oktatott a Mezőgazdaságtudományi Kar Géptani Tanszékén is.

Ifj. Rázsó Imrének is nagy szerepe volt abban, hogy a mezőgazdaság gépesítésének fő bázisát képező traktorgyártást sikerült hamarosan helyreállítani. Az 1949-ben létesült Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet vezetésével Rázsó Imrét bízták meg, aki 1956-ig állt az intézmény élén. Ugyancsak ebben az évben hívták meg a Műszaki Egyetem Mezőgazdasági Géptani Tanszékére előadónak, a következő évben a Tanszék vezetője lett, s itt dolgozott haláláig.

Aktívan részt vett a hazai tudományos közéletben. 1949-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották.

Számos tudományos és népszerű cikket írt a "Magyar Mezőgazdaság", a "Magyar Technika", a "Gép", az "Agrártudomány", az "Acta Technika", a "Természet és Technika" című lapok számára, továbbá más folyóiratokban és kiadványokban.

Több egyesületben tevékenykedett. Az MTA Műszaki Tudományok Osztályának vezetőségi tagja, a Gépészeti Szakbizottságnak és a Kombájn Bizottságnak az elnöke volt. Vezetőségi tagként tevékenykedett a Gépipari Tudományos Egyesületben, a Mezőgépészeti Szakosztálynak egyik alapítója és elnöke volt.

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el.

Az 1960-as évektől sokat betegeskedett, de a munkát nem hagyta abba. 1964. október 31-én halt meg Budapesten. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Dr. László László

DR. TÓTH LÁSZLÓ PROFESSZOR ÚR EMLÉKÉRE

Gyászolunk. 62 évesen elment közülünk Tóth László egyetemi tanár. Mindannyian megdöbbenéssel fogadtuk a halála hírét.

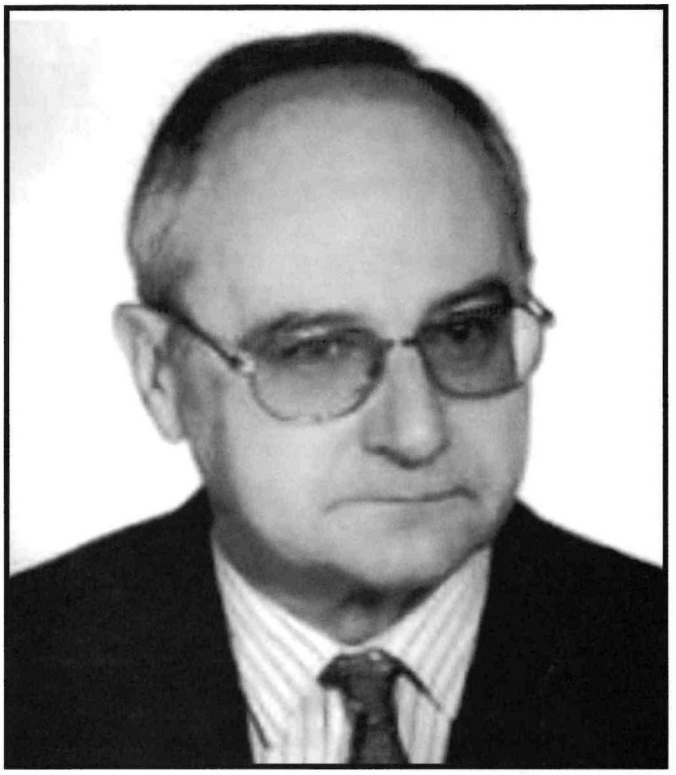

dR. tÓTH lÁSZLÓ

2003. őszén a Magyar Tudományos Akadémia Jövőkutatási Konferenciáján találkoztam vele utoljára. Akkor még a jövőkutatás új perspektíváiról beszélgettünk. 2004. tavaszán, a jövőkutatók akadémiai ülésén már csak a feleségével találkozhattunk. A feleség, Dr. Szita Klára egyetemi docens asszony szomorúan, de a gyógyulásban reménykedve beszélt a férjéről. Aztán 2004. júliusában jött a lesújtó hír: meghalt Dr. Tóth László egyetemi tanár.

Tóth László 1942. szeptember 19-én született Pápán. A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen 1965-ben kapott diplomát. Két évig vállalatnál dolgozott, majd ezt követően egy eredményekben gazdag tudományos pályafutás vette a kezdetét. Több mint húsz évig volt a Szegedi Tudományegyetem oktatója, tíz évig a Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Főiskola tanszékvezetője. 1995-ben a soproni közgazdász képzés szervezésének megindulásakor már együtt dolgoztunk. A Soproni Egyetem keretei között megalakuló Közgadaságtudományi Kar alkalmazott gazdaságtani tanszékének lett a vezetője. Az öt éves soproni tartózkodás alatt részese volt a Közgazdaságtudományi Kar embert próbáló szervezési munkáinak, aktívan munkálkodott a doktori iskola létrejöttében, a vállalatgazdasági szakirány elindításában.

Az egyetemi kereteken túl is kivette részét a tudományos életből. 1981-óta tagja, majd 1994-től alelnöke volt a Magyar Tudományos Akadémia Jövőkutatási Bizottságának. 1995 és 1997 között az OTKA jövőkutatási kollégiumát vezette. 1996-tól a Magyar Agrárközgazdászok Egyesületének választmányában is munkálkodott.

Tóth László tudós ember volt. 1976-ban a közgazdaságtudományok kandidátusa lett, 1996-ban habilitált, majd rá egy évre a Soproni Egyetemen professzorrá nevezték ki. Több könyve, egyetemi jegyzete jelent meg. Szegeden, Sopronban, majd az utolsó állomás-helyén, a Miskolci Egyetemen diákok, közgazdászjelöltek ezreit tanította, vizsgáztatta négy évtizedes egyetemi oktatói pályafutása alatt.

Mi egy kicsit közelebb is álltunk egymáshoz, mint kollégák, mint jövőkutatók. Földiek voltunk, pápaiak, Pápa környékiek. Ráadásul agrárközgazdászok mindketten. Ezeket a közös ismérveket 1995-ben fedeztük fel, ugyanis a kandidátusi értekezésemnek ő volt az egyik, akadémia által kijelölt opponense. Ettől kezdve mindig volt hozzám kedves, közvetlen szava.

Aztán betegségének idején tudtam meg, hogy Tóth Lászlónak mindenkihez volt jó szava. Nemcsak hozzám. Egy ilyen ember pedig sok ember emlékezetében meg fog maradni. és nem csak a könyvei által, hanem az embersége által is.

Ezt a tanévet már Tóth László nélkül kezdjük el. Lepörgött négy évtized a felsőoktatásban. Egy emberi élet. Egy emberöltő. Tóth László élete és egyetemi munkássága... Rá már sajnos nem vonatkozik a 2004. évi őszi tanévkezdés. Nyugodj Békében Laci Bácsi, Kedves Professzor Úr!

Lentner Csaba dékán-helyettes
Közgazdaságtudományi Kar

SLAMBUCPARTI A KERTBEN

Molto agitato, con fuoco

Fodor Gábor, mint főszakács a főiskola konyhájában

I. tétel

Az óvóképzős csoportomat kerti mulatságra hívtam. Gondoltam, megadom a módját és magam gyúrom a tésztát.

Jól emlékeztem a mozdulatokra, ahogy édesanyám tésztát gyúrt. Liszt, tojás, víz, no meg só. De mennyi?

Biztosra akartam menni, ezért aztán nem sajnáltam a sót. (Mint később kiderült, ettől lágyult meg a tészta. Ami a nokedlinél előny, az a gyúrt tésztánál hátrány!)

Csinos kis "tészta-zsemléket" formáztam, takargattam, dédelgettem, majd jött a nyújtás nemes művelete.

Ekkor következett be az első csalódás: a formás kis cipócskák nem egykönnyen hagyták magukat kinyújtani. Hol a nyújtófát, hol a deszkát nem akarták elereszteni. Mire fel ez a nagy ragaszkodás, hiszen alig ismerik egymást? Mint a tűzoltók -baleset után a kifolyt üzemanyagot sietve homokkal itatják-, úgy szórtam én is kétségbeesetten a lisztet a gyúródeszkára.

A gyorssegély meghozta a kívánt eredményt, több levél tésztát tudtam a kandalló tetejéről lelógatni száradás céljából.

Boldog elégedettséggel ültem le tévézni. Mámorító örömömet az egyre jobban leereszkedő tészta vette el. Ez volt a második csalódás. Már majdnem a barokk kályhaelőtétnél járt a hosszúra nyúlt, nevezetes "nyersanyag", amikor derékba szakítottam és újra a kandallóra terítettem. Tépett menyasszonyi ruhára hasonlított a száradó gyurma. Órák múlva aztán már a teraszra terítettem az egyre növekvő hosszúságú "tésztalepedőt", így remélve a gyorsított eljárás biztos sikerét.

Hirtelen csengettek. Rémülten kaptam le a fejemről a kendőt, majd beengetem azt a csinos fiatalasszonyt, aki az erkélyünk csodaszép muskátlijáról régóta vágyott néhány dugványra.

Sajnos az egyik szemével volt egy kis probléma és hogy ezt leplezze, kissé úgy tartotta a fejét oldalvást, mint amikor a tyúk félrenyel. Hát ezzel a fejtartással indult az erkély felé, ahol a muskátlik tündököltek. Önfeledt állapotának félénk figyelmeztetésem vetett véget, amikor is szóltam, lépjen egy kicsit arrébb, mert bokában áll az én keservesen meggyúrt tésztámban.

A dugvány begyűjtése ezúttal elmaradt, de a tésztát már nem kellett tördelni.

A slambuc viszont remekül sikerült a vasbográcsban.

Hogy készül? Nagyon egyszerűen, ahogy a hortobágyi gulyás, vagy csikós bármelyik évszakban elkészítheti.

Az apróra vágott füstölt szalonnakockákat kisütjük,a tepertőt lehalásszuk, majd a zsiradékban bőséges hagymakockákat pirítunk. Ehhez adjuk a meghámozott, kockára aprított krumplit, aztán sózzuk, s felengedjük annyi vízzel, hogy jól ellepje és amikor félfővésben van, az előre szalonnazsíron kicsit megpirított lebbencstésztát - amit lehetőleg magunk gyúrtunk, törtünk - hozzáadjuk a bográcsban epekedő krumplihoz. Ezt követi a borsozás (elég bátran), majd közepes tűzön addig forgatjuk (32-szer), míg a krumpli és a tészta a visszaterelgetett pirított szalonnával gömbbé nem formálódik.

Csak koleszterin mentes szalonnát használjunk, mert az a legegészségesebb.

Ha előtte egy kis ágyaspálinkával megágyaztunk, utána már ihatunk akármit. Kizárt dolog, hogy megártson.

Jó étvágyat kívánok!

Scherzondo un poco ironico

II. tétel

Rossz emlékeim közé tartozik a túrós csusza, ha nem az édesanyám receptje szerint készítik.

Kihülőfélben lévő , széles metélt (bágyadtan, unottan) várja a még hidegebb morzsalékos túrót és tejfölt. Ezek teljesen elhidegültek egymástól már a kényszerű találkozás első perceiben. Így, ilyen formában ez biztosan nem csusza!

De...! ... az apró füstölt szalonnakockákat óvatosan kiengesztelem, majd a szépen piruló zsiradékban lubickoló töpörtyűkre ráborítom a pohár tejfölt, túrót és az apróra vágott kaprot. Gyors és forró ismerkedés után ezt öntjük rá a szabálytalan alakú kifőtt tésztára. Egy kavarás sózás, esetleg egy hintésnyi piros por paprika. Így aztán a piros, fehér, zöld színek láttán még egy kis nemzeti büszkeség is elönt , mielőtt a rendeltetési helyükre csúszkálnának a tésztalapocskák, minden erőlködés nélkül.

Jó étvágyat!

Elnézést a sajtóhibáért

A Vivat Academia augusztusban megjelent 4. számának 15. oldalán előforduló sajtóhibákért a Szerkesztőség elnézést kér Prof Dr. Winkler András szerzőtől és az olvasóktól.

Gólyatábor az ATFK-n

(Írásunk a 20. oldalon olvasható.)

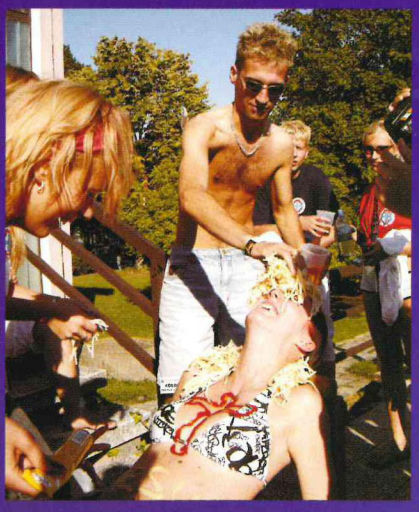

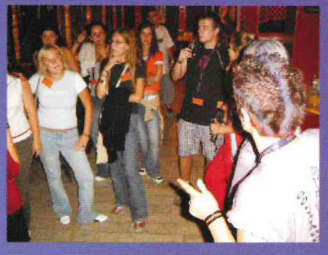

A BEPF "ART" FILMKLUB PROGRAMJA

...Hallgatóink kérték...

szeptember 7. Szabó István:	**A napfény íze**
szeptember 14. Leone:	**Volt egyszer egy Amerika**
szeptember 21. Luna:	**A meztelen Maya**
szeptember 28. Tornatore:	**Maléna**
október 5. Garas Dezső:	**Legényanya**
október 12. Hoffman:	**A császárok klubja**
október 26. Frears:	**Veszedelmes viszonyok**
november 2. Kusturica:	**Cigányok ideje**
november 9. Forman:	**Amadeus**
november 16. Mihalkov:	**A szibériai borbély**
november 23. Fosse:	**Mindhalálig zene**
november 30. Nettelbeck:	**Bella Martha**
december 7. Szabó István:	**Az angol beteg**
december 14. Fricke:	**Világok arca - Baraka**

A vetítések keddenként 20 órakor kezdődnek a Benedek Elek Pedagógiai Főiskola E/1-es termében

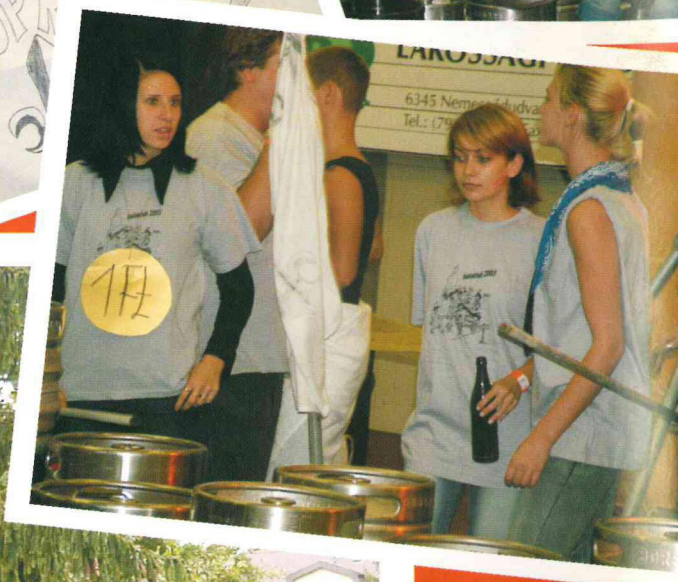

aludj

máskor!